

Naročnina mesečno
25 Din, za inozem-
stvo 40 Din — ne-
deljska izdaja ce-
loletno 96 Din, za
inozemstvo 120 Din

Uredništvo je v
Kopitarjevi ul. 6/III

Telefoni uredništva: dnevna služba 2050 — nočna 2996, 2994 in 2050

Izhaja vsak dan zjutraj, razen ponedeljka in dneva po prazniku

SCLOVENECE

Ček račun: Ljub-
ljana št. 10.650 in
10.349 za inzerate;
Sarajevo št. 7563
Zagreb št. 39.011,
Praga-Dunaj 24.797

Uprava: Kopitar-
jeva 6, telefon 2992

Po petnajstih letih

Čehi slavijo dan 28. oktobra kot dan usta-
novitve svoje samostojne države. Isti dan je
tudi pri nas bila proglašena ločitev od Avstrije
in cesar Karol je izrečno odvezal odhajajoče
narode podložniške dolžnosti. Istega dne popol-
dne se je zbral v Mariboru ožji narodni svet —
v polnem številu je narodni svet le redko zbro-
roval, v poznejši najbolj kritični dobi sploh ne,
ker je sklicevanje mnogoštevilnih članov bilo
zelo nerodno, ko je trebalo naglo kaj ukre-
niti; pokazalo se je tudi, da so se vanj vrinili
ljudje, ki so pasli svojo radovednost ter svojim
nemškim sorodnikom in prijateljem sproti po-
ročali, kaj se je pri sejah govorilo in sklepalo.
Tako je dr. Rosina moral nekoč izrečno pozvati
nekega gospoda, naj se odstrani, ker se je do-
gnalo, da je Nemcem vse izdajal. Ožji narodni
svet je tedaj v uredništvu »Slov. Gospodarja«
ukrepal, kaj storiti, da po razpadu stare države
ne nastane anarhija. Med posvetovanjem je
prihrla pred tiskarno nemška drhal in priletel
je v sobo precej debel kamen, ki pa nikogar ni
zadel. Med razgrajati je bil posebno glasen sin
zloglasnega luteranskega pastora Mahnera.
Zborovalci se niso dali motiti, ampak so se
umaknili v druge sobe, ki je imela okna na dvo-
rišče. Jako dobro je bilo, da je na posredovanje
dr. Vrstovška se avstrijska vlada tik pred po-
lomom že imenovala nove slovenske okrajne
glavarje, ki so takoj vzeli v roke. Na-
rodni svet je začasno mariborskemu okrajnemu
glavarju dr. Lajnsčiču izročil na štajerskem vr-
hovno oblast nad drugimi glavarji, dokler se ni
uredila začasna vlada v Ljubljani.

Po posvetovanju je šel narodni svet z mno-
goštevilnim drugim občinstvom na pokopališče,
na grob Slomšekov. Tu je govoril dr. Kovačič
ter podčrtal, da je Slomšek s svojim delom, zla-
sti s preselitvijo škofovskega sedeža v Maribor
položil temelj naše osvoboditve. Brez njega bi
Maribor s svojim okrožjem nikdar ne prišel iz-
pod nemške pesti. Pokazal je na breg Piramido,
ki se s pokopališča lepo vidi. Tam je stal ne-
kdaj grad nemških fevdalcev kot simbol naše
zaslužjenosti. Grad je zdavnaj razpadel in se-
daj je razpadla tudi kruta nemška sila nad
obmejnimi Slovenci. Na grobu Tomšičevem je
pa govoril dr. Rosina in povdarjal, kako je Tom-
šič kot publicist pripravljal to, kar sedaj do-
življamo.

Od tega dne so se dogodki z mrzlično na-
glico podili naprej.

Splošnemu navdušenju in veselju so se kma-
lu pridružile mučne in težke skrbi. V zagrizeno-
nemskem Mariboru so imeli Nemci vso oblast
v rokah. Kako v tem sršenovem gnezdu uvelja-
viti in vzdržati slovensko oblast? Od italijanske
fronte so dan za dnem prihajale alarmantne
vesti, katerih resničnost se ni dala kontrolirati.
Poročalo se je z vso gotovostjo, da se blizu pol
milijona avstrijske armade vali proti Ljubljani,
enako število pa od Celovca proti Mariboru.
Vojaki da med potom ropajo, požigajo in mo-
rijo. Prebivalstva se je polotil silen strah. Tudi
med domačimi so se našli temni elementi, ki so
na veliko kradli in ropali po skladiščih in že-
lezniških vagonih. Poleg avstrijske in madjar-
ske armade so se vračali skozi Spodnjo Štajer-
sko tudi Nemci iz rajha. Trebalo jih je razoro-
žiti. V Mariboru je prvi hip po polomu bilo
le malo slovenskih častnikov, med njimi je imel
najvišjo šaržo major Maister. Toda vojak v
svoji disciplini se pokori le povelju višjega.
Kako naj major sprejema in razorožuje gene-
rale? — Bilo je dopoldne na praznik Vseh svet-
nikov. Skoraj vsi člani narodnega sveta v Ma-
riboru so se ta dan raztepli po deželi na agi-
tacija. V naglici sta dr. Vrstovšek in dr. Rosina
sklicala sejo maloštevilnih članov narodnega
sveta k sebi. V par minutah so navzoči imeno-
vali majorja Maistra za generala. Ta korak so
sicer nekateri krogi kritikovali, v resnici je bil
to edini izhod iz težavnega položaja. General je
sedaj lahko prevzel oblast nad mariborsko gar-
nizijo ter sprejemal in odpošiljal na kolodvoru
tuje častnike.

Ker so prihajale vedno alarmantnejše vesti
iz Ljubljane in iz Koroškega o izgredih vrača-
joče se vojske, se je po skupnem dogovoru v
Mariboru ustrojila posebna garda, da varuje
življenje in imetje meščanov pred morebitnimi
izgredi. Kmalu se je pa pokazalo, da so vesti o
ropu in požiganju vračajoče se vojske bile ne-
resnične ali vsaj pretirane. Mariborska nemško-
slovenska garda je torej izgubila svoj pravi
namen in pomen. A Nemci so jo hoteli izrabiti
v druge namene. Od tistega časa, ko se je usta-
novila ta garda, ni bilo več v Mariboru miru in
reda. Nemci so postajali vedno bolj oblastni,
Slovence so psovali in odrivali, za generala
Maistra se niso zmenili, povelja in informacije
so dobivali iz Gradca. Položaj je postajal od
dne do dne bolj kritičen. V Gradcu je bil na-
pravljen dobro premišljen načrt: generala Mai-
stra, glavarja Lajnsčiča, dr. Rosina in dr. Vra-
tovška treba storiti »neškodljive«. Opoldne 23.
novembra bi imeli nemški gardisti napasti Slo-
vence, generala Maistra in slovenske voditelje
ubiti ali zapreti, iz Avstrije bi prikorakalo
nemško vojaštvo in Maribor bi bil za Slovence
izgubljen, z Mariborom pa tudi vsa okolica.
Izvršil bi se sklep avstrijske narodne skupščine,
da se meja potegne po vrhu Pohorja, čez Ha-
toze do Sotle, prav po isti črti, ki je nekdaj
delala mejo med mariborskim in celjskim
okrožnim glavarstvom ter od Jožefa II. med
sekovsko in lavantinsko škofijo.

K sreči je pa general Maister pravočasno
zvedel za grške naklepe in je Nemce prehitel
z razorožitvijo nemških gardistov že v zgodnjih
urah 23. novembra. Ko se je zdanilo, so Nemci
kakor Slovenci bili iznenadeni. Na vseh važ-
nejših točkah so stale strojne puške, vojaštvo
je bilo pripravljeno.

S tem odločnim korakom je bil Maribor za
našo državo rešen. Nemci in v njihovi službi
stoječa socialna demokracija so potem še 27.
januarja 1919 poskušali doseči svoj namen, pa
se ni posrečilo. Kričali so pač potem po vsem
svetu o »mariborski krvavi kopeli«, a takih »ko-
peli« so si Nemci sami v Avstriji in Nemčiji

Državni proračun 1934-35

Belgrad, 18. nov. AA. Na podlagi člena 102
ustave je finančni minister izročil danes narodni
skupščini v razpravo in odobritev predlog prora-
čuna državnih izdatkov in dohodkov s finančnim
zakonom za leto 1934/35. Predlog proračuna iz-
kazuje:

Izdatki

Splošni državni izdatki upravnih ustanov
6.914.354.340 Din,
izdatki gospodarskih podjetij in ustanov, ki te
izdatke krijejo z lastnimi dohodki kot avtonomne
finančne ustanove 3.256.896.458 Din.
Skupno 10.171.798 Din.

Ta predlog proračuna kaže nasproti proraču-
nu, ki teče sedaj, znižanje dohodkov v celotnem
znesku za 511.607.143 Din ki so se dosegli z zni-
žanjem proračunov v vseh ministrstvih, medtem ko
znaša avtomatsko povečanje izdatkov, izvirajočih
iz zakonskih ali pogodbenih državnih obvez

244.531.362 Din. Avtomatsko povečani izdatki so
tile:

Pri pokojninah in invalidskih podporah 185
milijonov Din,
pri oddelku za gradnjo železnice 50.396.615 Din
na račun odplačila posojil, sklenjenih za gradnjo
prog.

Razen tega so se povečali izdatki tudi v prora-
čunskem predlogu prosvetnega ministrstva za
7.365.729 Din in
v proračunskem predlogu gradbenega ministr-
stva za 600.000 Din.

Zvišanje prosvetnih izdatkov je posledica že
otvorjenih novih osnovnih šol in zvišanja števila
učiteljev, zvečani izdatki v proračunu gradbenega
ministrstva, ki znaša v celoti okoli 8.800.000 Din,
se je pa moralo predvideti zaradi odplačil posojil,
sklenjenih za gradnjo cest. Razen teh zvišanj ni v
tem proračunskem predlogu nobenih drugih zve-
čanih izdatkov, narobe, proračunski predlogi za
vsa ostala ministrstva so znižani.

Dohodki

Tudi pri dohodkih so predvidena znatna zniža-
nja kot posledica današnjih razmer.

Dohodki od posrednih davkov (trošarina, ta-
kse in carine) so znižani v celoti za 325 milijonov
Zmanjšani so pa tudi dohodki od vseh vrst
monopola za 56.730.500 Din,
pri državnih gospodarskih podjetjih pa za
149.350.112 Din.

V tej skupini dohodkov je predvideno največje
znižanje pri dohodkih prometnega ministrstva, kjer
znaša znižanje 140.325.826 Din. Prav tako so zni-
žani razni drugi dohodki v vseh strokah in vrstah
za 16 milijonov Din.

Uraunovešen

Drugače kaže proračunski predlog popolnoma
izenačene izdatke in dohodke.

(Iz kabineta predsednika narodne skupščine.
18. novembra 1933 v Belgradu.)

Amerika je priznala Rusijo

Silen odmev sporazuma med Rusijo in
Zedinjenimi državami po vsem svetu

Washington, 18. nov. b. USA so priznale Zvezo
sovjetskih republik.

Vsebina pogodbe

Sporazum med Združenimi državami in sov-
jetsko Rusijo določa vzpostavitev medsebojnih di-
plomatskih odnosov in vsebuje med drugim tudi
naslednje točke:

1. Obe državi se obvezujeta, da se ne bosta
vmešavali v notranja vprašanja druge države. Pred-
sednik Roosevelt je z največjo odločnostjo zahteval,
da se preneha s komunistično propagando v dru-
gih državah;
2. verska svoboda za državljane obeh držav;
3. podpis se protokol, s katerim se daje ame-
riškimi državljanom v Rusiji iste pravice, kakor
drugim inozemcem;
4. v Rusiji se mora prenehati preganjanje proti
tako zvanim gospodarskim spijonom;
5. Rusija ne sme zahtevati ničesar za škodo,
ki so jo povročile ameriške čete v Sibiriji l. 1919;
6. dokler se ne končajo medsebojna pogajanja
o finančnih zahtevah, se Rusija obvezuje, da ne bo
ničesar ukrenila proti razsodbam sodišč;
7. obe državi izjavljata solidarno, da bosta
kmalu rešili vsa vprašanja, ki tičejo še nerešenih
dolgov.

Po sporazumu

Združene države so definitivno prekinile stike
z uradnimi zastopniki carističnega režima in bivšo
Kerenskovo vlado. Državni podtajnik in zunanjem
ministrstvu Phillips je obvestil konzularne in fi-
nančne zastopnike bivše ruske vlade, da jim sov-

jetska vlada ne more več priznati diplomatskega
značaja. Rusko poslanstvo bo torej poslej v rokah
sovjetskega poslanika.

V krogih parlamentarnih novinarjev so v splo-
šnem Rooseveltovo akcijo ugodno sprejeli. Hull je
dal na parniku, s katerim se vozi v Montevideo na
vseameriško konferenco, izjavo, v kateri izraža
živahno zadoščenje nad priznanjem sovjetske vlade
do USA. V tem dogodku vidi odločen korak za
splošno izboljšanje mednarodnih odnosov.

Litvinov izjavlja...

Tudi Litvinov je dal izjavo. Govoril je v »Na-
tional Press Clubu« in med drugim naglasil, da so

Čemu se je Rusija odrekla?

Sovjetska vlada se je napram USA morala od-
reči vsem svojim terjatvam, ki se nanašajo na ame-
riško intervencijo v Sibiriji leta 1918. To pa ne
velja za terjatve glede nastopa USA v Arhangel-
sku, ker vztraja sovjetska vlada glede teh terjatev
pri tem, da jih USA poravnava.

Znano je, da so Američani leta 1918 izkrcali v
Vladivostoku 7000 mož. Naloga te odprave je bila
preprečiti ponovno oborožitev nemških ujetnikov
proti tedanjim zaveznikom. Vodstvo ekspediciije je
dobilo nalog, naj bo strogo nevtraln v morebitnem
sporu med sovjetskimi in carističnimi četami. Ame-
riške čete so se v splošnem ravnale po tem na-
vidilu, le oddelek 4700 mož, ki se je izkrcal v

ArhangelSKU, je aktivno potegnil v borbe proti
Sovjetom. Američani so imeli pri tem 200 mrtvih
in 300 ranjenih.

Veselje v Moskvi

Moskva, 18. nov. Priznanje Sovjetske Rusije
s strani Zedinjenih držav je povzročilo v vseh kro-
gih splošno zadovoljstvo. Občinstvo se kar trga za
liste, ki prinašajo o tem vsestranska poročila.

Japonska nervozna

Newyork, 18. nov. Iz Tokija poročajo, da so
tamonjši zunanepolitični krogi pozdravili vzpostavi-
te diplomatstkih stikov med sovjetsko Rusijo in
USA. To sta dve državi, s katerima je Japonska v
prijateljskih odnosih. To priznanje ne more ogro-
žati japonskega položaja na Daljnem Vzhodu. Japo-
nski narod bo sprejel to vest brez razburjenja.
Prepričan je, da s tem ne bodo prizadeti gospo-
darski in politični interesi Japonske. Litvinov je
ostal še nekaj dni v Washingtonu, da uredi še
ostala vprašanja. Vse kaže, da so ta pogajanja po-
spešili, ker jim je postajal položaj na Daljnem
Vzhodu nevaren. Ni dvoma, da so se pri zaupnih
pogajanjih v Beli hiši dotaknili vprašanja odnoša-
jev med Rusijo in Japonsko, mandžurskega vpra-
šanja in podobnih vprašanj.

Nemčija nezadovolna

Berlin, 18. nov. Priznanje Sovjetske Rusije s
strani USA so tu sprejeli z globokim razočaranjem.
Casopisje je namreč dozdaj s posebno radostjo po-
dčrtavalo vsako vest o predstoječi vojni z Rusijo in
Japonsko. Tak spopad bi bil po nemškem mnenju
mogočno okrepil stališče Nemčije.

»Berliner Tageblatt«, ki priobčuje očividno in-
spirirane komentarje, omalovažuje pomen tega pri-
znanja, priznava pa, da se bodo posledice razgovo-
rov med Litvinovim in Rooseveltom čutile prav
kmalu po vsem svetu, zlasti pa na Daljnem Vzhodu.

Poljska se raduje

Varšava, 18. nov. Vest o priznanju Sovjetske
Rusije s strani USA je prišla snoči tako kasno, da
je današnji jutranjki še niso mogli komentirati.
Politični krogi pozdravljajo zblizanje med Mosko
in Washingtonom. Splošno poudarjajo, da je pri
tem igral veliko vlogo tudi bivši poljski poslanik
v Moskvi in tvorec poljsko-sovjetskega pakta, ki je
zdaj poslanik v Washingtonu. To zblizanje bo po
mnenju varšavskih krogov močno okrepilo sve-
tovni mir.

Tudi Mehika

Pariz, 18. nov. AA. Po najnovejših vesteh iz
Moskve kaže, da je sovjetska vlada sklenila vzpo-
staviti diplomatske stike z mehiško republiko. Me-
hika zaenkrat te vesti ni ne potrdila, ne deman-
tirala. Mehiko zunanje ministrstvo je zaenkrat re-
zervirano. Svoječas so bili stiki med obema drža-
vama prekinjeni, ker so sovjetski diplomatski pred-
stavniki v Mehiki vršili boljševiško propagando.

Dunajska vremenska napoved: Na severu južno
vreme. Na jugu milo vreme in močnejša oblačnost.
Na vzhodnem robu Alp oblačnost negotova, najbrž
močno oblačno, na posameznih krajih se bo pa
jasnilo.

Imenitno neguje temne lase

Doslej ste zastojali vpraševali, kako
je treba negovati temne lase. Zdaj
pa imate poseben, čisto preprosti po-
moček: Redno umivanje las z novim
Brunetaflor Shampooom.
Učinkuje naravno in edinstveno za-
radi hequila, ki ga ima v sebi.
Kostanjasta barva, temni ton sta
s tem neverjetno poudarjena. Los-
je dobe krasen blek in čudovit
lesk. Nenavadno lepo se kodrajo.

Zajamčeno brez
sode in kemičnih
barvil.

ELIDA SPECIAL SHAMPOO

BRUNETAFLORE

pripravili dovolj, pa so pozabili praznovati njih
obletnice, kakor praznujejo leto za letom oblet-
nico mariborske »krvave kopeli«.

Petnajstletnica onih usodnih dnevov nam
glasno kliče, da v kritičnih dnevih treba delati
in ne samo govoriti. Ko bi se pri takratni ljub-
ljanski vladi ne prelivalo toliko mirovne limo-
nade, ampak delalo in zasedlo Celovec, bi tudi
ta dandanes bil naš. Za časa mirovne konfe-
rence v Parizu je prav rekel neki ameriški
kolonel: »Jugoslovanske čete so menda spale,
ko je bilo treba Koroško zasesti.« Poznejša za-

sedla je pr.šla veliko prepozno, ker takrat je že
pristanski Miles zmčal glavo Wilsonu in vrhov-
nemu svetu mirovne konference. Nemci so se
pozneje sami hvalili, da so mu dali na razpo-
lago vse celovške »krasotice«, da jim je bil tako
milostljiv.

Ce sedaj po 15 letih premislimo vse napake,
ki smo jih takrat storili v svojem otročje naiv-
nem optimizmu, moramo priznati, da smo še
vendar imeli več sreče kakor pameti. Skoraj
edina svetla točka iz onih dnevov je energičen
korak 23. novembra 1918.

Novopoganska vera - tretja veroizpoved v Nemčiji

München, 14. nov.

Konec julija tekočega leta je za javnost skoro neopazno zborovala v Eisenachu cela vrsta svobodnoverskih organizacij, ki so sklenile, da se združijo v »Delovno skupnost nemškega verskega gibanja«, z namenom, da ustanove tretjo veroizpoved. To gibanje zasluži največjo pozornost posebnosti: na katoliški strani, tembolj, ker mu pripada znatno število znanih narodnih socialistov in je treba s precejšnjo gotovostjo računati, da država Nemško versko gibanje že v kratkem prizna kot tretjo veroizpoved v Nemčiji.

Nemško versko gibanje nikakor ni enotnega kova. Sestoji iz cele vrste različnih skupin, katerim je skupno samo določeno v negativnem zmislu odklanjanje vsakršne dogme in sile nad vestjo, v pozitivnem pa prepričanje o veliki vrednosti verskega doživljanja kot takega. Voditelji gibanja so: znani narodnosocialistični teoretični grof Reventlow, prazgodovinar Hermann Wirth, profesor v Marburgu, leipziški filozof Bergmann, plemenski teoretični profesor Günther, tibiški profesor Hauser i. dr. Po Hauerjevih izjavah obsega gibanje približno 100.000 članov, ki so doslej povečini pripadali različnim svobodnoverskim organizacijam, katere so se zdaj korporativno pridružile Nemškemu verskemu gibanju. V glavnem so to naslednja združenja: Nemškoverno občestvo, Germansko versko občestvo, Severonemško versko občestvo, Nordungen, Orli in Sokoli, Prijateljski krog bodoče občine in Zveza svobodnoverskih občin, dalje več ali manj pomembnih svobodno verskih in germansko-vernih sekt.

Že iz množice združenj, ki so se zvezala v Nemškem verskem gibanju, je razvidno, da na kakšen zanesljiv, skupen, pozitiven temelj ni mogoče. Kljub temu se zdi, da se vsaj poizkusom v tem pravcu ne bodo izognili. Tako se je ustanovil voditeljski svet, ki mu načeluje tibiški profesor Hauser z nalogo, da določi skupno versko bazo »nemškega verskega gibanja«.

Ob sebi je umljivo, da mora »Nemško versko gibanje«, če hoče doseči svoj prvi cilj, to je priznanje kot tretja veroizpoved v Nemčiji, poudarjati zaenkrat predvsem tisto, kar ga z ostalima verama veže, ne pa tisto, kar ga od njiju loči. To je že zato potrebno, ker je gibanje med »Nemškimi kristjani« (oficielni narodno socialistični luterani) naltelo na izredno oster odpor, kar dokazuje med drugim poziv evangeliškega deželnega škola Hossenteldera. Poziv označuje Nemško versko gibanje kot germansko poštenstvo, ki sleparsko jadra pod praporom nacionalizma, ko vendar »Nemški kristjan« izrečno izpoveduje pozitivno krščanstvo in se je Hitler že ponovno nedvomno odmaknil od starogermanskih reformnih religij. Da se od katoliške strani doslej še ni tako naravnost zavzelo stališče, je vzrok v tem, da za katoliški del prebivalstva ti krivi nauki zaenkrat ne pomenijo nobene nevarnosti.

Voditelji Nemškega verskega gibanja naglašajo, da jih veže s krščanstvom dejstvo, da zavzemajo nasproti cerkvam in konfesijam pozitivno stališče, da verjeto tak pritrjujejo, da priznavajo njeno vrednost za življenje naroda in da nikakor niso protikrščanski, marveč priznavajo krščanstvo za enakopravno. Razlika je le v tem, da izključujejo vsako dogmo, izpovedujejo popolno svobodo vesti,

odklanjajo vsako cerkveno ustanovo; malo manj glasno pa povedo, da sicer niso protikrščanski, pač pa nekrščanski (achristlich).

Kdor gleda globlje, mu ne more ostati prikrito, da se zbirajo tu pod obstritje vere in religije vsa raznovrstna gibanja, katerih namen je, da obude v življenje novogermansko poganstvo, odklanjajoč celokupno nemško krščansko tradicijo. Ta stremeljenja, ki segajo nazaj v predvojni čas, a so zajela množice šele po vojni (že l. 1923, jih je opisal p. dr. Erhard Schlund O. F. M.), imajo danes, to se ne da tajiti, posebno ugodne pogoje za razvoj. Saj ideje Nemškega verskega gibanja ne predstavljajo nič drugega, kakor v sfero absolutnosti povzdignjene zahteve plemenske in pretirane nacionalistične teorije, h katerim se nagibajo danes tudi zmerne politične struje. Značilno je, da sta kumovala ustanovitvi »Nemškega verskega gibanja« vodilna strokovnjaka na poprišču germanske predgodovine in nacionalistične plemenske teorije Hermann Wirth, in profesor Günther, skupaj s profesorjem Hauserjem iz protestantskega tabora.

»Nemško versko gibanje« nima nobene dogme — vsaj zediniti se še niso mogli za katerokoli. Toda eno je gotovo: Veljati hoče za vero in zahteva s tem zase — kar je odločilno in tudi za katoličane zelo važno — vesoljno veljavo, tako da mora prej ali slej priti do razčiščevanja pojmov s cerkvami katerekoli veroizpovedi. To je po stvari sami neizogibno, pa naj zastopniki »akrščanske religije« zaenkrat zatirajoje kar koli.

Prvo stremeljenje NVG gre zdaj za tem, da doseže državno priznanje kot veroizpoved in se enakopravno postavi vstici s katolicizmom in protestantizmom. Zahtevajo enake pravice glede dušnega pastirstva, mladinskega vodstva, visokih šol, šol itd. Skoroda ni mogoče dvomiti, da dobi NVG pravice javnopravne korporacije in s tem priznanje za državno versko občestvo. Po čl. 137. državne ustave, ki je še v veljavi, se mora priznati za javnopravno versko občestvo vsaka organizacija, ki po svojem ustroju in številu svojih članov jamči za trajnost. Ta docela formalni predpogoj je v tem primeru po vsej priliki dan.

Kljub temu, da je po še sedaj veljavnih ustavnih določbah priznanje NVG za cerkev neizogibno, je vendarle nedvomno res, da je tako priznanje z bistvom države, ki se priznava za krščansko, komaj še združljivo. Sama si je postavila nalogo, da pobija brezboštvo in gibanje. Potemakem bi bila dolžna, da nekrščanskemu gibanju, najsi tudi ga dopušča, priznanje za cerkev odreče. Evangeliška cerkev je boj proti NVG že začela. Gre pa za pravdo celokupnega nemškega krščanstva, v kateri katoličani evangeliških verskih bratov ne bodo puščali samih, kajti gre za obstoj krščanstva v Nemčiji.

Dr. W.

Poljsko-nemško zблиžanje

Anglija odobrava

London, 18. nov. b. Nemško-poljsko zблиžanje je po poročilu »Daily Telegrapha« vzbudilo v londonskih diplomatskih krogih veliko zanimanje. Smatra se kot važen dogodek, velikega pomena za prihodnost. Ta korak je gesta miru, katere se moramo veseliti, piše »Daily Telegraph«. Nemčija in Poljska sta prepričani, da se dajo nasprotstva, ki vladajo med njima že nekaj let, odstraniti. Vprašanje poljskega koridorja se je smatralo vse do sedaj kot nepremostljiva zapreka za zблиžanje med obema narodoma, sedaj pa se je to vprašanje pokazalo kot teškoča, ki se da vendar obvladati, če se najde modus vivendi. Zbližanje nemško-poljskih odnosov bo vsekakor vplivalo tudi na nemško-francoske odnose v smeri zблиžanja. Vsekakor je storjen, in čeprav morda prvi korak za likvidacijo sporov, kar se ne sme podcenjevati.

Francija je zamerila?

Agencija Havas poroča iz Pariza: Vest o pogajanjih med Nemčijo in Poljsko za zблиžanje odnošajev med obema državama ni iznenadila uradnih francoskih krogov, ki izražajo z ozirom na to dejstvo svoje zadovoljstvo.

Bolgarski časnikarji v Belgradu

Belgrad, 18. nov. Skupina bolgarskih novinarjev, ki se je snoči pripeljala v Belgrad, je danes dopoldne obiskala uredništva belgradskih listov. Pri tej priliki so si bolgarski novinarji ogledali tudi centralni presbiterio. Tam so ostali deli časa in si ogledali njegovo ureditev in delo. V imenu centralnega presbiterija je pozdravil goste namestnik šefa centralnega presbiterija g. Peter Ivanković. Njemu se je zahvalil bivši minister in predsednik lige za zблиžanje med Bolgari in Jugoslavlani g. Dimov Kazašov. Med drugim je dejal, da se čuti počaščenega, da se more v imenu bolgarskih novinarjev zahvaliti presbiteriju za prišrčni sprejem. Centralni presbiterio, je dejal g. Kazašov, je odprl bolgarskim novinarjem svoje prostore in njegovi zastopniki so s čudovito in bratsko iskrenostjo pokazali bolgarskim novinarjem tudi tisto, kar je sprejem je tako prišrčen, da ne najdem besed, da bi se zanj zahvalil.

G. Kazašov je nato govoril o razmerju med Bolgari in Jugoslavlani in naglasil, da se to razmerje razvija v smeri čedalje večjega medsebojnega zaupanja na obeh straneh. Naposled se je Kazašov še enkrat zahvalil za prišrčni sprejem in dvignil čašo ter nazdravil napredku centralnega presbiterija in jugoslovanskih listov.

★

Miami, 18. nov. Semkaj je prispel ameriški poslanik na Kubi Welles, ki pa je časnikarjem odklonil vsako izjavo. Kakor je znano, je sedanjí predsednik Kube zahteval odpoklic tega poslanika.

Francoska politika, ki jo je obrazložil v poslanski zbornici zunanji minister g. Paul Boncour, je vedno želela in dajala pobudo za to, da se teškoče, ki obstojajo med posameznimi državami, ublažijo na način, da se ustvari znosno ozračje in potrebno zaupanje v organizaciji za mir.

Bistveno je ta politika vedno priznavala, da dvostranske pogodbe zboljšujejo odnose med posameznimi silami in prav nič ne vplivajo na obstoj ženevske ustanove, ki se z njimi le krepi.

Pariz se je vedno veselil naporov, ki so izhajali od ene strani za podpis raznih paktov med Rusijo in evropskimi centralnimi državami; na drugi strani pa je Pariz vesel sklenitve nenapadalnega pakta, s katerim sta Grčija in Turčija solidarno priznali svoje sosedanje meje.

Še več, predhodni sporazum med Nemčijo in Poljsko bi olajšal nalogo francoske vlade za primer, da bi se začela tudi neposredna pogajanja med Nemčijo in Francijo. V tem primeru namreč, bi se Franciji, ki bi kljub temu ostala zvesta svojim zaveznikom, ne bilo več treba brigati za težave poljske republike, ki bi bile s tem odstranjene, in Francija bi se lahko z vsemi silami posvetila nalogi, da reši probleme, ki zanimajo samo njo in Nemčijo.

Združenje vojnih invalidov

Belgrad, 18. nov. m. V dvorani narodnega invalidskega fonda Sv. Djordje je bila danes plenarna seja centralnega odbora Združenja vojnih invalidov kraljevine Jugoslavije. Seji so prisostvovali poleg članov upravnega odbora iz Belgrada tudi delegati invalidskih organizacij iz vse države, med drugimi tudi Matko Štefe iz Ljubljane. Posebna delegacija vojnih invalidov se je davi odpeljala na Oplenac in je položila venec na grob pokojnega kralja Petra. Pri povratku v Belgrad se je delegacija ustavila tudi na Avali, kjer je položila cvetje na grob neznanega junaka. Ob 11 dopoldne je bila v pravoslavni stolni cerkvi spominska molitev za vse padle bojevnike, ki so se je udeležili tudi zastopniki vlade, naše vojske in vojaški atašei francoskega, češkoslovaškega, poljskega, romunskega, bolgarskega in italijanskega poslanstva.

Zaloigra na morju

Southampton, 18. nov. Kapetan »Berengarie«, ki se je danes vrnila iz Amerike, je izjavil, da je bil njegov parnik, ko je prejel brezčične znake za pomoč s tritisočtonskega parnika »Saxilby«, od njega oddaljen 300 milj. Takoj je krenil na kraj nesreče, kjer pa je divjal hud vihar. Valovi so bili mestoma 15 m visoki. Vsa prizadevanja najti ponesrečence, so se izjalovila. »Berengarie« je nato krožila na tem mestu v premeru 40 milj, ni pa mogla najti nobenih znakov ali ostankov posadke ponesrečenega parnika. Po mnenju kapetana se je parnik z vso posadko potopil.

Vlažno hladno!
sedaj **NIVEA**

Radi varnosti si vsak večer krepko nadržite obraz in roke z Nivea — creme. To zadostuje. Vaša koža bo postala odporna in nežna. Veter in slabo vreme ji ne moreta več škodovati! Vi dobite zopet mladostno zdrav, svež izgled, ki ga imamo vsi tako radi!

Nivea je pocenil!

Doza: Din 350, 6—, 12—, in 25—

Od nedelje — do nedelje

Po domovini

NARODNA SKUPŠČINA

Je ta teden obravnavala in slednjič tudi sprejela zakonski osnutek o telesni vzgoji naroda, s katerim postaja obvezna telesna telovadba do vojaškega roka. Državlani bodo svojo obveznost lahko izpolnjevali s tem, da bodo člani v zakonu posebej navedenih društev, ali pa, v primeru da niso člani nobenega takšnega društva, se obvezno udeležijo predpisanih vaj, ki jih bo organizirala vsaka občina sama za sebe pod vodstvom nalašč za to opolno-močenih učiteljev in je nalašč v to svrhu določenih prostorih. Narodna skupščina je šla na tedenski odmor in bo prihodnjič obravnavala zakonski predlog o spolnih boleznih.

PRED 15 LETI JE BIL OSVOBOJEN MARIBOR

In vsa država posebej pa še naša ožja domovina so in še bodo posvetili temu svetlemu spominu na te dogodke, ki so nam dali srečno severno mejo, in na moše, ki so takrat brez strahu posegli v našo zgodovino in prepričali za vselej potujočega telega dela naše domovine, ono pozornost, ki jo takšen rodoljubni jubilej zahteva. Vsa naša severna meja bo praznovala praznik svoje osvoboditve z rodoljubnimi manifestacijami.

ZAVAROVANJE SOLARJEV PROTI NEZGODAM

bo postalo po naredbi ministra za socialno politiko in ministra za trgovino obvezno. Za enkrat je zavarovanje obvezno le za učence tehničnih in obrtnih šol in ima namen zavarovati solarje proti nezgodam, ki se lahko pripetijo pri praktičnih vajah. Zavarovalnino plača solar za vsako leto, zavarovalno društvo pa bo določilo ministrstvo na podlagi posebnega postopka.

REGULACIJA SAVINJE IN PRITOKOV

stopa v ospredje kot javno delo, ki je za Slovenijo največje važnosti. Posebna deputacija zastopnikov iz prizadetih občin je prišla ta teden k banu in mu predložila daljšo resolucijo, v kateri mu je obrazložila svoje želje. Ban je odredil, da se mora ves tehniški material zbrati do 1. decembra, nakar bodo na merodajnih mestih sklepali o celotnem ali vsaj delnem uresničenju želja, ki so jih izrazili Savinjanji.

MORDA BI RADI VEDELI SE

da pretekli teden o umoru na Slatniku ni odkril ničesar novega in da je osumljena Urša, sestra umorjene Ane, še vedno v preiskovalnem zaporu v Novem mestu — da se je nahajal ta teden grški vojni minister Kondilis v naši državi, kjer je prisostvoval odkritju spomenika grških bojevnikov v Pirotu — da so bili trije vozniki, ki so vozili na cesti iz Korenice proti Mali kapeli blizu Bihača, napadeni od volkov in so se jih le z veliko muko odkrili — da se je izvršil roparski napad na trgovca Živkovića pri Novem mestu, ki pa ni imel zlih telesnih posledic — da so se isto noč izvršili štirje roparski vlomi v železnikih na Gorenjskem in da so vlomilci odnesli ukradene stvari in pete — da poročajo o vedno večjih povodnih na Hrvatskem — da je Zagreb »odbil« letalski napad — da je po Sloveniji zapadel sneg po gorah in hribih in da se je začela sezona smučarjev.

Po tujni

»VOLITVE« V NEMČIJI

kjer je nastopila samo ena stranka, kjer je nastopila tudi policija in bojni odredi hitlerjevcev, so izpadle tako, da je za Hitlerjevo politiko »svobodno glasovalo« 42 in pol milijona Nemcev, proti njej pa je glasovalo malo manj kakor 3 milijone »volivcev«. Takšen »izid« je izzval po vsej Germaniji zmagoslavno navdušenje, ki je »enodušno« in je dalo takoj povoda nemški vladi, da je začela razbijati po mizi. Vse kulturni svet je kajpada s priznanjem beležil ta »neprilijni izraz« nemške volje in se je začel tudi pripravljati na posledice.

NAVIDEZNI RAZPAD ZVEZE NARODOV

in razorožitvene konference je v tesni zvezi s položajem, v katerem se nahaja Nemčija. Ko je Nemčija na pobudo »Italije« zapustila Zenevo, nismo prav vedeli, kaj hoče doseči in smo se udajali sanjam, da je Nemčija osamljena. Razvoj dogod-

Utrinki

Ob priliki obiska sovjetskega brodograja v Italiji primajo »Osservatore Romano« ironične opombe, iz katerih povzamemo sledeče: »Ruski admiral Rall in italijanski bivši pomorski minister Siriani sta izmenjala tradicionalne uljudnostne izraze: topovski strelci v pozdrav, obiski in protibiski, skupni zajtrki, napitnice, dobra voščila, nacionalne himne, predstave, sprejemi, banketi — vse tako, kakor predpisuje ceremonijel »ancien regime«. Parias v notranjosti sovjetskega paradiža so vse te ceremonije zasledovali brez dvoma z istimi občutki, kakor Ljening, Stalin in Litvinov svojih oficijelne svečanosti na carskem dvoru. Beseda »Les rois s'amusent« se da danes spremeniti v »Les bolcheviques s'amusent«. Vendar za divizijskega admirala sop-jetke mornarice in njegove oficirje to še nekako

kov pa je pokazal, da temu ni bilo tako. Nemčija in Italija sta potrebovali časa in ta čas sta pridobila z nemškimi »volitvami«. Med tem se je Italiji posrečilo, da je več ali manj pridobila na svojo stran tudi Angleže in sedaj, ko Hitler lahko vihti po zraku številke »plebiscita«, so te tri države, Italija, Nemčija in v ozadju tudi Anglija takoj priče za ofenzivo, ki naj Francijo in njene zavez-nice prisili na kolena. Kakšne namene je imela Italija s svojimi neprestanimi intrigami? Ona je kratkoma hotela — in pri tem ji je pritrjeval tudi Anglež MacDonald — da se težišče evropske politike prenese iz Zeneve, kjer vse države nastopajo kot enakopravne, v območje pakta štirih velesil, kjer naj bi velesile prevzele vodstvo evropske politike in prisilile »male države«, da se njihovim smernicam pokoravajo. Dogodki zadnjega tedna so pokazali, da se je ta nakana delno posrečila, kajti Anglija in Italija silno pritiskata na Francijo, da naj sprejme nova pogajanja z Nemčijo, a ne več v Zenevi, ampak v Rimu in sicer v okviru pakta štirih, kjer ni več naslednjih »malih držav«. Francoska zunanja politika, vsaj takšen vtis smo dobili, se bo pritisku vklonila in bo sprejela pogajanja z Nemčijo. Da bi se pa Francija vdala tudi zahtevam, da razoroži, ko se čuti nevarno ogroženo, ne verjamemo, vsaj dokler ne bo dobila jamstva za svojo varnost. Toda kaj so nemška jamstva vredna, to itak vemo.

Diktatura velikih držav, med katerimi bi bila Francija osamljena, ali enakopravno sožitje malih in velikih, v tem tiči jedro vsega današnjega diplomatskega boja, ki maje Evropo. Ko je v marcu Mussolini predložil pakt štirih, so »male države« v srednji in vzhodni Evropi odgovorile z ogromnim umikom proti Rusiji, ki je postala neke vrste opor-na točka. Italija danes odgovarja na to protipotezo in ima ob sebi poleg starih trabantov tudi še Angleže. Z zanimanjem pričakujemo protipotezo Francije in »malih držav«, ki ne more izostati. Pri tem pa grozi Evropski razkol v dva ogromna tabora, ki se bosta — ljubila ali sovražila.

SPORAZUM MED POLJSKO IN NEMČIJO

spada popolnoma k našemu predmetu. Na eni strani sta Italija in Anglija pritiskali na Nemčijo, naj pokaže popustljivost v pogledu poljske meje, da se lažje še z večjo silo obrne proti Franciji, na drugi strani pa se zdi, da se hoče Poljska osvoboditi od zapada in zavarovati svojo neodvisnost s svojimi lastnimi sredstvi. Manever vsaj na zunaj uspeva, ker zabije klin med poljsko francosko zvezo. Toda mi ne verjamemo, da bi Poljska zidala na jamstva, ki ji jih nenadoma ponuja Nemčija.

PODONAVJE IN BALKAN

sta v tako velikem metehu, kjer nastopajo velesile in ogromni interesi, ki segajo daleč v bodočnost, zaenkrat stopila v ozadje. Na Balkanu je ostalo vse pri starem, Bolgarija je ostala nepristopna in istotako Madjarska. Tudi avstrijsko vprašanje je v žarometih svetovne diplomacije obledelo. Edino v Romuniji nekaj novega. Kmetska vlada je odstopila, nasledila ji je liberalna vlada Jona Duce. Romunija išče »močne roke« in išče tudi ideologije zanj. Liberalni poskus ne bo dal niti eno, še manj pa drugo.

OMENITI MORAMO ŠE

da je Mussolini napovedal za Italijo uvedbo stanovske organizacije, ki naj nadomesti ves parlamentarizem liberalno-demokratskega izvora — da se pogajanja med Češkoslovaško in Vatikanom ugodno razvijajo in da je konkordat morda že blizu — da znašajo neiztrljivi dolgovi vsega sveta (izvzemi dolgov držav državam) 1 bilijon tri in pol milijarde dinarjev ali 100 krat naš državni proračun, da zinašajo neplačane zaostale neiztrljive obresti 562 milijard Din in da se vsako minuto večajo za 90.000 Din in da pride na vsako živečo bitje na svetu 540 Din neiztrljivega dolga.

Belgrajske vesti

Belgrad, 18. nov. m. O priliki snočnjega letalskega napada na Belgrad je prišlo v Balkanski ulici do težke avtomobilske nesreče, pri kateri je bilo deloma lažje in težje ranjenih 6 gasilcev belgrajske požarne breme.

Belgrad, 18. nov. m. Semkaj je prispel Peter Rajčev, dirigent sofijske opere, ki gostuje prihodnje dni v belgradski in zagrebški operi. Rajčev ima od sofijske opere tudi pooblastilo, da lahko zaključi gostovanje sofijske opere v Ljubljani in belgrajske opere v Sofiji.

PASTILLES VICHY-ETAT

POMAGAJO PRIBAVI

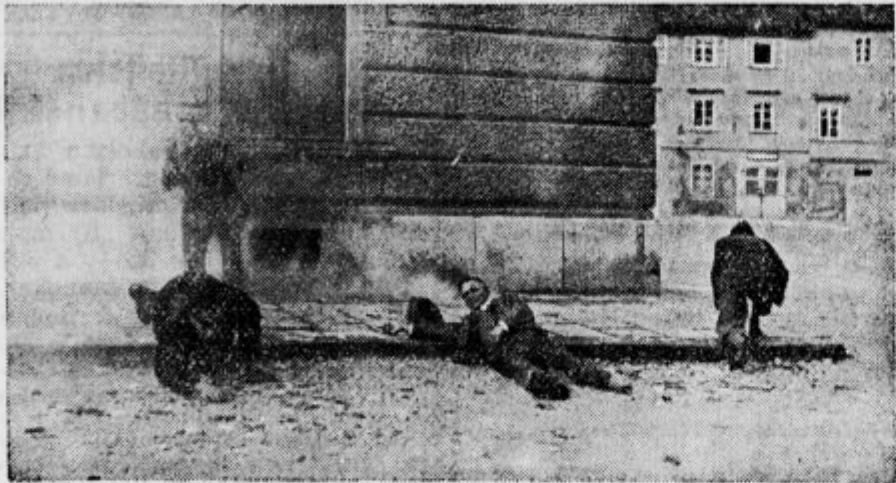
Ljubljana v „boju“ s sovražnimi letali

Ljubljana, 18. nov.

Moderna tehnika je ustvarila v letalu eno najnevarnejših vojnih sredstev in zato je prav, da se tudi civilno prebivalstvo navadi na vsa obrambna sredstva, ki so na razpolago. To pa je mogoče doseči, če se prebivalstvo izuči pravih ravnanj ter se navadi na reševanje z vajami, ki mu pokažejo vse strahote moderne vojne tehnike.

Današnji dan je skrival pri vseh neko napeto pričakovanje, saj so vsi vedeli, da doživi

Dobre četrte ure je minilo od napada. »Ranjenci« so bili že vsi na varnem v začasni bolnišnici in le še gasilci so delali na vse kriplje. Iz hiš so tuintam zopet prihajali radovedneži. Okna so se začela odpirati. Pičle pol ure po prvem napadu pa se oglašijo zopet trije topovski strelci z Gradu. Letala se vračajo in hočejo ponoviti napad. Približno v isti smeri, kakor prej prihajajo nad mesto in mečejo bombe. Zopet se ponovi isti prizor, sedaj pa kemiki v maskah kaj hitro ugotove, da so letala metala

Ob bombnem napadu. V bližini je eksplodirala bomba s plinom zadušljivcem. Od plina omamljeni pešci padajo na pločniku drug za drugim.

Ljubljana popoldne letalski napad, ki bo napol zares pokazal, kako zgleda tak napad. Niti ura ni bila točno znana. Pač pa so vsi pazili na dogovorjene znake. Lepo vreme je še olajšalo opazovanje iz daljave in tako je bil Grad ves živ. Tudi druge višje točke mesta so bile gosto obljude.

Ob 2.10 so zagrmeli z ljubljanskega Gradu trije zaporedni topovski strelci. Takoj za njimi se je oglašil plat zvona po ljubljanskih cerkvah. V industrijskih predelih mesta so začele tuliti tovarniške sirene, s kolodvorov pa so rezko žvižgale lokomotive. Ob tem vrisu svaričnih znamenj je ljubljansko prebivalstvo kar najhitreje hitelo na varno. Kmalu so se živahne ulice popolnoma izpraznile. Vozila so se večinoma umaknila na dvorišča in v stranske ulice, vozovi električne cestne železnice so prazni ostali na progi.

Po ulicah in cestah so korakali stražniki in vojaške straže. Vsi ti so si nadeli na obraz maske proti plinom. Medtem se je oglašil že prvi topovski strel in za tem se oglašje drugi. Obramba je nastopila. Z ljubljanskega Gradu in gričev, ki obdajajo Ljubljano in z ljubljanskega polja se vedno pogostejše oglašajo obrambni topovi in pošiljajo izstrelke prvi odgovor. Letala, ki so letala najprej v ravni črti proti mestu, so se radi grozečega obstreljevanja umaknila v stran in priletela proti mestu mimo dolenskega kolodvora. Med pokanjem topov se čuje tudi regljanje strojin, ki so se pridružile obstreljevanju letal. Še nekaj trenutkov in letala bodo nad mestom!

Letala že »bombe« mečejo, ki jih označujejo bele in rdeče rakete. Od dolenskega kolodvora zavijejo štiri letala, toliko jih je namreč napadlo Ljubljano, čez St. Jakobski trg proti nebotičniku. Lete naprej proti Šiški ter obračajo nazaj nad obema kolodvoroma in mestno elektrarno in odot proti jugu. Bombe naj bi zadele dolenski kolodvor in zlasti St. Jakobski trg. Tako na dolenskem kolodvoru, kakor tudi na St. Jakobskem trgu nadomeščajo bombe petarde, ki pokajo na vso moč in zavijajo v dim vso okolico. Ena od raket pade celo na stekleno teraso nebotičnika. Ko bi bila to prava bomba, bi se najbrže nebotičnik zmanjšal za nekaj nadstropij. Tako na dolenskem kolodvoru, kakor tudi na St. Jakobskem trgu so nastopile takoj po napadu čete kemikov in samaritanov, ki so bili vsi zavarovani z maskami. Kemiki so ugotovili, da bombe niso bile plinske in da nevarnosti zastrupljenja ni. »Zažigalne in rušilne bombe« pa so zadele poštno poslopje pri St. Jakobu in ga zažgale. Tudi nekaj »ranjencev« je popadalo po tleh. Nekateri so bili ozgani, drugi ranjeni. Samaritani so hitro nalagali vse, ki so popadali, tako nekaj vojakov in civilistov na nosilnice in jih odnesli v šentjakobsko šolo, kjer je bila pripravljena zasilna bolnišnica in prva pomoč.

5 minut po napadu so prihitali na pomoč gasilci, vsi opremljeni s plinskimi maskami. Poklicni in prostovoljni gasilci so pripeljali na šentjakobski trg dve motorni brizgalki, dve Magirus-letvi in orodni avto ter takoj začeli gasiti poslopje poštne direkcije, kakor tudi sosedno hišo. Z izredno naglico se jim je posrečilo urediti vse potrebno in dokazali so zavidanja vredno ročnost.

plinske bombe. Po okuženih trgih in predelih razpostavljajo zastavice in napise, ki opozarjajo prebivalstvo, da je na cestah plin. Samaritane čete vse v maskah, ponekod celo v oblekah, ki jih varjejo pred iperitom, odnašajo »zastrupljence« in jim nudijo prvo pomoč.

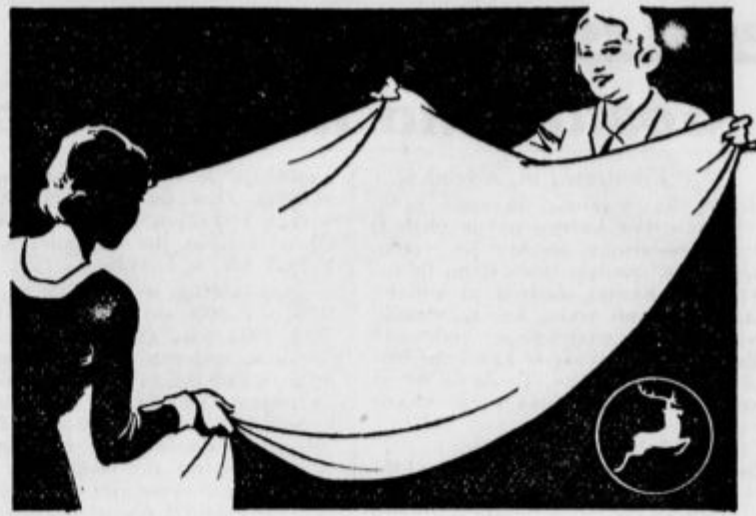
Medtem, ko se razvijajo dogodki s tako naglico, zlasti na St. Jakobskem trgu, pa seveda

S plinom zadušljivcem zastrupljenega civilista je pobrala četa samaritanov in ga skuša rešiti s tem, da mu daje vdihavati kisik. Samaritani so vsi popolnoma zavarovani proti plinom. Samaritan, ki kleči na levi, ima na hrbtni bombi s kisikom, katerega dovaja po gumijasti cevi zastrupljencu pred usta. Samaritan, ki kleči na desni, ima na hrbtni takozvani Drägerjev aparat, ki omogoča reševalcu umetno dihanje s pomočjo kisika. Tako opremljeni reševalci sploh ne potrebuje maske proti plinom.

obramba ne zanemara z zažigalnimi bombami zažganega in razrušenega dolenskega kolodvora. »Požare« je zajel skladišča in ker je bila glavna gasilska četa že pri delu na St. Jakobskem trgu, je odhitela na pomoč na dolenski kolodvor polovica rezerve. Pri prvem napadu pa je bomba »zadel« tudi Karloviški most in ker so bili gasilci o tem pravočasno poučeni, so se odpeljali vsi seveda opremljeni z maskami po Poljanski cesti mimo klavnice čez poljanski most. Nekaj minut pred njimi pa je prihitela na pomoč po telefonu obveščena gasilska straža z Barja. Bomba zažigalka je zadela tudi skladišče pivovarne Union v Šiški in tja je odhitel zopet del rezerve ter omejil požar.

Po plinskem napadu je krožilo po mestu še 7 samaritanskih patrulj, ki so bile dobro in primerno opremljene. Vsa vaja je pokazala, da je odbor za obrambo mesta prav dobro organiziral vse potrebne obrambe in reševalne akcije in da se je ljubljansko prebivalstvo resno dr-

Kdor ga pozna, mu ostane zvest!

Že od nekdanj pomaga Schichtovo terpentinovo milo gospodinjstvo temeljito prati in vzdrževati v hiši red in čistoto.

Torej: Pazite prav posebno na izvirni ovoj in na varnostno znamko „JELEN“. Potem se Vam ni bati ponarejenih mil.

SCHICHTOVO
TERPENTINOVNO MILO

..ampak
poprej za
namakanje:
Ženska
hvala!

ST 24-33

PRILJUBLJENI JUGOSLOVANSKI IZDELEK!

Osem križev Zamanovega očeta

Dan za dnevom prinaša časopisje poročila o raznih jubilejih več ali manj zaslužnih članov naše družbe. Prav redko pa se časopisje spominja jubileja naših preprostih mož, ki rastejo, žive in umirajo med ljudstvom na deželi, v naši preprosti vasi, ki so si s svojim delovanjem pridobili za sluge. Eden takih skritih mož našega podeželja je naš jubilar 80-letnik, posestnik-kmet Anton Zaman iz Jablanških Laz. Rodil se je v jeseni 1853 v Jablanških Lazih, kjer je kot najstarejši sin prevzel posestvo. Že kot mladenič se je živahno zanimal za takratno precej razburkano javno življenje, ko je bil na najtežjem času skozi vojne vihrje 2 leti nadomestoval naš jubilar, ki je bil po Bricovi smrti izvoljen za župana litijske občine, kateri je načeloval do leta 1921. Do leta 1931 pa je bil vedno prvi občinski svetovalec litijske občine. Njegova glavna zasluga je v težkem delu za koristi kmetijskega življa litijske občine, katere je moral vedno braniti v občinskem odboru litijskem, kjer je redkokdaj imel večino okoličan, ampak so večinoma vedrili uradniki, tržani in delavci. Ves čas

je bil tudi član krajnega šolskega sveta v Šmartnem pri Litiji, kjer je svoj čas zelo ostro nastopil proti nekemu šmarnskemu učitelju, ki je učil otroke brezversno. To mu je nakopalo hudo pravdo, v kateri pa je bil popolnoma oproščen in dotični učitelj nato kazensko prestavljen. Svojo družino, ki ž njim oratari na njegovem lepem posestvu, je vzgojil v strogo krščanskem duhu, stari »Lekec«, tako je nje-

Zimske suknje

raglane, obleke smokinga in večerne obleke za gospode v neprekosljivih kvalitetah najceneje pri
DRAGO SCHWAB, LJUBLJANA

žalo navodil. Napad in vso zračno obrambo je vodil odbor za zaščito mesta, v katerem so bili vsi predstavniki oblasti in raznih društev. Ob plinskem napadu na St. Jakobski trg je v resnici nastopil plin solzavec, ki pa ni našel skoraj nobene žrtve, ker se je prebivalstvo držalo navodil. Gasilci in reševalci pa so imeli seveda maske, tako, da solzavec ni ujel nikakršnih žrtev.

Prepričani smo, da je vaja dokazala tako sposobnost naših letalcev, ki so na mogočnih bombardirnih tipa »Breguet« in »Potez« izvedli napad na Ljubljano, prav tako pa v roko obrambo našega topništva in drugega vojaštva. Tudi prebivalstvo se je vzorno vedlo in pokazalo smisel pri vaji. Končno se je obnesla prav tako obramba in zaščita, ki jo je organiziral odbor za zaščito mesta in druga vaja bo najbrž izvedena v še večjem obsegu in tedaj se bodo mogli vsi prizadeti še bolj izkazati.

govo vulgarno ime, pa slovi daleč na okoli radi prirojene inteligence in modrosti, kmetje se še danes obračajo nanj za nasvete v teh težkih razmerah in naš Zaman je srečen, če jim more vsaj z dobrimi nasveti pomagati mimo marsikaterih težav in skrbi današnjega, posebno za kmeta težkega časa.

Ob 80-letnici, ki jo je učakal čvrst in trden, želimo iz vsega srca, da bi oče Zaman svojo pozno jesen življenja živel v zadovoljstvu in sreči v krogu svoje ljube družine, sinov, hčera in malih vnukov. — Bog ga živi!

Najstarejša članica Kršč. ženske zveze

93. leto je ravnokar ergla čez rame. Skromna, tiha, delavna, še sedaj delu posvečena, navzlic redki starosti. Sedem otrok je bilo pri hiši, pa je edina ostala pri življenju. Elizabeta Weltova roj. Potočnik, opravlja vsa dela sama, zgoraj v skromni vinjarji v Rošpohu pri Mariboru. Siva, hišna dela opravlja zdrava, čila in čvrsta. Je pa tudi zavedna članica Krščanske ženske zveze za Maribor in okolico, najstarejša članica. Bog ji daj čakati deseti križ!

Kolpa predrila nasip

Iz Siska poročajo, da se je na levi strani Kolpe pri vasi Stari Derencin podrl nasip v dolžini kakšnih sto metrov, ker je voda s preveliko silo pritiskala nanj. Nasip je šibek in peščen ter se ogromni vodni sili ni mogel dalj časa ustavljati. Voda se je s strašno hitrostjo razlila po polju, ki pa je k sreči že obrano, tako da ni še večje škode. V nevarnosti, da jih zalije voda, so pa vse vasi do Sela. Poplavljenost ozemlja meri 38.000 oralov. Ljudje so že povsod pripravljene, da jih ne preseneti voda. Vodno stanje Kolpe je 9 m. Sava pa je pričela počasi vpadati, tako da moremo vodne mase iz Kolpe naglo odtekat, sicer bi bila katastrofa še večja. Vsa okolica Siska je pod vodo, mesto pa je podobno velikemu otoku, ki ga od vseh strani obdaja voda.

Slika na levi: Proti strupenim plinom in iperitu zavarovani reševalci odnašajo na nosilnici z iperitom zastrupljenega »ranjenca«. Ker je njegova obleka napojena z iperitom, so mu dali čez obraz masko, da ga zavarujejo pred še večjim zastrupljenjem. — Slika na desni: Razkuževalna četa razkužuje z iperitom zastrupljena tla. Ker se drži iperit na tleh celo delj kakor dva tedna, je treba zastrupljena tla razkopati in razkužiti s klorovim apnom. Razkuževalci so seveda zavarovani z maskami in gumijastimi oblekami in škornji.

Ljubljanske vesti:

Gostaščina in vodarina

Ljubljana, 18. novembra.

Med davščine, ki posebno občutno zadevajo malega človeka, čez katere pa se najbolj pritožujejo hišni posestniki, čeprav jih vedno prelože na najemnike, spadata gostaščina in vodarina (vodovodna naklada). Zadnja ni nobena odškodnina za porabljen vodo, ker so stroški za vzdrževanje že amortiziranega vodovoda minimalni, temveč pravi davek, iz katerega ima mestna občina znatne dohodke. Te davščine so bile vsa zadnja leta za stare hiše večje kakor za nove hiše.

Vodarina je znašala za stare hiše l. 1925 12%, v l. 1926 do 1929 10%, v l. 1930 in 1931 9% in l. 1932 7%. Za nove hiše je znašala najemnika za najemnika do letne najemnine 6000 l. 1925 3%, vsa naslednja leta pa 2%, za najemnika z letno najemnino nad 6000 Din pa l. 1925 5%, vsa naslednja leta pa 4%. Za hišnega gospodarja je znašala l. 1925 za stanovanje vredno do 6000 Din vodarina 4%, vsa

naslednja leta pa 3%, za gospodarja s stanovanjem, vrednim nad 6000 Din, je znašala vodarina l. 1925 6%, vsa naslednja leta pa 5%. Obratovališča brez izjeme so imela vodarino l. 1925 8%, v l. 1926 do 1931 7% in 1932 6%.

Gostaščina je znašala za stare hiše l. 1925 10%, v l. 1926 do 1929 8%, v l. 1930 in 1931 6% in l. 1932 4%. Za nove hiše je veljala gostaščina za najemnika z najemnino do 6000 Din letno l. 1925 3%, v l. 1926 do 1931 2% in lani 1%. Za najemnika z letno najemnino nad 6000 Din l. 1925 5%, v l. 1926 do 1931 4% in lani 3%. Za hišnega gospodarja je znašala l. 1925 za stanovanje, vredno do 6000 Din gostaščina 4%, s stanovanjem vrednim nad 6000 Din 6%, v l. 1926 do 1931 5% oziroma 5% in lani 2% oziroma 4%. Za obratovališča brez izjeme je znašala gostaščina l. 1925 8%, v l. 1926 do l. 1931 7% in lani 5%.

Kanaleka pristojbina je znašala v vseh teh letih za stare hiše 2%, za nove hiše 1%.

I. MAČEK - LJUBLJANA

Aleksandrova cesta štev. 12

NAJVEČJA IZBIRA SUKENJ. POVRŠNIKOV in oblek za gospode in deco.

Bednostni fond za Ljubljano

V naši banovini bo Ljubljana sorazmerno še največ plačala obveznih prispevkov za takozvani »bednostni fond«, ki ga je z novim proračunskim letom uvedla banska uprava. Kakor čujemo, pa bodo sredstva iz tega fonda uporabljena za mesto le v manjši meri, češ, da ima Ljubljana že uvedeno socialno skrbstvo in da so drugi kraji bolj potrebni. To naziranje je le malo upravičeno, ker je socialno skrbstvo mestne občine le majhno in še oddaleč ne dosega najbolj nujnih potreb. Tudi ima Ljubljana največ brezposelnih, pa ne samo med delavci, temveč tudi med manjšimi obrtniki, tudi samostojnimi mojstri, ki so brez dela, in med intelektualci. Poleg tega se zatekajo v Ljubljano nešteti brezposelni skoraj iz vse države, ki jim je treba dati vsaj za en dan, dva, hrane in kruha. Preden jih odpravijo dalje. Treba pa je vedeti tudi, da so v Ljubljani reveži navezani izključno le na javno podporo in se ne more nihče kam zateči, recimo k sorodnikom, pa tudi nima nihče niti nji-vice ali vrtička, kjer bi si kaj pridelal, vsaj krompirja, med tem, ko je na deželi to precej pogost primer. Če pri razdelitvi fonda za javna dela za pobijanje brezposelnosti se je v Ljubljani pripetila v primeri z drugimi kraji krivica, ne sme pa se ji pripetiti tudi pri uporabi bednostnega fonda, ki ga je še največ plačala sama in ki je teh sredstev tudi najbolj potrebna.

Lovci, pozor!

Tretje predavanje SLD Ljubljana: »Lovski načrti; zatiranje roparic«. Predavatelj g. Haazlowsky dne 20./XI. ob 20. uri pri Slamiču.

Kaj bo danes?

Drama: Ob 15: OKENCE. Izven. Globoko znane cene. — Ob 20: SVETA IVANA. Izven. Znzane cene.

Opera: Ob 15: TURŠKE KUMARE. Izven. Znzane cene. — Ob 20: TRAVIATA. Izven.

Rokodelski dom: Ob pol 8: Veseloigra: Roksi.

Kino Kodeljevo: Ob 3 in 5: »Tom se mašuje« (Tom Mix).

Ob 7 in 9 »Ljubezen v troje« (G. Aleksander) in »Tom se mašuje« (Tom Mix).

Zvočni kino št. Vid-Vižmarje: Velefilm »Ljubavna parada ob 4, 6 in 8.

Zvočni kino Polje: Zaprt (pride Logarjeva Krista).

KAJ BO JUTRI?

Drama: V AGONIJI. Red A.

Opera: Zaprt.

Kino Kodeljevo ob 8: »Ljubezen v troje« in »Tom se mašuje«.

Nočno službo imajo lekarne: Danes: Mr. Trnkoczy ded., Mestni trg 4 in mr. Ramor, Miklošičeva cesta 20; jutri: mr. Leustek, Resljeva cesta 1; mr. Bohinec ded., Rimska cesta 24 in dr. Kmet, Dunajska cesta 41.

Damski plašči

Din 205.- športni plašč
Din 290.- plašč z baržunom
Din 342.- plašč s kožuho

ANT. KRISPER

Mestni trg 26 LJUBLJANA Stritarjeva 1-3

© Vse trgovine morajo biti zaprte na narodni praznik 1. decembra, zato bodo pa tem bolj široko odprta vsa vrata hotela »Union«, da se bodo zvečer v veliko dvorano in v vse stranske dvorane mogle zbrati množice na Novinarski koncert, ki je višek vseh svečanosti ob proslavi našega narodnega zedinjenja. Letos bo pa ta največja in najbolj popularna prireditel našega mesta še posebno slavnostna, ker častniki praznujejo jubilej 15. svojega koncerta. Kakor vsa leta, bo tudi letos program koncerta na visku naše glasbene umetnosti in že se najboljše moči pripravljajo na plemenito tekmo. Da bi pa izdali, kdo bo vse nastopil na tem lepem večeru, ko se sestane vsa Ljubljana, je pa še prezgodaj, da bo pozneje veselo presenečenje še večje.

IGNACIJ NAROB, TAPETNIK, GOSPOSVETSKA CESTA ŠTEV. 16 (PRI LEVU).

© Velik cerkveni koncert bo v nedeljo, 28. t. m. ob 4 pop. v frančiškanski cerkvi. Sodelovalo bo osem zborov, peli bodo v skupnem zboru (nad 200 pevcev in pevk) prav izbran program najlepših cerkvenih pesmi vsake cerkvenega leta in Tomčevo najnovejšo slovensko mašo, ki je dosegla pri zadnjem koncertu PZ pri sv. Petru tako krasen uspeh. Več o koncertu v prihodnjih dneh. Predprodaja vstopnic v Jugoslovanski knjigarni.

© Veseloigra »Roksi« na odru Rokodelskega doma. Komedijska »Roksi« je igra, polna zdrave komike, ki mora učinkovati. V Rokodelskem domu jo igra, kakor pravi prvorazredni, prav srečno izbrana igralna družina, ki je izborni komediji pripomogla do popolnega uspeha. Zato smemo današnjo predstavo igre »Roksi« prav toplo priporočiti. Vstopnice se dobivajo v predprodaji dopoldne od 10—12 in zvečer eno uro pred predstavo v Rokodelskem domu, Komenskega ulica 12. Pričetek predstave je zvečer ob pol 8.

Irgotvorne dresse za dame, gospode in deco, ter po meri iz neprim. čilivega lodna, trikotov in gabardinov modre in rujave barve.

© Mohorjeve knjige za Ljubljano so prišle. Vsak jih dobi pri svojem poverjeniku, kjer jih je naročil: pri župnem uradu, Novi založbi, Prosvetni knjižnici. Župni uradi bodo oznanili, katere dneve in v katerih urah bodo izdajali knjige. Princite, s seboj denar za poštnino (3 Din). S tem plačate tudi naš kulturni prispevek za knjige našim izselencem v tujini. Najbolje, da ob enem kar naročite knjige za prihodnje leto. Dobite za 20 Din 5 knjig: poleg Koledarja Stiškega svobodnjaka, drugi del Belih menihov (Zorec), povest Grančariji z naše meje (Magajna), Zgodovina slovenskega naroda in prvi del Slomškovega strokovno pisanega življenjepisa (Kovačič). Za doplačilo Slovenske pregovore, povest Hlačkova sestra, pripovedko Pastir z belo ptico (Lovrenčič) in Življenje svetnikov, ki jih ne pozabite. Ob enem se naročite lahko na Veliki teden (Pogačnik) in Knjigo o Bogu (Veber), ki izide za Veliko noč.

Abonenti!

PRIZNANA KUJARICA »TETA«

iz Brezalkoholne restavracije »Union« naznanja cenj. gostom, da je prevzela splošno znano gostilno pri »Kaplanu«, kjer bo nudila svojim gostom dobro hrano in zanesljivo dobro pijačo. Pridite in poskusite, gotovo boste zadovoljni.

Priporoča se TERNOVEC FANI.

© Mohorjeve knjige za stolno župnijo se dobe v stolnem župnišču, Semeniška ulica 2 v pritličju. Stroški tri dinarje. Precej se lahko naroče za drugo leto.

© Mohorjeve knjige se dobe v Ljudski knjižnici, Miklošičeva cesta 7 od 8—12 in 2—6 zvečer. Kdor je tamkaj knjige naročil, naj jih pride čimprej iskat, poštnina znaša 3 Din. Istotam se sprejemajo tudi naročila za prihodnjo izdajo. Kdor pa želi naknadno dobiti še letošnje knjige, naj se takoj zgasi v Ljudski knjižnici.

© Sano se en dan nas loči od koncerta, ki ga izvaja jutri v ponedeljek, dne 20. t. m. Slovenski vokalni kvintet. Zato danes prav toplo opozarjamo na ta koncert vse one, ki se hočejo naslajati ob lepem zborovem petju. Spored koncerta je sestavljen iz del naših skladateljev, ki so na najboljšem glasu kot avtorji zborovskih del in cer: Emil Adamič, Anton Lajovic, Stevan Mokranjac, Josip Pavčič, Petelin-Gallus Jakob in Risto Savin. Dalje skladatelji samospjevi: Risto Savin, Niko Stritof s svojo obdelavo narodnih pesmi in Ludvik Zepić z novimi samospjevi Govoriti o vrlihah Slovenskega vokalnega kvinteta je pač odveč, saj je Kvintet pri nas splošno znan in visoko cenjen. Vstopnice so v predprodaji v Matični knjigarni, koncert se vrši v ponedeljek, dne 20. t. m. ob 20 v Filharmonični dvorani.

© Tečaj za matere in odraslo žensko o negi dojenčka v zavodu za zaščito otrok (Dečji dom kraljice Marije) se prične v četrtek, 22. novembra od 16—18. Večerni tečaj se začne 28. novembra 1933 ob 20. Tečajni bodo potem vsak tork in četrtek in sicer I. skupina od 16—18, II. skupina od 20 do pol 22. Kdor se želi priglasiti, naj to stori do 22. nov. Tečaj se konča 16. decembra t. l.

© Leonova družba v Ljubljani je otvorila v petek, 17. t. m. ob 8 zvečer v verandni dvorani hotela Uniona ciklus predstavnih in poljudno-znanstvenih predavanj. Njen predsednik, vseuč. prof. Franc Lukman je pozdravil številne navzoče in povabil predavatelja g. prof. Janka Mikarja, da je povabil navzoče na Sredozemsko morje s svojim predavanjem. Predavatelj je z besedo in sliko pokazal kraje in mesta, ki jih je obiskala na svojem potovanju Jadranskega Straža v letošnjem poletju. Od Krfi mimo Messine na Korziko, ob francoski rivjeri v Marseilles, v Barcelono, v Algir, Tunis in Kartago

Od peklenskih muk pa do zdravja potom
Togal tablet

Togal tablete so v mnogih slučajih preizkušeno sredstvo proti: revmatizmu, išijas, protinu, hripi, živčnim boleznim, glavobolu in boleznim vsled prehlada.

Togal deluje v predpisanih količinah dobro in neškodljivo za želodec in ostale organe. Togal pomaga. Poizkusite še Vi Togal tablete. Poizkus bo tudi Vas prepričal.

Togal pomaga k izločevanju mokračne kisline.

Dobi se v vseh lekarnah.

Odebr. S. Br. 17661 od 3. X. 1933.

ter Malto. Predavatelj je v šaljivem tonu popisal vožnjo, zanimivosti in lepoto ob obali Sredozemskega morja. Predavanje, ki je trajalo eno uro in trideset, je bilo takó zasedeno, da ga ponovi Leonova družba v sredo, 22 t. m. ob 8 v verandni dvorani hotela Union. Na to opozarjamo že sedaj zlasti one, ki niso dobili vstopnice in one, ki so bili zadržani, naj nikar ne zamudijo te prilike. Predprodaja vstopnic v Ljudski knjižnici, Miklošičeva cesta 7 od 8—12 in od 2—6. Cena rezerviranim sedežem 5 Din, običajni 3 Din, stojlišča 2 Din, dijaška 1 Din.

Jezite se?

Vrzi se ven in kupite LUTZ peč!

© Služkinje! Obveščamo vse služkinje, da se prične poučeni nemški tečaj za služkinje prihodnji četrtek, to je 23. t. m. ob pol 9 zvečer. Vrši se bo v »Službinskem domu«. Želimo, da se javijo vse dosedanje učenke in vabijo se tudi nove. — »Poselska zveza«.

© Avtomobilska nesreča pri Zmajskem mostu. Včeraj smo kratko poročali o trčenju dveh tovornih avtomobilov na Resljevi cesti v bližini zmajskega mostu. Pri nesreči se je ponesrečil 39-letni šofer Gustav Jamnik, doma s Stožic, ki so ga nezavestnega prepeljali v bolnišnico. Sprva je zdelo njegovo stanje nevarno, ponoči pa se je zavele. Zdravniki so ugotovili, da gre k sreči le za lažji pretres. Jamnik bo moral vendar še nekaj dni ostati v bolnišnici. Pri karambolu se je podrla tudi plinska svetilka ter je počila plinska cev. Ta škoda je bila že včeraj popravljena.

Za damske žemperje pristna

HOLANDSKA VOLNA

TO J JAGER, Ljubljana, Ovornik trg 1

© V drami se uprizori danes popoldne ob 3 poslednji v tej sezoni veseloigra »Okence«. Za predstavo veljajo izredno znižane cene od 5 do 15 dinarjev. Kot večerna predstava se ponavlja po daljšem predskladu Shavova »Sveta Ivanca«, istotako po znižanih cenah. V opernem gledališču se vrši danes izjemoma tudi dramska predstava ob 3 pop. Uprizore se vlezabavne »Turške kumare« z gg.

Mariborske vesti:

26 tekstilniških obratov

V našem gospodarstvu menda ne beleži še nobena industrijska panoga tako naglega porasta, kakor ga kaže razvoj naše tekstilne industrije tekom letošnjega leta. Posebno se opaža ta nagel razvoj v Mariboru in najbližji mestni okolici, kjer imamo sedaj že 26 tekstilnih obratov, med njimi dvoje velepodjetij, ki zaposlujejo tisoče delavcev. Mesto je s svojimi 16 tovarnami skoraj že prenapolnjeno in radi tega opazamo čim močnejši porast tovarn v okolici. Studenci imajo svojo tovarno, Tezno tri, Košaki dobe v kratkem dve, Pobrežje eno, Limbuš eno, Bistrica eno in v Rušah se otvo-

rita kmalu dve podjetji. Večina teh obratov izdeluje bombaževinate izdelke in se bavi samo s tkanjem. Le nekaj večjih tovarn ima tudi predilnice in spreture. Nekaj pa je tudi posebnih specialstov, tako v Limbušu tovarna za zdravniške povoje, tovarne svile itd. Vzporedno s tekstilno industrijo se je začela razvijati tudi v to stroko spadajoča veletrgovina, prodaja strojev in industrija nadomestnih strojnih delov. Poleg tega pa je odvisna od tekstilne industrije tudi cela vrsta kovinskih obratov. Od vse te industrije živi že na tisoče delavstva.

□ Razstava plakatov iz leta 1918. Tiskarna sv. Cirila je v svojih izložbah razstavila plakate, ki jih je leta 1918 tiskala. Ti plakati obkrožajo okusno prirejeno izložbo, kjer so slike voditeljev Narodnega sveta, točno pod oknom, v katero je sredi seje Narodnega sveta priletel kamen z ulice. Tudi drugače je Tiskarna sv. Cirila ob tem jubileju primerno okrasena. Mariborčani z velikim zanimanjem ogledujejo plakate in si kličejo tako v spomin tedanje viharne dneve.

□ Zveza Maistrovih borcev opozarja vse posetnike današnje proslave, ki dosepejo z vlaki v Maribor, da vozni listov ne oddajo, ker veljajo tudi za povratek. Zigovanje vozni listov bo danes po svečanosti v tajništvu v Narodnem domu. Istotam se dobijo znaki zveze.

□ Razpored na trgu. Radi današnjih svečanosti se vrši mesarski trg na Vojaškem, ostali na Vodnikovem trgu, branjeve pa stoje v Strossmajerjevi ulici.

□ Novi upravitelj mestnih poslopj. Uprava Mariborskega otoka je poverjena mestnemu gradbenemu svetniku inž. Baranu. Upravo kazinskega poslopja prevzame g. Bezljaj.

□ Opomba mestne plinarne. Mestna plinarna nam z ozirom na tozadevno notico v petkovi številki pojasnjuje: Predlog o spuščanju plina v omrežje v gotovih urah je obratno tehnično neizvedljiv ter zato popolnoma nestrokovno nasvet. Kakor znano, nobena plinarina na svetu danes ne more obratovati časovno, ker je plinarstvo posebno glede na industrijo v polnem razvoju.

□ Pojasnilo. Prejeli smo od mestnega načelnika dr. Lipolda s prošnjo za objavo: »Glede na notico »Previsoke takse« med mariborskimi vestmi v 261. številki Vašega cenjenega lista z dne 15. 11. 1933 izvolite objaviti v Vašem cenjenem listu sledeče pojasnilo: Mestna občina Mariborska pobira takse za zagotovila sprejema v občinskih zavozu po uredbi o pobiranju občinskih take, izdani dne 6. 9. 1929 od komisarja oblastne samouprave Mariborske uprave v Mariboru, objavljeni v uradnem glasilu Ljubljanske in mariborske oblasti »Samoupravac« dne 26. 10. 1929 stran 163. V prvi točki tarife v omenjeni uredbi je določena taksa za zagotovilo sprejema inozemca v domovinsko zvezo od Din 100 do 1000. Če nasledujejo osebo, ki se ji je zagotovil sprejem v domovinsko zvezo (rodbin), določene takse, Mestni občinski svet Mariborski je v zadnjih letih za zagotovila predpisoval v večini primerov le najnižje takse in je v mnogih primerih take celo znižal pod najmanjši

znesek, oziroma jih je posameznikom tudi popolnoma odpustil. Najvišja v zadnjih letih predpisana zagotovila taksa je bila Din 500 za osebo v skupnem znesku Din 2000. — Pri določanju višine zagotovilne take se občinski svet ravnal po premoženjskih razmerah prosila. Na tak način se nespremenjen postopa od uveljavljanja gori citirane uredbe in ni res, da bi se bila v zadnjem času taksa povišala.

□ Odprta noč in dan so groba vrata. V najlepši mladinski dobi 27 let je v splošni bolnišnici umrl Karner Sigbert, krojaški pomočnik, doma iz Rdečega brega pri Sv. Lovrencu na Pohorju. Pokopan bo v ponedeljek ob 14 na 4 na magdalenskem pokopališču. — V splošni bolnišnici je umrla Petan Marija, zasebnica v starosti 65 let. Pogreb bo v ponedeljek ob 3 popoldne iz mrtvašnice na magdalensko pokopališče. Rajnima naj bo Vsemogočni usmiljen sodnik! Žalujocim naše sožalje!

□ Dobro srec. Ga. Helena Lukeš je izročila tukajšnji upravi Din 50 in priložila sledeče vrstice: »Na današnje notico »Kaj pravite« pošiljam kot dar za ubogo ženo Din 50, da vidi kako izgleda kovance. Daj Bog, da se je kakšen bogataš spomni z večjim kovancem. Z odličnim spoštovanjem! Helena Lukeš, lastnica »Grajske stariarne« Maribor. Posnemajte!

□ Danes v nedeljo! Ob pol 5. v dvorani Zadržne gospodarske banke predavanje »Apostolat žene v katoliških misijonih«. Predava dr. Stanko Aljančič. Skioptične slike! Vstopnina 3, 3, 1 Din. Predavanje se ponovi prihodnjo nedeljo. — Ob 17 v Mladinskem domu v Cvetlični 28 koncert! Danes, ne 29. kakor je bilo pomotoma objavljeno. Pridite!

□ Nočno lekarniško službo ima prihodnji teden od vključno 26. t. m. Sirakova lekarna pri Arhangelu na Aleksandrovi cesti.

□ Pomagajte revnim študentom! Tudi z instrukcijami jim lahko pomagate. Tozadevne želje glede osebe instruktorjeve in instrukcij je prijavi vsako sredo od 17. — 18. v pisarni Gledališka ul. 2. pritličje, desno.

□ SSK Maraton. Danes ob 18 na Glavnem trgu pred Lipovškovo gostilno zbirališče za nocojšnji obhod. Nato skupen odhod na Kralja Petra trg in priključitev manifestacijskemu obhodu. — Tajništvo.

□ Radio Maribor. Glavni trg ob Državnem mostu Vam nudi radio-aparate in sestavne dele po najugodnejših originalnih cenah. V zalogi ima aparate: Radione, Kapsch, Minerva, Ingelen, Eswe, Orion, Emmig, Hornypion, Berliner, Boos, Telefunken, Philips, ojačevalce in zvočnike. Predvajanja brezobvezna. Tel. 26-48.

Huda železniška nesreča

Med postajama Zemunsko polje in Zemun je trčil te dni zagrebški potniški vlak v voz bogatega zemunkega meščana Brascila. Na vozu je bil poleg lastnika še Friderik Dresahov in hlapec Tomaž, kateremu niti gospodar ni vedel priimka, policija pa ga tudi ni mogla ugotoviti. Brascil se je peljal s svojimi hlapci z vozom na polje sejati pšenico. Spreddaj sta sedela Brascil in Dresahov, zadaj pa hlapec Tomaž. Ko so prišli do železniške proge, so bile zapornice spuščene. Na obeh straneh je čakalo več voz, da se prelah odpred. Naj-

prej je privozil lokalni zemunski vlak, nakar je železniški čuvaj odprl zatvornice. Brascilov voz je zavozil na progo, v istem hipu pa je pripeljal zagrebški potniški vlak, ki se je zaletel v voz ter ga med strahovitim hruštem razsekla na dvoje. Lokomotiva je butnila hlapca Tomaža kakšnih 10 metrov daleč na bližnji hloh, kjer si je Tomaž razbil glavo. Brascil in Dresahov sta dobila le lažje poškodbe. Oblasti so zapre železniškega čuvaja, ki ga dolže, da je nesrečo zakrivil.

Tudi soda voda ima rezen ukus, dasi ne vsebuje nikakih mineralnih sestavin v sebi. Iz tega sledi, da se dobrot mineralnih vod ne more meriti po več ali manj rezkih ukusih, temveč edinole po množini v njih raztopljenih zdravilnih soli. Teh pa imajo od vseh znanih mineralnih vod največ Rogaško slatinski vrelci: Tempel, Styria in Donat (do preko 10 gr. na 1 liter vode). Zato imajo tudi Rogaško slatinski vrelci kljub svojememu milemu in nevsljivemu ukusu večjo zdravilno vrednost. Rogaško slatinski vrelci ščitijo in zdravijo z neosežnim uspehom človeško telo pred boleznimi žolčca, mehurja, jeter, ledvic, žolčnih kamnov, protina sladkorne bolezni itd. Kdor tedaj redno in dosledno pije Rogaško slatinske vrelce, ni nikdar bolan. Rogaško slatinski vrelci pospešujejo tek urejajo prebavo, pomlajajo kri in utrjujejo zrah ljano zdravje!

Kaj pravite?

Pri nekem podjetju v Sloveniji je bilo v zadnjem času sprejetih v delo nekaj ljudi. To je lepo in hvalevredno in moramo to samo pozdravljati, ker se s tem zmanjšuje število brezposelnih. Ne vemo pa, kaj bi rekli o pogojih, ki so baje bili stavljeni tistim, ki so baje bili sprejeti v delo.

Preden bi kaj rekli, bi vprašali: Ali je res, da se pri sprejemu v delo uvažuje, kakšne verozgovedi je kdo. Ali je res, da je moral nekdo zato, da je bil sprejet v delo, izstopiti iz katoliške Cerkve in preslopiti v drugo? Ako se je to res zgodilo, to golono ni bilo v smislu verske strpnosti, katere se vprav danes toliko poudarja in priporoča. Zeleti pa bi, da bi dobili tako pojasnilo, da bi odpadlo vsako nadaljnje vprašanje, ker kaj takega kar verjeti ne moremo.

KUPUJTE DAMSKE PLAŠČE
pri
DRAGO GORUP & Co.
Miklošičeva cesta 16, prvo nadstropje
LJUBLJANA

Skrivnostna smrt

Na Viču pri Stični so našli v soboto, 18. novembra t. l., jutraj z lizolom zastrupljeno Jožeto Vrhovec, dekle, staro 30 let, mrtvo na postelji. Ker je ležala poleg nje neznana steklenica in ker so bila vezna vrata to noč nezaklenjena, je njena smrt skrivnostna. Zadnjo nedeljo jo je na poti od sv. maše nekdo pretepel radi nekega pisma, ki pa ga ona ni pisala, kakor je sama izpovedala.

Razširjenje litijske predilnice

Litija, 18. novembra.

Pred dnevi so pričeli v tuk, predilnici graditi nov tovarniški trakt proti Pregljevemu gostilni v Gradcu. Vsa dela je prevzel ljubljanski arhitekt g. Ivan Ledl, ki je zaposlil precej brezposelnih. Pa tudi vozniki pridejo na svoj račun, saj bodo imeli dober zaslužek pri prepeljavanju zidne opeke, katere bodo rabili okoli 60 vagonov po 4000 kosov. Tesarska dela je prevzel tesarski mojster g. Čmak, ki je svoječasno gradil planinsko kočo na Sveti Gori. Ta zgradba bo še letos pod streho in vporabljliva. V njej bodo montirani neki stari stroji, katere prejme tovarna z Dunaja. Brezposelnosti seveda ne bo mnogo pomagano, ker bo pri teh 8 strojih, ki pridejo v ta trakt, zaposlenih le po nekaj delavk. Sicer pa obratuje litijska predilnica s polno paro v sijajni konjunkturi, ker ima poleg drugih mnogobrojnih naročil, velike državne dobave. Želeli bi le bilo, da bi z ozirom na lepe dobičke, ki jih dela naša predilnica, dobro plačevala svoje delavstvo, ki pušča v tovarni svoje moči in življenje.

Hiša se je podrla na starčka

Nad Krapino je zadnje čase divjala ena kmrni nevihta, ki je imela za posledico tudi en smrten primer. Nesreča se je pripetila v vasi Preseki, v občini Petrovsko. Nevihta je podrla severno steeno neke kmetske hiše, last kmeta Andreja Svečnjaka, ki je tedaj spal v hiši skupaj s svojo družino. Strašen hrušč je prebudil domačine, ki so v grozi zbežali iz hiše. Nihče pa se ni spomnil očeta. Ko so opazili, da ga ni, so skočili v hišo, kjer so videli na kraju, kjer je bila njegova postelja, velik kup ruševin. Ko so odmetali podrtine, so odkopali truplo smrtno ponorečnega očeta.

Ce je šofer pijan

V petek dopoldne je prišlo v Zagrebu v Klajčevi ulici do strašne nesreče. Šofer L. S. se je peljal v smeri proti ljubljanski ulici z avtomobilom svojega gospodarja inž. Neubergerja. S. je bil popolnoma pijan, poleg njega pa je sedel pri volanu še neki drugi popolnoma pijan človek. Avto se je najprej zaletel v mestnega smetarja Pavla Pijaka, ki ga je vlekel kakih 10 metrov za seboj. Pijak je dobil hude poškodbe na glavi in notranje poškodbe. Avtomobil pa je drvel dalje, podrl ob pločniku in kandelaber ter se zaletel končno v poslopje tobačne tovarne, kjer se je razbil. V bližini je bila neka ženska, za katero je le malo manjkalo, da je ni avtomobil povozil. Pač pa so jo ranili koščki razbitih šip, ki so se razleteli na vse strani. Šoferjeva pijanost je torej povzročila smrtno nevarne poškodbe smetarja Pijaka, lažje rane omenjene ženske, veliko škodo na kandelabru in na razbitem avtomobilu. Edini, ki mu ni bilo prav nič, pa je bil pijani šofer sam ter njegov tovariš. Zato pa je policija oba spravila pod ključ, da ne bosta ušla brez kazni.

Koledar

Nedelja, 19. novembra: (24. pobinkoština nedelja). Elizabeta, kraljica; Poncijan, papež, mučenec. Ponedeljek, 20. novembra: Feliks (Srečko); Edmund.

Novi grobovi

† Profesor Ljudevit Mlakar. V Ljubljani je včeraj jutraj ob 6 nenadoma umrl g. Ljudevit Mlakar, profesor na državni učiteljski šoli. Zapušča vdovo in dve hčerki. Pogreb bo v ponedeljek ob 4 popoldne iz hiše žalosti Prisojna ulica 3 na pokopališče pri Sv. Križu. Pokojni je bil vzoren in priljubljen vzgojitelj mladine in se ga bo mlajše učiteljstvo s hvaležnostjo spominjalo. Naj sveti večna luč! Žalujemo naše iskreno sožalje!

Ostale vesti

— Častno priznanje jugoslovanski znanosti. Society of Chemical Industry je pozvala profesorja na ljubljanski univerzi dr. Maksa Samca, da predava kakor njen gost na Symposium-u »Bread and Milk«, katerega priredi med 20. in 25. novembrom Food-Group v Londonu, o rezultatih svojih raziskav. Predavanje, ki mu bo osnovna misel izslediti zveze med tehnično posebno važnimi lastnostmi polysacharidov in njihovo konstitucijo, sloni po večini na znanstvenih delih, katere so izvršili jugoslovanski kemiki v kemičnem inštitutu univerze v Ljubljani. Posebno važne prispevke k navedenemu problemu so prinesla eksperimentalna dela kemikov dr. M. Blinca, ing. Z. Čaniča, dr. L. Guzelja, dr. J. Kavčiča, dr. R. Klemenca, dr. L. Knopa in dr. A. Mayerja.

R O K A V I C E

vsakovrstne — Vam popravi točno

Specijalna trgovina rokavic in nogavic

V. LESJAK, SELENBURGOVA ULICA ŠT. 3.

— V Službenem listu kraljevske banske uprave draveke banovine št. 93 od 18. t. m. je objavljen »Pravilnik o domu kralja Aleksandra I. za učence srednjih šol« in »Naredba bana o zaznamovanju poti, stez in smuških smeri (o markacijah) v dravski banovini.

— Za mladinski praznik Brezmadežnega spočetja 8. decembra nudi izposojevalnica diaprozitivov in filmov sledeče serije, ki so pripravne za Marjansko akademijo: 1. Marijino življenje v slikah; 2. Marijina božja pot, t. j. nova serija, sestavljena po Smarnicah g. Lavtizarja; 3. Rafaelove Marijine podobe; 4. Brezmadežno spočetje sem ali lurski dogodki v slikah. Filmi, ki so primerni za tako slavnost so: Lurska prikazovanja za normalni kino in Bernardka za mali Pathe aparat. Poleg omenjenih serij predavanj, filmov in slik so na razpolago tudi zbirne deklamacije kot: Pesem mornarjev, Za Krista z Marijo, Marija novega sveta Gospa. Vsa naročila sprejema izposojevalnica filmov in diaprozitivov, Miklošičeva cesta 7.

Prsni čaj „Triplavska Roža“

je prikladno sredstvo pri vseh obolenjih pljuč, pri kašlju, bronhijalnem katarrhu, hripi, nadubi, vnetju sapnika, a pospešuje tudi presnovno Pospesena presnova skrajša proces zdravljenja.

Dobi se v vseh lekarnah, Prsni čaj „Triplavska Roža“ dr. a. o. z., št. Vid nad Ljublj. 0.460 ml. m. nar. zdrav. 8 kr. 20.542/33.

— Pismo naroda doma, narodu na tujem. Družba sv. Rafaela je izdala posebno pismo za naše izseljence, katero naj bi sorodniki izseljencev za izseljeniško nedeljo (3. decembra) pisali svojcem, ki so z doma kjerkoli na tujem. Pismo je pisano v jako priščernem tonu in ne bo zgrešilo svojega namena pri vseh, ki ga bodo dobili. Vsakemu Slovencu na tujem bo izvabilo solzo domotožja v oko. Pismo smo razposlali po vseh župnijah. Oglašite se zanj v župnišču. Iztis je 25 par. Naroča se pri Družbi sv. Rafaela, Delavska zbornica, Ljubljana. Kdor ga naroči po pošti, naj pošlje znamko za odgovor.

— Pri slabosti je naravna »Franz Josefova« voda prijetno učinkujoče domače zdravilo, ki znatno zmanjšuje telesne nadloge ker se izkaže že v malih količinah koristno.

— Deček ujel pobeglega jetnika. Iz kaznilnice je te dni pobegnil prosluli 24 letni razbojnik Rade Selakovič prišel v Karlovec, najbrž za svojim »deloma«. Po zaslugi nekega kmetskega fantiča pa se je oblastem posrečilo tega nevarnega zločinca kmalu ujeti. Ropar je namreč prošil nekega dečka v bližnji vasi Mostani, da ga s čolnom prepelje čez poplavljeni cesto do vasi Logorišta. Deček je vzel čoln ter ga prepeljal do polovice poti, med potjo pa je že premišljeval, kako bi se znebil tega sumljivega človeka. Končno je prosil neznanca, naj ga na nekem »otoku« malo počaka, da gre po večji čoln. Deček se je res vrnil, toda s seboj je pripeljal orožnika. Ropar je skočil v vodo, da bi s plavanjem pobegnil, toda se je kmalu vrnil, ko je videl, da se mu na ta način ne bo posrečilo uiti. Karlovska policija ga je že odpravila v Lepoglavo, kjer bo moral še nekaj časa sedeti.

— Deklica brez rok najboljša v šoli. V vasi Zalagovcu pri Varvarnu so pred nekaj leti prečisti odgrizli obe roki deklici Miladiji Marjanovičevi. Otrok nima niti prstov, niti dlani. Ko je nekoliko odrasla, pa se je izkazala za zelo bistro ter jo je učitelj sprelj v šolo. Učitelj Žepić in učiteljica Nikolič sta otroka poučevala v branju in pisanju. V branju je otrok zelo hitro napredoval in počasi je napredoval tudi v pisanju. Deklica drži avinčnik med obema okrnjenima rokama ter piše zelo lepo, najlepše v šoli. Sedaj je dovršila četrty razred ter je med vseh otroci najboljša v šoli.

— Štiriletni otrok zgorel. V vasi Gunjavci pri Novi Gradici se je pripetila te dni grozen dogodek.

Zobe lahko kupite

— pa ne svojih!

Zobni kamen — velika nevarnost!

Zobje izpadajo — kolikokrat je tega kriv zobni kamen, ker ga niste o pravem času opazili in odpravili! In vendar ga je tako lahko pregnati! Če redno snažite zobe s Sargovim Kalodontom, odpravite zobni kamen polagoma in zanesljivo. Pri nas ima samo Sargov Kalodont v sebi uspešni, znanstveno priznani sulfocinovin oleat po dr. Bräunlichu. Pravilna zobna nega je tale: po 2 x na leto k zobnemu zdravniku na pregled — po 2 x na dan Sargov Kalodont!

SARGOV

KALODONT

Proti zobnemu kamnu

ki je zahteval življenje štiriletnega kmetskega sina Josipa Ivanoviča. Oče je bil zaposlen v gozdu, mali pa je odšla k vaškemu vodnjaku po vodo ter je doma pustila šestletno hčerko in štiriletnega Jožka. Otroka sta se igrala v kuhinji blizu ognjišča, ko ju je naenkrat objel plamen. Starejša hčerka je hitro strgala s sebe obleko ter pogasila ogenj na sebi, mali Jožko pa je bil že ves v plamenih ter je dobil hude opekline, za katerimi je po nekaj urah umrl.

— Pri revmi v glavi, ledjih in plečih, živčnih boleznih, bolečinah v boku, trganju v križu se z velikim pridom uporablja naravna »Franz-Josef« grenčica za dnevno čiščenje prebavnega kanala. Vseučilne klinike dokazujejo, da je »Franz-Josef« voda, posebno v srednji in starejši življenjski dobi, izborno čistilo za želodec in čreva.

— »Izseljeniški Vestnik« zadnja letošnja številka je izšla z jako pestro in zanimivo vsebino. Pastirska lista obeh slovenskih škofov našim izseljencem. — »Ali bomo letos pozabili na nje«, ki podaja program za praznovanje izseljeniške nedelje 1. adventno nedeljo 3. decembra. »Skrb za slovenske dekleta«, ki so na tujem. Zelo važen članek. — Poročilo o letnem obnem zboru Družbe sv. Rafaela. — Predvsem je pa zanimivo poročilo o življenju in delovanju naših ljudi na tujem pod naslovom »Kako se razvijajo naši po svetu«. Pestra slika iz slovenskega izseljenstva po celem svetu, katerega bo vsakdo z zanimanjem čital. Nekaj novega je »Kotiček izseljeniškega strička«, katerega so napolnili naši otroci iz tujine. — Naročnina na »Izseljeniški Vestnik« je samo 10 Din, kar je obenem članarina za Družbo sv. Rafaela. (Delavska zbornica) Ljubljana.

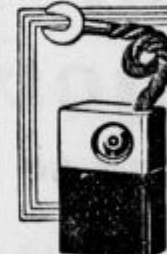
Od leta 1813 odličen bel šifon

— Za liturgično gibanje, ki se je povsod v naših krajih začelo, je zelo primeren molitvenik »Red in pravilo maše — z vlogami«. Za vse nedelje in praznike leta so zdaj mašne molitve v skupnem molitveniku zbrane in v ličen ovitek povezane. Za vsakega vernika je to zelo primerna mašna knjižica, ki jo lahko sam pri maši rabi in tako najbolj sledi liturgiji cerkve. Molitvenik se naroča v Misijonski pisarni v Ljubljani, Semeniška ulica 2, II. nadstr. Cena molitveniku je 20 Din, pri naročilu 10 izvodov skupaj se dobi 1 izvod povrh. — Istočasno se dobe tudi nevezane vloge za posamezne nedelje in praznike po 25 par, pri naročilu najmanj 20 izvodov po 20 par. Vsak pa si lahko še posebej nabavi drobno knjižico »Red in pravilo maše« brez vlog po zelo ugodni ceni po 2 Din in pri naročilu 20 izvodov po 1 Din 50 par.

— Prepovedan tisk. »Službene novine« od 16. t. m. objavlja, da je državno pravdnštvo v Zagrebu prepovedalo prodajati št. 45 tednika »Istra«, ki se tiska v Zagrebu.

— Za Miklavžev večer nudimo društvom in kongregacijam zanimivo igrice »Brat Anton«, v kateri nastopa sv. Miklavž, brat Anton, angelčki in palčki. Istotam se dobe še druge igrice za Miklavžev večer, kakor tudi deklamacije in nagovori Miklavža. Lahko se naroča tudi po pošti, proti temu, da se priložijo znamke 5 Din, a čimer je plačana tudi avtorska tinitijema.

— Nove knjige: Kunčič, Krojaček - vese-ljaček, zbirka pravljic (Iz torbe Kotičkovega strička IV. zvezek) Din 26, vezano Din 36; Turgenjev - Arko, Plemiško gnezdo, roman (Leposlovna knjižnica) Din 45, vezano Din 55; Kosak-Szezucka - Vodnik, Legniško bojišče, roman (Ljudska knjižnica) Din 40, vezano Din 50; Rožencvet, Leteče copate, pravljice Din 10; Bevk, Kozorog, pripovedka Din 24; Proti novim svetovom, zgodovinske črtice Din 15; Živi ogenj — življenje in delo Pia X. Din 10; Svetoletni koledar 1934 Din 10; Planinski vestnik št. 8, 9, 10 ob 40. letnici sloven. planinskega društva Din 12; Vinko počasi, slikanica Din 25; Zlata leta, slikanica Din 25; Hölzel-Lehrmann, Punčke žive, mladinska spevoigra v 3. dejanjih Din 8; Gospodinski koledar 1934 Din 20.

OGLJENE ŠČETKE (KRTACICE)

za vse vrste električnih strojev in aparatov dobavlja domača tvrdka

IVAN PASPA I SINOV
ZAGREB I. PRETINAC 60

— Najnovejša knjige iz domače in tuje književnosti dobite vedno pri Novi založbi v Ljubljani. Posebej opozarjamo na nov zvezek dramskih del Miroslava Krleža: Legende, na najnovejšo veliko delo Thomasa Manna: Die Geschichten Jakobs, kjer nam veliki moderni romanopisec iz svetopisemske davnine približuje eno največjih in najlepših zgodb: egiptovskega Jožefa; izmed odlično opremljenih knjig o planinah L. Trenkerja je Berge und Heimat ena najlepših.

— To je splošno znano, da so razne pljučne bolezni posledice zanemarjenega prehlajenja. Prva znamenja prehlajenja so navadno vročina, kašelj ter razni katari dihalnih organov. Take bolezni se ne smejo zanemariti. Z zdravljenjem je treba takoj pričeti, ker vsako tudi najmanjše odlašanje ima lahko resne posledice. Sredstvo, ki sigurno omili kašelj, ter pozdravi razne katere, se dobi v vseh lekarnah pod varstveno znamko Kresival »Bayer«.

— Novo mesto: Priporočeno pismo prejeli! Lepa hvala, Bog plačaj! — Št. Vid.

— Papir je potrpežljiv, prenese priporočila in pohvale vsake vrste, nabava radio-cevi pa je združena s stroški, ki jih je treba opravičiti. Ena ali morda več radio-cevi bi morala opravičiti Vaš radio-prejemnik, da postane selektiven in daje točno in čisto reprodukcijo. Nabava novih radio-cevi Vam mora v današnjih težkih gospodarskih razmerah na vse zadnje tudi priležiti kupnino za nov radio-aparat. Nikar torej ne verujte vsaki tiskani reklami, marveč zahtevajte pri svojem radio-trgovcu za poskus izmenno dosluženih radio-cevi v svojem aparatu in prepričajte se sam! Zahtevajte poskusno opremo Vašega aparata s Triotron-cevmi, ki imajo čudežno moč, da pomladi radio-aparat. Svojim ušesom in svojem okusu boste pa lahko verovali! Triotron-cevi se izdelujejo na podlagi dolgotrajnega preizkušene laboratorijskega dela in v najbolj modernih tovarniških napravah. Pri konstrukciji poedinih tipov se posebno vpoštevata to, da nova Triotron-cevi ne zamenjajo samo Vaše stare žarnice v njeni prvotni kakovosti, marveč jo kvalitativno daleko nadkričuje. Zahtevajte pri svojem trgovcu za radio-aparate novi cenik Triotron-cevi XI-33 s karakteristično in s praktično tabelo usporredbe z drugimi fabrikati, ki Vas bo na mah prepričala o potrebi nabave tipa Triotron. Ako Vaš trgovec slučajno ne bi imel teh cenikov, obrnite se na generalnega zastopnika F. L. Rosenfelda, Beograd, Topličin venec 7.

— Doračajoči mladini nudimo jutraj čašico naravne »Franz Josefove« grenčice, ki dosega radi tega, ker čisti kri, želodec in čreva, pri dečkih in deklicah prav izdatne uspehe.

Povsod isto mišljenje:
pomaga zares!

Prhljaj izgine!
Lasje prenehajo izpadati!
Lasje spet rastejo!

Trilysin

BIOLOGIČNI TONIKUM ZA LASE

Tital Vodušek:

Nedeljske misli

Za štiriindvajseto pobinkoštvo, evangelij iz Mateja 13, 31—35:

Nebeško kraljestvo je kakor gorčično zrno in kakor keas.

Kadar pridemo v evangelij do Jezusovih prilik, se nam posebno rada vsili šolska modrost in suhoparna razlaga. Na primer danes: nebeško kraljestvo je podobno gorčičnemu zrnu. Iz najmanjšega semena namreč postane drevo, ki daje plod. In nebeško kraljestvo je podobno keas, ki prekrasi vso množico moke. Vem, da vsak te primeri pozna. Morda pa je ostal pri sami suhoparnosti. Čisto preprosto: dve nalogi, ki sta nam dani. Razširiti božje kraljestvo na zemlji, da bo vsemu človeštvu dom in zavetje, a da bo — razširjeno do skrajnih meja — to božje kraljestvo tudi prenovilo, prekrasilo vse tistljenje.

Ce bi proo krščansko stoletje videlo, kar vidimo že mi za seboj, bi se lahko veselilo. Kako se je razširilo božje kraljestvo iz majhnega zrna. Nekaj ljudi — apostolov iz daljnega judovskega rodu, pa je zrasla vera, ki je zajela narode in države. Pred njenimi svetinjami in skrivnostmi so klečale že množice najmočnejših in največjih; v njej so našli moč milijoni najmanjših in brezpravnih. Čudovila je zgodovina te vere. A mi nismo več proo stoletje, mi smo že dvajseto stoletje vere! Če bi imeli ognja in ljubezni kakor prvi, kaj bi moral biti že ves svet katoliški. Ni torej pesimizem, ampak resnica, če kdo žalostno ugotavlja, da danes katolištvo mnogo več izgublja v svojih najmočnejših središčih, kot pa pridobiva ob

Hubertus

terpentinovo milo in drugi izdelki

Celjske milarne so prvovrstni. Zato jih naše gospodinje rade

uporabljajo, ker dobro perejo in so po ceni. Dobite jih povsod.

skrajnih mejah. Tu gotovo nismo storili svoje dolžnosti.

A prav za prav je druga naloga pogoj za prvo. Kar ima moč, se razširi. Keas vse požene, dvigne. Morda smo v tem oziru še bolj odrekli. Marsikaj žalostnega, ki se prihaja med nas, pa danes še niti ne vidimo. Da ne bomo sodili pretrno: še se polnijo naše cerkve. K zakramentom prihajajo množice, vsaj ob navajenih praznikih. Celo katoliškega imena se mnogi brezvezi ne otrsajo. Pa če imamo vse to, tiste ljubezni, tiste moči, verske sile, tistega ognja, navdušenja, mučenstva — ki bi gnalo, nosilo, dvigalo vse katoliško versko življenje — imamo tako malo. Samo v izjemah. Koliko malčnosti je treba danes našim angelom izpljuniti, koliko povrnosti in polovičnosti!

Naj pride božje kraljestvo med nas! Da bo sleherni vedel, da nosi svetlo Boga. Da bomo v veri prekrasili posameznike, družine, državo, družbo, gospodarstvo, vse tistljenje! To bo kruh, božji kruh za množice, ki ne bodo nenasar več lačne, ko bo svet prenovljen.

Naročite še lanske Nedeljske misli (po 16 in 20 Din), da prej ne poidejo!

Ptuj

Nočno lekarniško službo od 18. do 25. t. m. vrši lekarna »Pri zamorcuc, magister Behrbalk.

Tedensko službo ptujskih gasilcev od 19. do 26. t. m. vrši tretja desetica prvega voda in sicer četnik Franc Breznik in desetnik Ivan Merc. Reševalno službo ima šofer Ervin Damisch in desetnik Vinko Zajšek, od moštva Rudolf Erlač in Franc Korže.

Smrtna kosa. V ptujski bolnišnici je umrla Jožefa Rubin, viničarka iz Sv. Barbare v Haložah, stara 58 let. Naj v miru počiva.

Krajevni odbor Rdečega križa v Ptuj bo izvedel in drugi polovici meseca novembra t. l. nabitralno akcijo stare in ponošene obleke ter perila za najbednejše deca v Haložah in rudniških revirjih Trbovlje, Hrastnik in Zagorje. V vsaki hiši leži nekaj nerabne in ponošene obleke, katero bi se ti siromaki koristno uporabili. Zato prikažujemo, da ne bo hiše, ki bi odpravila nabiralce praznih rok!

Cerkveni vestnik

V križanski cerkvi je danes, na praznik rodovne zavetnice sv. Elizabete, celodnevno deščanje presv. R. Telesa. Za člane moške Marijine družbe je določena molitvena ura od 1—2 popoldne. Sklepne pobožnosti ob 6 zvečer se udeležijo vsi družbeniki mesto običajnega slovesnega shoda, določeneza za 3. nedeljo v novembru.

Gospodarstvo

Kriza naše trgovine in obrti

Odjave gredo v tisoče

Po podatkih Zbornice za TOI o novih in odjavljenih trgovinskih ter obrtnih obratih je tudi v tretjem četrtletju število trgovstva in obrtništva doživelo občutno zmanjšanje. Vedno več ljudi preneha s trgovanjem in odlaga obrtni list, ker ne zmore več bremen. Te številke so dokaz o kritičnem položaju slovenske trgovine in obrti v tekočem letu.

Trgovskih in trgovinskih pomožnih obrtov je bilo v mesecih julij, avgust in september prijavljenih na področju Zbornice 182 novih obrtov, odjavljenih pa 443, tako da se je število teh obratov zmanjšalo za 261. V celem letu 1933 torej v prvih treh četrtletjih t. l. je bilo prijavljenih 611 obratov, odjavljenih pa 1485. V odgovarjajočem času lani je bil prijavljen: 801 obrt, odjavljenih pa je bilo 748, tako da je bil zaznamovan celo prirastek. Nadalje opazimo stalno padanje prijav. Saj je bilo v tretjem četrtletju lani še 286 prijav, letos pa samo še 182, kar je izredno majhno število. Že lani se je število trgovskih in pomožnih trgovinskih obratov zmanjšalo za 476, letos pa samo v prvih 9 mesecih za 875, pričakovati je torej, da se bo v Sloveniji letos zmanjšalo število trgovin za nad 1000 kar pomeni eno dvanajstino vseh obratov.

V tretjem četrtletju je bilo največ prijav in odjav v tehle strokah (v oklepajih odjave): trgovina z živino 2 (16), z lesno 13 (53), z dež. pridelki 6 (13), z živilji 9 (21), z mlekom in mleč-

nimi izdelki 2 (14), s perutnino 6 (17), branjarije 7 (44), z meš. blagom 75 (79), z vinom in pivom v zaprtih steklenicah — (16), trgovina z žganjem — (12), sejmarstvo — (24), avtotaksi 6 (14), prevozniki 6 (10) itd.

Tudi v obrtnem gibanju so razmere slabe. Prijav je bilo v tretjem četrtletju 1933 225, odjav pa 508 (lani 384 prijav in 189 odjav). Skupno je bilo prijav v prvih 9 mesecih letos 723, odjav pa 1694, kar pomeni, da se je število obrtništva zmanjšalo za 971 ali skoro 1000 obratov. Pri 30.000 obrtnikih je to vznemirljiva višina, ker je bil lani položaj ugodnejši.

Najznamenitejši je bilo število prijav v tehle strokah (v oklepajih število odjav) v tretjem četrtletju 1933 kovači 5 (12), podkovni kovači 4 (18), kolarji 4 (13), žage 5 (25), mizarji 15 (32), krojači 19 (49), šivilje 18 (84), čevljarji 36 (83), mlinci 11 (38), peki 21 (19), mesarji 15 (22), izposojevanje mlatic 14 (2) itd.

Tudi pri gostinskih obratih je število odjav večje kot število prijav: 57 proti 94, največ prijav beležijo gostilne 55, odjav pa 70, nadalje krčme 12, odjav pa 4. V tekočem letu se je do konca septembra število gostinskih obratov povečalo za 27.

Industrijskih obratov je bilo v tretjem četrtletju t. l. prijavljenih 4, odjavljena pa dva, skupaj do konca septembra 1933 21 prijav in 6 odjav (lani celo leto 18 prijav in 4 odjave).

ski svečani tedni pa bodo od 27. maja do 17. junija 1834 l.

Jugočeška. Računski zaključek za 1932 izkazuje donosa 255 (22,9) milij. Din. Odpisi znašajo 4,07 (4,12) milij. Likvidnost podjetja je znatna, saj znaša blagajna s poštno hranilnico in vredn. papirji 22,9 (21,5) milij. Sploh so odpisi podjetja znatni. Bilančna vsota se je zmanjšala od 129,5 na 117,5 milij. Čisti dobiček znaša 0,11 (izguba 1931 0,77 milij. — Vpisali so se novi člani uprav, sveta: dr. Ivan Windischer, Milanović Pera, Milčević Dragan in Theimer Pavel (Praga).

Vpis v zadrugi register: Zadruga državnih uslužbencev za nabavo kredita v Kočevju, r. z. z. o. z.

Poravnalno postopanje je uvedeno o imovini Narat Vinka, trgovca z mešanim blagom v Vitanju; narok za sklepanje poravnave 23. dec., oglasiti se je do 16. dec.

Borza

Dne 18. novembra 1933.

Denar

Promet je bil ta teden na ljubljanski borzi višji. Znašal je 2.429 milij. Din v primeri s 2.029, 2.354, 3.878 in 3.493 milij. Din. Največ prometa je bilo v dinarjih in šilingih.

Curih. Pariz 20.1975, London 16.65, New York 317, Bruselj 71.975, Milan 27.20, Madrid 41.80, Amsterdam 208.20, Berlin 123.20, Dunaj 72.66 (57.50), Stockholm 85.90, Oslo 83.70, Kopenhagen 74.40, Praga 15.325, Varšava 57.90, Atene 2.95, Carigrad 2.45, Bukarešta 3.05.

Žitni trg

Položaj je slejkoprejš v znamenju čvrstosti, vendar se cene v primeri z včeraj niso izpremenile. Povpraševanje je živahno kakor tudi kupčija. Opažajo se še spekulativni nakupi, ki postajajo vedno bolj merodajni.

Celje

»Nova vaja za preizkušanje zvočnih znakov za vezbo značnega napada na Celje bo jutri, v ponedeljek ob 14. Znaki so: alarm: trije strelji iz možnarjev v presledkih dveh sekund na Miklavškem hribu. Takoj na to bitje plat zvona z vsemi zvonovi v vseh cerkvah in istočasno piskanje tovarniških siren ter sirene na stolpu Marijine cerkve. Trajanje pet minut. Ostalo ostane, kakor je bilo javljeno včeraj. Občinstvo naj pri preizkušnji pazi na navedene znake, da jih bo vedelo upoštevati in ločiti pri vezbi. Kakor že javljeno, bo značni napad na Celje v sredo 22. novembra med 14 in 16.

To, draga Ti moja, si vtisni v spomin, da manufaktura Valentin Hladin bogato zalogo vseh vrst blaga za Tebe in vsako pripravljeno ima. Cui, stopi tja v Celje in vse si oglej: To bo veselje. Se drugim povej!

MANUFAKTURA
VALENTIN HLADIN
CELJE
Prešernova nlica 14

»Poklicni tat in vlomilec pod ključem. V noči na petek je bil aretiran 33 letni brezposelni delavec Golob Martin, rojen v Jurklostru, sedaj brez stalnega bivališča, ker je prodal suknjo, ki jo je ukradel, vredno 700—800 Din, za 80 Din. Policija je suknjo zaplenila in jo dala nazaj lastniku. Polej tega ima Golob na vesti še več drugih grehov. Po policijskem glasniku je zaradi raznih tatvin in vlomov, izvršenih v letošnjem letu v bližini Laškega in po Savinjski dolini, zasledovan 11 krat.

»Zopet ponarejeni dvajsetdinarski kovanci. Zadnje dni so se pojavili v Celju v prometu zopet ponarejeni dvajsetdinarski kovanci. Denar je izvrstno in do pičice natančno izdelan in je enak pravim novcem tudi po tež. Loči se od pravega denarja le po temnejši barvi, kar se pri pazljivosti opazi na prvi hip. Opozorjamo občinstvo, naj bo pri sprejemanju tega denarja previdno. Pojavili so se tudi ponarejeni desetdinarski kovanci.

»Po silno nizkih cenah se kupijo damski plaščji vseh modernih fazonov v tovarni perila in oblek Stermecki — Celje.

Nevarnosti debelosti

ogrožajo zdravje. Zamaščenost srca vodi kaj čisto do srčne kapi. Nagnjenje debelosti — ospešuje obojenja v jetrih, slabo korno bolezen, ghit, neredno prebavo.

Iz navedenih razlogov na vsi oni, ki so nagnjeni k prekomerni debelosti, odstranijo odvisno maščobo s

Slatinskimi tabletami za hujšanje

ki delujejo popolnoma sigurno in pri tem so zdravju docela neškodljive.

Brez nadležnega stradanja, brez srca živcem in drvešev škodljivih posledic znižate s Slatinskimi tabletami za hujšanje težine svojega telesa že v enem letu za 8—14 kil.

Mala doza, 100 tablet . . . Din 47—

Velika doza, 200 tablet . . . „ 80—

Slatinske tablete za hujšanje dobite v vsaki apoteki, v nasprotnem slučaju se pa obrnite direktno na proizvajalca:

Lekarno Mr. Boževac
LJUBLJANA

Reg. št. 12590/VI VII 1932

Sport

Danes ali nikoli!

Ali bo Primorje znalo izrabiti zadnjo šanso?

Ne radi reklame, ampak prav resno je ogrožen obstanek ASK Primorje v državni ligi in ne pretiravamo, če trdimo, da je v tem pogledu na robu propada. Kajti, če se mi danes ne posreči zmaga nad Jugoslavijo ali če si ne izvjuje vsaj neodločnega rezultata, potem s mirno vestjo lahko trdimo, da je bitka izgubljena. Prihodnji nedeljo igra namreč proti istemu nasprotniku na belgrajskih tleh in na tamkajšnji asfalt računati bi bilo brez pomena, zlasti tedaj, če mu današnja tekma ne bi uspela.

Položaj je torej zelo resen, obstanek v ligi kar najbolj ogrožen. Enajstoričnik ASK Primorja, ki ima vso situacijo v rokah, še enkrat in to ob dvanajsti uri najresneje priporočamo: Fantje, držite se, borite se in zmagajte!

Za sodnika je določen g. Rosenfeld iz Zagreba (namestnik g. Willer). Tekma prične ob 14, v primeru lege vremenca se vrši tudi predtekma in sicer igra ob 13 Primorje I.—Hermes.

Za beigradske Jugoslavije bodo igrali naslednji igralci: Spasić — Dimitrijević, Lukić — Tubić, Radovanović, Mitrović — Nesić, Milošević, Lojancić, Popović, Sesić.

ASK Primorje (lahkotletska sekcija). Danes ob 9.30 crosscountry trening na igrišču. — Odbor za tek zedinjenja. Redne odobrovo seje se vršijo dnevno v tajništvu kluba, nebotičnik IV. nadstropje od 19—20. To v vljudno opozorilo gg. odbornikom: častnemu predsedniku g. prof. Jarcu, dr. Prodanu, dr. Aljeviču, geometru Cernetu, Kermavnerju, Tumi, Luini, Mihelu, Danilu Sancinu, prof. Petkovsku, dr. Omladiču, Dušanu Rajiču, Sesiću in Sikovski.

Zimsko pokalno tekmovanje za brezposlene igralce. Obvešča o se vsi prijavljeni klubi in sicer: ASK Primorje, ZSK Hermes, SK Reka, SK Jadran, SK Slovan, SK Korotan, SK Mars, SK Svoboda Vič, SK Slova (vsi v Ljubljani) ter SK Domžale in SK Disk v Domžalah, da bo jutri 20. novembra prvi sestanek odbora za izvedbo tega tekmovanja ob 19.30 pri Habianu (nasproti gostilne Keršič v Šiški, tramvajska postaja). Imenovani klubi se naprošajo, da pošljejo svoje delegate. S tekmami se prične v nedeljo 26. novembra.

SK Grafika. Radi tehničnih ovir današnja pokalna tekma z rezervo SK Korotana odpade.

— Doraščajoča mladina naj zavziva jutraj kozarec naravne »Franz-Josef« grencice, ki doseza vsled svojega učinkovanja kot čistilo želodca, črev in krvi zelo zadovoljive uspehe pri deklah in dečkih. Na otroških klinikah se uporablja »Franz-Josef« voda že pri malih, češče zelo zaprtih bolnikov.

Radio

Programi Radio-Ljubljana

Nedelja, 19. novembra: 8.15 Poročila 8.30 Gimnastika (Pustišek) 9.00 Versko predavanje (dr. C. Potočnik) 9.30 Orgle (Blaž Arnič) 10.00 Prenos iz Maribora: Ob priliki proslave 15 letnice osvoboditve Maribora 12.00 Cas, reproducirana stara in moderna plesna glasba 12.30 Reproducirana instrumentalna glasba: koračnice 16.00 Iz sadjarstva in vrtnarstva III. (inz. Lukman 16.30 Citraški klub »Vesna«, vmes reproducirana glasba 20.00 Operne arije s spremljevanjem radio orkestra poje gospa Pavla Lovšetova 21.00 Plošče 21.30 Cas, poročila 21.50 Koncert tamburškega okteta 22.50 Reproducirana glasba.

Ponedeljek, 20. nov.: Reproducirani instrumentalni koncert (Izlet v tuje dežele), 12.45 Poročila, 13.00 Cas, reproducirani instrumentalni koncert (operetni valčki), 18.30 (gospodarska zdrava prehrana (ga. Humekeva), 19.30 Znanstveno predavanje (prof. Pengov), 19.00 Reproducirani vijo-linski koncert, 19.30 Geografski položaj Jugoslavije (dr. Rejn), 20.00 Reproducirana domača lahka glasba, 20.30 Prenos opere iz Belgrada, vmes čas na poročila.

Drugi programi

Ponedeljek, 20. nov.:

Belgrad: 16.00 Radio orkester 19.20 Vokalni solo-koncert, 20.30 Prenos iz belgr. gledališča — Dunaj: 17.25 Koncert za klavir in alt, 19.35 Vojaska godba, 21.00 Simfonični koncert. — Budimpešta: 13.30 Klavir in petje, 17.00 Salonska kapeja, 18.30 Arije in pesmi, 19.40 Koncert filharmoničnega društva. — Leipzig: 20.00 Solistični koncert, 21.00 Simfonični koncert. — Praga: 19.55 Baron Trenk, opereta, Albini. — Rim: 17.15 Vokalni in instrumentalni koncert, 20.15 Koncert: sopran solo, 20.45 Lahka glasba. — Varšava: 15.55 Orkestralni koncert, 16.55 Komorna glasba, 20.00 Dežela scena, opereta, Lohar.

Poizvedovanja

Mala papiga, modra, ki sliči na ime »Loto« je ušla. Najditelja prosim, naj jo odda proti nagradi pri Ovsenku, Sv. Petra c. 65.

Na torkovnem koncertu v Unioni je bila najdena damska boa. Dobi se J. Bajželj, Staničeva ul. 2-II, Bežigrad

Prezimovališče v večnem ledu pred 336 leti

Poročali smo že, da je ruska polarna ekspedicija odkrila prezimovališče holandskega pomorščaka Barentsa (slika levo zgoraj), ki je pred 336 leti preplul rusko Ledeno morje okrog Nove zemlje. Leta 1597 je Barents prezimil v teh krajih, kjer ga je doletela tudi smrt. Njegovega groba še niso našli, ampak upajo ga odkriti drugo leto. Pač pa so odkrili ostanke 8 m dolge in 5 m široke kočice ter nekaj drugih ostankov. — Na sliki vidimo risbo, katero je narisal Barentsov sodobnik, kateri je hotel označiti, kako so junaški Barents in njegovi tovariši pred 336 leti prezimovali v večnem ledu.

Zdravnik v službi zločincev

Tragična zgodba slovečega kirurga

Združene države Severne Amerike so dolgo časa bile pravi raj zločinskega sveta. Posebno velenje mesta pa je bilo pod pravo zločinsko strahovlado. Med velenjem pa je Chicago uživalo sloves najbolj zločinskega mesta. Sedaj so oblasti začele zločince prav resno stopati na prste. Pri tej priliki so oblasti zasledile nove načine, kako so se zločinci znali skrivati pred pravico. V San Francisku so prijeli moža, ki je bil pred meseci blaginjak velike trgovine, a je z veliko poneverjeno vsoto pobegnil. Dolgo so ga iskali brez uspeha. Spoznali so ga po njegovi palici, ki jo je vedno imel s seboj. V obraz pa je bil tako izpremenjen, da ga najbolj bistro detektivsko oko ni moglo spoznati. Ko je prijeli zločincev uvidel, da mu tajeje nič ne pomaže, je vse priznal in tudi povedal, kako se je zgodilo, da je njegov obraz tako spremenjen. Tako je policija tudi izvedela, zakaj moža vse letošnje leto ni mogla nikjer dobiti.

Znan ameriški kirurg in lastnik zasebnega sanatorija, dr. Horrocks, se je že več mesecev pečal samo s tem, da je zasledovanim tolovajem s kozmetično operacijo obraz tako »stavšal« — tako bi rekel ljubljancin —, da ga ni bilo več mogoče spoznati. Kajpada obraza ni skazil, ampak le spremenil poteze. Sedaj je policija morala vjeti slovečega kirurga. To nalogo je prevzel sposoben detektiv, ki se je zatekel k zdravniku, češ da je ban-

dit in da ga policija preganja. Ko je detektiv kirurgu vse natančno razložil, kako in kaj, je zdravnik izjavil, da je pripravljen z operacijo spremeniti mu obraz, seveda če »razbojnik« plača za to 6000 dolarjev. Sedaj je policija imela v rokah dokaz.

Slavnega kirurga so aretirali in ga zaslišali. Mož je v začetku sicer bil ogorčen in je tajil na vse kriplje. Ko pa je stopil preden »tolovaj« — tisti detektiv, ki se je hotel dati operirati — je klonil in vse priznal. Njegova zgodba pa je ta:

Prej premožni in sloveči zdravnik je ob borznem polomu l. 1929. izgubil vse svoje veliko premoženje. Bil je popolnoma ob robu propada. Zna plesalka ga je seznanila z nekim Italijanom, kateri je zdravniku ponudil ogromno vsoto denarja, če se sme skriti v njegovem sanatoriju, dokler policijsko zasledovanje ne bo pri kraju. Da bi se iznebil neljubega gosta v sanatoriju, mu je tedaj prvič prišlo na misel, da bi Lahu spremenil obraz. To je storil in italijanski bandit mu je za to operacijo plačal 20.000 dolarjev. Kmalu so začeli vreti k njemu vsi petični zločinci od vseh strani, da bi se tako skрили pred policijo. Sedaj pa je tudi njega dosegla roka pravice. Sam je nazadnje priznal, da mu je kar odleglo, ko ve, da je rešen hlapčevanja zločincev.

Zenska požarna bramba na Japonskem. Z ženskimi gasilci hočejo Japonci še bolj omejevati dosedanje pogoste požare. Ženske gasilke imajo — kakor vidite — posebno uniformo, ki sicer ni prav nič lepa, ki pa je zanimiva posebno po obutvi, katero je podobno kravjim parkljem. Vsekakor je tudi ta novi ženski sport namenjen militarizaciji ženske.

Kako vlada maharadža

Kaka dva meseca je od tega, ko je indijski maharadža Tukoji Rao Puar zapustil svojo prestolico v Darasu in ondodna svoja posestva ter se preselil v Francijo. V začetku novembra pa je angleška vlada temu vladarju poslala ultimatum: Ali naj se do 10. novembra vrne domov in na prestol, ali pa bodo posej Angleži sami vladali njegovo deželo. Menda pa maharadža ne misli na dom, pač pa bo protestiral proti temu, ker ga hočejo vreči s prestola na ta način, da bo izjavil, da odlaga čast angleškega lorda, ki mu jo je podelil angleški kralj. Rao Puar je zapustil svojo domovino zaradi neke plesalke Janki. To je mlada ženska, ki izhaja iz revne družine, ki pa je več let vladala v Darasu. Ministri so njej poročali in izpolnjevali njeno povelja. Na njeno prigovarjanje je maharadža dal svojega sina prestolonaslednika Vicsana Singa vreči v ječo. Kmalu nato je isto storil s svojo 18letno hčerjo, ki bi bila morala postati prestolonaslednica, ako bi bil princ umrl. Obema pa se je posrečilo,

da sta pobegnili iz ječe ter se skrili v Hindorju. Ljudstvo v Darasu pa je nad tem početjem maharadže in nad vlado tuje plesalke bilo tako ogorčeno, da se je bilo bati revolucije. Maharadža se je zato rajši mirno umaknil in se preselil v Evropo. Ob strani svoje plesalke bogati dedec sedaj žvižga na svojo domovino in na svoje otroke.

Kdor hodi bos, ima zdrave noge

Ljudje, ki hodijo bos, imajo bolj krvni obtok, ki jim osveži notranje organe. Pljuča dihaajo krepkeje in tudi prebavila delujejo bolje. Živci in možgani se umirajo in človek se počuti vprav pomlajen. Dokazano je tudi, da imajo ljudje, ki hodijo bos, bolj oči in jih ohranjajo dalj časa zdrave. Profesor Neumann pravi: »Ako bi šolski otroci hodili bos, tedaj bi nihče od njih ne potreboval več očal, kajti pri tem se zelo utrdi vid.« Znanstveniki to radi priznavajo. Bose noge so že ozdravile marsikatero očesno bolezen. Izkazalo se je, da imajo otroci, ki hodijo bos, tudi bolj zdravo in krepko zobovje ko drugi. — Samo sedajle na zimo bi ne priporočali poizkušanj.

Umetnost življenja!

Moderni človek, moderno stanovanje, moderna razsvetljava! Močna razsvetljava — mala poraba toka: to je ekonomična žarnica. V temi tavate, če kupite žarnico neznanega izdelka. Najmočnejšo razsvetljava za Vaš denar Vam zajamči

TUNGSRAM

Nova važna iznajdba za letanje po zraku

Leteči parni stroj

Parni stroj vendar ne more leteti! Kdo neki bo tako neumen, da bo kuril v letalu, katero se tako lahko vname? Pa je vendar le resna ta reč! Še celo tako resna je, da je Američan profesor Langley na fizikalnem institutu v Washingtonu poprej zgradil leteči parni stroj, preden sta brata Wright šla na prvi polet z motornim letalom. In Langleyjeva parna letala so letela celo en kilometer daleč. Tedaj je bila stvar čisto za res! Potem pa se je bratoma Wright posrečilo, da jima je z motornim letalom šlo po sreči in sta posekala parno letalo z bencinskim motorjem. Sedaj prevladuje Dieselov motor.

Iz Amerike, dežele neomejenih možnosti, sedaj prihaja v svet novica, da sta brata George in William Besler na letališču v Oaklandu poskušala letalo, katero goni parni stroj. Ta stvar je tako po ceni in enostavnosti, da je čudo. Kajpada si nikari ne mislite, da je v letalu vdelen kak tak parni stroj, kakršne ste pod tem imenom videli doslej. Brata sta uvidela, da parni kotel lahko nadomešča čisto tanka cev, ki pa mora biti primerno zvita in zložena. Vzela sta 150 m dolgo tanko cev in jo tako zvala ter zložila, da sta jo lahko postavila v trup letala, v posebno kurilnico. Potrebno vodo za napajanje stroja z močno sesalko stanejo noter na

eni strani. Na drugi strani pa uhaja ven že para v oba cilindra. Kurijo s cenanim kurilnim oljem, ki ga pritiskajo v kurilnico s posebnim pritiskom, in sicer čisto po malem, kar pospešuje gorenje. V eni minuti potem, ko si zakuril, že lahko odleti. Propeler je nasajen kar na vijak. To »parno letalo« ne tehta več ko 80 kil. Težava je bila z vprašanjem, kako naj letalo nosi s seboj dovolj vode. Toda to vprašanje sta brata srečno rešila. Voda, ki je porabljena, odteka v posebno posodo, kjer se zbira ter se nato zopet segreje v paro itd.

Novo parno letalo bo zelo poceni in bo tudi obratovanje malo stalo. Pa bolj enstavno je ter manj v nevarnosti pred ognjem! Poleg tega to letalo ne bo povzročalo tistega strašnega brenčanja motorjev, ampak bo slišati le brnenje vrtečega se propelerja. Posebna prednost tega stroja bo, da bo letalec brez nevarnosti propeler uporabil za neke vrste zavoro, ker se bo takoj začel nazaj obračati, če bo letalec to hotel. Na podlagi te možnosti bo letalec letalo lahko takoj ustavil. Ko bo letalo začelo drseti po tleh, ga bo letalec po 5—6 metrih že lahko tudi ustavil.

To so prednosti »letečega parnega stroja«. Vsekakor pa z nakupom še počakajmo, da prej vidimo, kako bo v resnici.

Napad iz zraka

Pred kratkim so se ob angleški obali vršili veliki pomorski manevri, pri katerih je sodelovalo 76 bombnih letal. Manevri so trajali dva dni.

Prvi dan so bojne ladje napadle škotsko obalo, bombardirale luke, pristanišče itd. Drugi dan pa je armada s suhega poslala nad brodogve svoja letala. Ta napad iz zraka na brodogve je bil središče velikih manevrov. 76 letal je v 6 urah 19 krat napadlo bojne ladje. To so bili prizori, da je opazovalcu sapa zastajala. Angleški letalci so pokazali silno umetnost in letanjo in tehniko, nepopisno drznost in izurjenost. Strokovnjaški ocenjevalci označujejo britske zračne sile za prve na svetu.

Vse vaje in napadi so se kajpada vršili po določenih in enotnih navodilih. Napadajoče brodogve bojnih križark se po izvršenem napadu ni smelo razpršiti in naglo izginiti, ampak je moralo ostati v območju določenega prostora. To je bilo vsekakor za brodogve zelo nevarno, ker »sovražna« letala so imela lažji posej. Vendar bi tudi razkrojeno brodogve ne bilo moglo uiti pred zasledujočimi letali. Letalu, ki leti visoko v zraku, nič ne uide, če seveda ni oblakov in megle. Ko je drugi dan letalstvo napadlo pomorske sile, ladje niso smele uporabljati najvišje naglice, da bi ušle napadom. Smele so voziti le z naglico 12 morskih milj na uro. Na drugi strani pa napadajočih letal ta dan niso skrivali oblaki, ker je bilo nebo popolnoma jasno. Tako so ladje svoje napadalec lahko že od daleč opazile in začele na nje streljati.

Letala so napadala na dva načina: z bombami in torpedi. Letala so spuščala bombe iz velike višine, potem pa zopet čisto od blizu — vedno pa na drug napadalni način in zelo spretno. Z velike višine (3000—4000 metrov) so spuščala bombe letala, ki so letela z naglico 250 km na uro. Ta napad se je tako-le razvijal: 12 letal — vsako z 12 bom-

Prizori iz letalskih manevrov na Angleškem

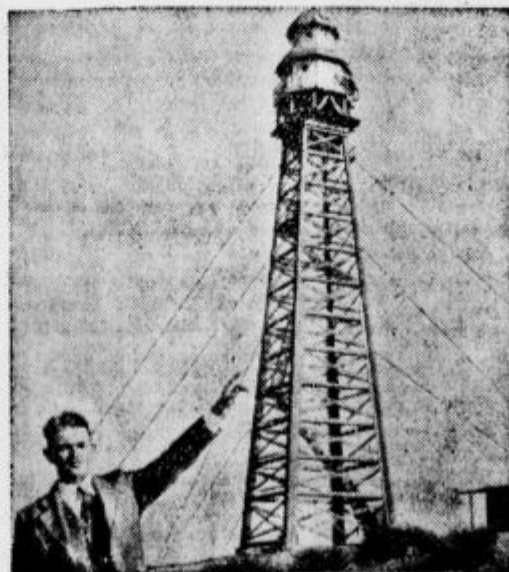
bami po 120 kilogramov na krovu — je napadlo ladjeve na ta način, da je osredotočilo napad na obe najtežji križarki. Sicer so torpedovke poprej res zavile v meglo vse brodogve, posebno pa večje ladje. Toda proti napadalcu od zgoraj megla ni dovoljno varstvo. Aparati za merjenje in tehnika metanja — vse je tako dobro in moštvo tako izurjeno, da so vse bombe padle na površino 60/40 metrov. Pa najsi so se velike križarke še tako izogibale in se obračale: pod tako točo najtežjih bomb iz velike višine, tako točno merjenih, bi od napadenih ladij gotovo nič ne ostalo — čeprav bi bil v resnici tudi marsikak drzni letalec sestreljen.

Posebno razburljivo pa je bilo metanje bomb od blizu. To se zgodi v tako zvanem »padalnem letu«. Roj 12 letal pribrenči, voditelj da znak za napad. In prvi »pade« iz velike višine on sam naravnost na ladjo, katero hoče zadeti. Letalo za letalom se obrne in »pada«. V nekaj sekundah popadajo letala čisto navpično iz višine nad 3000 metrov na le 600 metrov. V tej višini so dosegli naglico 450—500 km na uro. In v tej blazni naglici letala drugo za drugim spuščajo bombe, ki ravno vsled te naglice letal s strahotno silo udarjajo na cilj. Ko je letalo pometalo svoje bombe, ga voditelj zopet zravna, dvigne kvišku in zbeži v ozračje. Ves ta »sračni« napad je v 40 sekundah končan. Kako naj se orjaška bojna ladja ubrani teh bliskovitih napadalcem? Proti temu so brez moči celo najmodernejši topovi, ki so kakor stare puške proti strojnjam.

Nič manj nevarni niso zračni napadi s torpedi. Nalašč za to narejena letala z veliko naglico in močno učinkovitostjo pomečejo torpede, ki potem v vodi sami lete na cilj.

Vse to se dogaja vkljub temu, da vse človeštvo kliče po miru.

Z električnimi žarki proti mrazu in medli

Ameriški iznajditelj William Haight je sestavil visok stolp, s katerega baje lahko po ozračju razšira skrivnostne električne toke. Ti električni žarki baje morejo v primerni razdalji razpršiti meglo ter sadne in trtne nasade obarovati mraza.

Egiptovski Pompeji

Izkopavanja egiptovske univerze blizu Hermopolisa bodo imela menda velik uspeh. Vodi jih dr. Gabr, ki je sedaj sporočil javnosti, da je odkopal že cele ceste, ob katerih stoje lepe vile. Vmes med vilami pa stoje templji iz prvega stoletja pred Kristusom. Hiše imajo pred vrati portale iz stebrišč ter so zgrajene iz opeke. Nekatere hiše so visoke po dve nadstropji. Stene so zelo umetniško poslikane. Slike so prav dobro ohranjene ter kažejo veliko umetnost starih Egiptčanov. Na njih so večkrat upodobljene grške pripovedke. V neki hiši so odkrili napise, ki dokazujejo, da je lastnik gojil plemenite konje, ki so se pri dirkah odlikovali. V neki shrambi so našli denar iz časa Neronove vlade. Kemična preiskava je dognala, da imajo zlatniki 40 odstotkov zlata.

Eno izmed doslej odkritih svetišč kaže najčistejši grški slog, medtem ko je drugo svetišče grajeno v mešanem grško-egiptovskem slogu.

»Kaj si pa snoči v operi poslušala?»

»Mnogokaj: Nežika se poroči, Kraljevka se bo ločila in Lupinarjevi so na bobnu.«

»Gospodična, meni se pa kar zdi, da me imate za tepčka.«

»To pa ni res! Človeka nikdar ne presojam po njegovi zunanosti.«

MLADI SLOVENEČ

Mirko Kunčič:

Mi smo berački...

Mi smo berački... Od praga do praga hodimo, prosimo: »Mamica draga, dajte nam vbogajme. Samo en dinar! Očka je reven, brezposeln dinar...«

Če bi domov praznih rok se vrnili, s palico bi jih od očka dobili; dinarčke mora imeti za žganje — brez tega on ves nesrečen, bolan je.

Kadar pomlad se zasmeje čez polje, tudi berački smo židane volje: ptički nam zvonko prepevajo z veje, v bose noge solnce božje nas greje.

Kadar čez plan pa leden mrz zapih, žalostna srca so naša in tiha: zebe nas do kosti. Nimamo suknje, v čevljih, v kromolih — povsod same luknje.

Joj, da snežinke bi bili — kolački! To bi mastili se z njimi berački. Joj, da bi padali z neba — cekini! Hitro postali bi vsi bogatini.

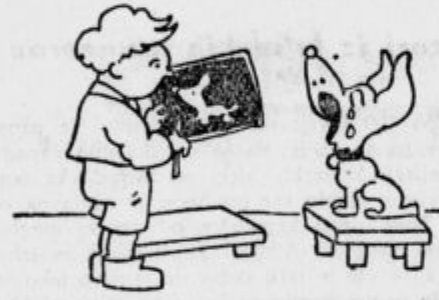
Očku kupili bi zvrhanost žganja, sebi rožičev in fig in kostanja in še veliko palačo nekod — v njej vsak beraček bi našel svoj kot.

Ničemurni kuža

V kot vrgel bridko sabljico in vzel v naročje tablico je naš slikarček Jožek.

Na stolček pa se ves vesel postavil mu je kot model naš lepi kuža Dožek.

Ko svoje delo je končal, ponosno Jožek naš je vstal, pokazal sliko Došku.

»Umetnost dol, umetnost gor — zanič je tale umotvor!« zabevalskal pes je Jošku. »Sem mar to jaz? Takole grd? Saj imam gobček kakor krt... Fej, aram te bodi, Jožek!«

In milo tuliti začel je razočarani model — naš ničemurni Dožek...

M. Kunčič: Bridka pesem

Angelčki jokajo — Majda ne uboga nič; mama je žalostna, očka pa gre po bič:

»Čakaj me, čakaj, ti grdi otrok! Z bičem dobiš jih zdaj pika pok, pok!«

Majda pa se smeji: »Sem mar konjič? Šiba za otroke je, očka, ne bič.«

»Dobro!« beseda je očkova mrka. Šibo pograbl — z njo Majdo našvrka — — —

Angelčki jokajo, Majdica reva pa bridko pesem zdaj v kotu prepeva.

V pekarni

Dva dečka sta stopila v pekarno. »No, kaj bi pa rada?« ju prijazno vpraša prodajalka. Dečka se vprašujoče spogledata. »Ali bi rada kruh?« ju prodajalka sprašuje dalje. »Koliko pa? Pol hleba ali cel hleb?« »Ne, kruha ne,« odgovori eden dečkov. »Jogoče maslene žemlje ali kifeljčke?« »Ne,« odkimata dečka. »Mogoče štruklje? Orebove ali rozinove?« Dečka poželjivo motrita štruklje in cmakata v jezikom. »Koliko denarja pa vama je dala mama s seboj?« »Nič,« odgovorita dečka. »Zakaj pa vaju je potlej poslala sem?« Dečka po dolgem obotavljanju odgovorita: »Mama bi rada vedela, kako pozno je, ker se je naša uza utavila.«

Zamorske bajke in pripovedke

(Poslovenil M. K.)

Zgodba o volku, ježu in gospodarju vrta

Volk in jež sta prijateljsko živela skupaj. Ukvarjala sta se s poljedelstvom.

Nekoč sta vsejala na svoji njivi čebulo. Ko je čebula dozorela, je jež vprašal volka:

»Kaj si zdaj želiš? Dobro in pravo, ki je zgoraj, ali slabo in nepravo, ki je spodaj?«

Kakor vidite, je jež hotel oslepariti volka in mu pustiti samo zelene liste od čebule, čebulo pa pridržati zase.

In volk se je res dal premotiti. Odgovoril je: »Dobro in pravo hočem; kaj naj počnem s slabim in nepravim?«

»Kakor želiš, tako naj bo,« je dejal jež. »Samo glej, da se pozneje ne boš kesal.«

»Ne bom se. Saj dobim dobro in pravo,« ga je zavrnil volk.

»Torej požanji, kar je zgoraj!« mu je velel jež.

Volk je požel stebila in liste od čebule, jež pa je izkopal čebulo iz zemlje ter jo položil na sonce, da bi se posušila. Tudi volk je skrbno razgrnil porazana stebila in liste od čebule po tleh.

Ko je bil pridelek obeh posušen, je jež dejal volku:

»Zdaj bom pa svoj pridelek izpehal.«

»Kako pa se to naredi?« je vprašal volk.

»Odprži oči in opazuj me pri delu, pa boš videl.«

Ko je zapihal ugoden veter, je jež spet razprostrl čebulo po tleh in veter mu jo je kmalu lepo očistil nepotrebnih luščin in plevla.

Volk je sledil ježevemu zgledu in razgrnil stebila in liste po tleh. Veter pa mu je vse skupaj raznesel in odpihal.

Jež se je smejal neumnemu volku, pobral čebulo in jo odnesel domov. Tam je zlezal v udoben kotiček in se gostil.

Drugo leto se je volk spet oglasil pri ježu:

»Bratec, pokoncu! Čeprav si me lani grdo ogoljufal za pridelek, sem pripravljen še letos skupaj s teboj obdelati njivo.«

»Dobro,« je rekel jež. »Naj nama bo sreča mlaj!«

In sta z združenimi močmi njivo najprej zorala, potem pa posejala s pšenico.

Ko je pšenica dozorela, je jež dejal volku:

»Da mi ne boš pozneje spet očital, kako grdo sem te osleparil, dobro premisli, kaj boš letos vzel: ali slabo in nepravo, ki je v zemlji, ali dobro in pravo, ki je nad zemljo.«

Volk si je na tistem mislil: »Lansko leto si me ukani, bratec, letos me ne boš.« In je odločno dejal:

»Slabo in nepravo hočem, ki je v zemlji.«

Jež mu je prigovarjal:

»Nikar! Vzeml ono, kar je zgoraj!«

»Hehe, topot me ne ukaniš, bratec!« se je zarežal volk. »Vem, kakšne zahrbtnje namene imaš. Kar sem rekel, sem rekel. Ono hočem, kar je v zemlji.«

Jež je začel glasno javkati in stokati, kakor da mu je silno hudo, ker bo letos volk odnesel dobro letino; na tistem pa se je kajon zadovoljno hehetal, da mu je neumni volk tudi topot nasedel.

Volk je zaklical:

»Bratec, na delo! Vzeml, kar je tvojega, jaz pa vzamem, kar je mojega.«

Jež se je lotil dela in potrgal vse pšenično klasje, prazne bilke pa je pustil volku.

Ko se je žito posušilo, ga je začel mlatiti. Pšenična zrna so padala na tla in jež jih je odnesel svoj dom.

Volk, ki je ježa pozorno opazoval pri mlatvi, je sledil njegovemu zgledu in začel mlatiti kakor on. Slama pa je ostala slama.

Jež je zadovoljno hrustal v svojem domku okusno žito, volk pa je jokal in se hudoval nad premetenim ježem.

Ob pozni jeseni je volk predlagal ježu:

»Pojdiva v sosednji vrt. Gospodarja ni doma, v vrtu pa je vse polno zrelih fig in sočnega grozdja.«

»Pa pojdiva!« je dejal jež.

In sta šla. Splazila sta se na vrt in začela z velikim tekom zobati sladko sadje. Jež se je pri vsaki grozdni jagodi, ki je je pozabal, vrniti k odprtini, skozi katero sta se splazila, da bi se prepričal, če se lahko še prenije ven. Odprtina je bila zelo ozka in jež se je bal, da bi moral ostati na vrtu, če bi se preveč najedel.

Volk pa je toliko časa zobal grozdje, da je postal napet ko boben; potem se je spravil še nad fige in si tudi teh privoščil, da se mu je trebuh odebil kakor volu.

Jež je medtem zlezal skozi odprtino iz vrta. Ko je bil zunaj, je nenadoma zaklical:

»Otrok poganski — gospodar vrta prihaja!«

Volk je stekel k odprtini, kolikor so ga nesle noge, in hotel smukniti ven. Pa je bila odprtina preozka za njegov široki trebuh... Ves prestrašen je zaklical ježu:

»Če veš, kaj je resnično prijateljstvo in bratstvo, mi zdajle hitro svetuj, kaj naj storim!«

Jež je pomislil in dejal:

»Nič drugega ti ne morem v naglici svetovati ko to, da se iztegneš v jarku na vrtu in odpreš gobec, kakor da si mrtev. Ko pride gospodar vrta, te bo zgrabil za rep in vrgel ven. Na ta način se rešiš.«

Volk je storil, kar mu je svetoval jež.

Ko je prišel gospodar vrta in zagledal v jarku ležečega volka, je vzkliznil:

»Fej, požeruh! Tako se je najedel, da je počinil.«

In ga je prijel za rep ter ga vrgel čez plot iz vrta. Volk je planil pokoncu in zbežal, gospodar vrta pa je požugal za njim s pestjo in mu zagrozil: »Ha, le počakaj! Saj te spoznam med volkovi. Ogledaj si rep, bratec, pa boš videl, kaj se je z njim zgodilo!«

Volk si je ogledal rep in videl, da manjka na njem nekaj dlake. Poklical je ježa in mu potožil:

»Srečno sem se rešil, kakor si mi svetoval. Ko pa me je gospodar vrta zgrabil za rep, mi je iztrgal iz njega šop dlake. Potem mi je zagrozil, da poide k volčjim sodnikom in me zatoži; spoznal me bo takoj med drugimi volkovi, ker nimam več celega repa. Sodniki me bodo obsodili in povrnil bom moral gospodarju vrta vso škodo. Joj, joj, kaj naj storim?«

Jež ga je začel tolažiti:

»Ne boj se, nič hudega ne bo. Ne pravi nikomur, kar se je zgodilo. Pojdi med svoje tovariše, skliči jih skupaj in jim reci: Pri meni bo mlačva. Potrebujem mnogo delavcev.«

Še tistega dne je sklical volk svoje tovariše skupaj in jih prosil, naj bi mlatili pri njem za dobro plačilo. Priglasili so se vsi in naš znanec jih je odvedel k ježu. Jež jim je zvezal repe skupaj ter jim ukazal, naj krepko stopajo po slami, da prematijo slamo.

Medtem, ko so volkovi gazili in teptali slamo, kakor da jo mlatijo, jo je jež mahnil k lovskemu psu in mu dejal:

»Veselo novico imam zate. Volkovi mlatijo. Pridi in naženi jih!« (Konec prihodnje nedelje.)

Haa-Hii

V nekem mestu je živel mož belega rodu. Bil je velik skupuh in slepar. Najemal je revne zamorce za težko delo in jim obljubljal dobro plačilo. Na koncu meseca pa je vsakemu posebej ukazal:

»Pojdi na trg in mi prinesi dve reči; če ju ne prineseš, ne dobiš plačila!«

Na ta način je osleparil že mnogo ljudi.

Nekoč je povabil mladega zamorčka, naj stopi k njemu v službo. Zamorček je bil zadovoljen. Šel je z njim in marljivo delal ves mesec. Ko je bil mesec pri kraju, je zahteval od gospodarja plačilo. Ta pa mu je velel:

»Pojdi na trg in mi prinesi Haa-Hii, potem dobiš plačilo.«

Zamorček je dolgo tuhtal in ugibal, kaj bi bilo »Haa-Hii«. Potem se mu je posvetilo v glavi in zadovoljno se je zarežal:

»Aha, že vem. Beli gospod bo dobil, kar si želi.«

In se je odpravil na pot. S seboj je vzel črno steklenico.

Spotoma je ujel sršena in ga zaprl v steklenico. Potem je ujel še škorpiona in ga prav tako potlačil v steklenico. Steklenico je dobro zamasil, se vrnil z njo h gospodarju in mu dejal:

»Beli gospod, tukaj imate Haa-Hii!«

Mož se je zavzel in vprašal:

»No, kaj je Haa?«

»Vteknite prst v steklenico, pa boste videli!« je odgovoril zamorček.

Mož je vtaknil prst v steklenico — in od bolečine divje zakričal:

»Ha-a-a!«

Sršen ga je pičil v prst...

Zamorček se je zasmejal in dejal:

»Beli gospod je našel Haa! Hii je tudi v steklenici!«

Mož se je potuhnil in rekel:

»Imam že Haa-ja dovolj! Hii obdrži zase!«

In je zvitemu zamorčku pošteno izplačal, kar mu je bil dolžan ter odšel svojo pot.

Šakal in jež

Jež in šakal sta sklenila prijateljstvo. Prvi je vprašal drugega:

»Koliko zvijač poznaš?«

»Devetdeset in enaindevetdesete pol,« se je pobahal šakal. »In koliko jih poznaš ti?«

»Jaz poznam samo pol zvijače,« je skromno odgovoril jež.

Šla sta svojo pot dalje. Okoli polnoči sta dospela do samotne pristave. Izvohala sta klet, v kateri je bilo vse polno sveže zelenjave. Zlezla sta skozi odprtino vanjo in si privoščila vsega, da sta bila sita kakor boben.

Tedaj je jež prosil šakala:

»Skloni se malo, bratec, da zlezem na tvojo glavo in pogledam skozi okno, če je vse varno.«

Šakal ga je ubogal. Jež je zlezal na njegovo glavo in odondod — smukl skozi odprtino na prosto. Pomolil je glavo nazaj v klet in zaklical šakalu, ki je ostal notri:

»Stori zdaj še ti, kakor veš in znaš! Vidiš, jaz, ki poznam samo pol zvijače, sem se srečno izmuznil, ti pa, ki poznaš devetdeset zvijač in enaindevetdesete pol — se ne moreš niti iz kleti rešiti!«

Lev, hijena in lisica

Lev, hijena in lisica so se zmenili, da odidejo skupaj na lov.

In so šli in ulovili tolsto ovco.

Lev je velel:

»Bratovsko si jo razdelimo!«

Hijena je začela:

»Zadnji del ovce je moj, sprednji del dobi lev, drobovje in noge pa ostanejo lisici.«

Lev se je razsrdil. Dvignil je težko šapo in izbil hijeni eno oko. Potem je ukazal lisici:

»Deli ti!«

Lisica se je plašno potuhnila in dejala:

»Glava, drobovje in noge so zame in za hijeno, vse drugo dobi lev.«

»Kdo te je naučil tako modro deliti?« jo je z občudovanjem vprašal lev.

»Oko hijene!« je odgovorila lisica.

Previsoko je.

Neki čevljarški vajenec gre po mestni ulici in grdo pljuje v izložbena okna. Ko pljuje tudi v okno nekega peka, ga ta ozmerja:

»Ali te ni sram, paglavček? Kaj bi dejala tvoja mati, če bi jaz takole pljuval v njeno okno?«

»Nič ne bi dejala,« se je zarežal paglavček. »Stanujemo namreč pod streho v petnadstropni hiši!«

Pazi, hudobni pes

Konec:

A pujssek se ni zaletel, kakor bi si kdo mislil, v debelo prodajalko Mino, nego je smuknil mimo nje dalje. Pač pa se je zaletel vanjo pujskov preganalec — kuža Pazi in sicer tako nerodno in nesrečno, da je debela prodajalka vsa prestrašena obvisela na njem. Lahko si mislite, kako so se ljudje tutili in smejali prečudnemu jezdecu...

Nekaj drugih rešitev

Ivan Flandja, dijak I. razr. gimn. v Novem mestu:

Pujssek se je zaletel v debelo Mino. Debela Mina se je prekucnila na tla. Ko je to videl mestni policaj Cefizelj, je hrabro zgrabil pujska za uhlje in ga odgnal na policijo. Tam so pujska zaprli za 14 ur.

Ko je gospodar izvedel za nesrečno pujskovo usodo, je prišel ponj na policijo in povrnil vso škodo, ki jo je pujssek naredil. Medtem pa je konjederer ujel hudobnega psa Pazija, ker ni imel znamke na vratu, ter ga odvedel s seboj...

G. Seliger, dijak I. razr. gimn., Vrhnika:

V debelo Mino pujssek se ubogi zaletel in skrije se za njo, da ga Pazi ne ulovi.

Debela Mina psa nažene, a pujska hitro s sabo odžene. Doma so ga zaklali in z njim se posladkali.

Tako prišel je oče Martin ob pujska, joj, navrh še ljuti stražnik odgnal ga je s seboj...

Cvetka Benkovič, učenka III. razr. v Šibeniku:

Pujssek se je zapravljal naravnost v košare debele prodajalke Mine in jih prevrnil. Hruške in jabolka so se zakotalila po tleh. To so videli brezposelni otroci ter začeli hitro pobirati sadje. Ko je na Minino javkanje prišel nekdo od stražnikov, ni bilo nobenega jabolka in nobene hruške več na tleh; vse so odnesli... Stražnik je tedaj pograbil psa Pazija in pujska in ju ponosno odgnal na policijo. Oba prideta pred sodišče, kjer se bosta morala zagovarjati za svoja nepremišljena dejanja. Pujssek bo najbrž oproščen, ker je prevrnil košare v silobranu, Pazija pa čaka ostra kazen: tri dni zaporu mu ne uide, če ne bo imel kakšnega posebno spretnega zagovornika, ki bo dokazal, da je pujssek preganjal Pazija in ne Pazi pujska...

Darinka (priimek nečitljiv), učenka II. razr. v Mariboru:

Pujssek se je zakadil debeli Mini pod noge in ona se je naenkrat znašla na njem. Pujssek je s svojimi debelimi jezdecem prestrašen tekel dalje. Pritekel je do neke reke. Na strmem bregu mu je spodrsnilo in prekucnil se je v vodo z Mino vred. Ljudje so pritekli in se grohotali na vse gro ob tem nenavadnem prizoru. Šele potem, ko so se nasmejali do sitega, so potegnili nesrečno prodajalko Mino in pujska iz vode.

V tem hipu je pritekel pes Pazi in ko ga je Mina zagledala, je pograbila korobač in ga namlatila, da si bo dobro zapomnil, kdaj je preganjal nedolžnega pujska in spravil Mino v takšen neroden položaj...

Stanko Gomionik, učenec (?) razr. Otok, p. Ormož:

Prodajalka Mina je v zadnjem trenutku zapazila nevarnost, ki se ji je bližala. Urno je skočila za košaro s sadjem. Pujssek se je namesto v Mino zaletel v košaro. Košara se je prevrnila na prodajalko Mino, ki je z velikim trudom spet zlezla izpod nje. Ljudje so pritekli in začeli na vso sapo spravevati, kaj se je zgodilo. Medtem pa se je pujssek srečno preril skozi množico in utekel svojem preganjalcu — hudobnemu psu Paziju...

Tonček Grabrijan, učenec III. razr. v Mariboru:

Ko je pujssek pritekel do debele prodajalke Mine, ga je ta hitro zgrabila za rep in pridržala. Kuža Pazi pa si je tedaj mislil: »Aha, zdaj ga bom pa lahko!« In se je zapravljal vanj. Mina pa je zgrabila najdebelejšo jabolko v svoji košari in ga vrgla Paziju s tako silo v gobček, da je milo zacvilil in jo odkuril...

Medtem so pritekli oče Martin in se hrabri Mini lepo zahvalili, da jim je rešila pujska pred hudobnim preganjalcem. Stisnili so ji nekaj svetle-ga v roke in hitro odšli s pujskom naprej.

Ko je debela prodajalka Mina potem vsa srečna pogledala, koliko so ji oče Martin dali, je na svoje veliko presenečenje in jezo videla, da so ji namesto srebrnika za 50 Din — stisnili staro avstrijsko medaljo v roko...

★

Razen teh so nam poslali posrečene rešitve še drugi, katerih spise pa zaradi pomanjkanja prostora ne moremo objaviti. Naj se zadovoljijo z imeni:

Mitja Mejak, učenec II. razr. v Mokronogu, Milan Pintar, učenec (?) razr. v Zalcu; Jožek Urbančič, učenec IV. razr. v Kranju; Franc Bizjak, učenec V. razr. v Celju; Mirko Vernik, učenec III. razr. v Mariboru; Stanko Šalter, učenec V. razr. v Belgradu; Janko Mihevc, učenec IV. razr. v Zagrebu; Milan Kregar, učenec II. razr., in Stanko Šlibar, učenec V. razr. v Ljubljani.

Nagrada je bila prisojena Cvetki Benkovič, učenki III. razr. v Šibeniku (Radio stanica). Dobi lepe jasele.

Nehote uganil.

Učitelj: »No, Francek, ali mi veš povedati, katere tri besede učenci najbolj pogosto rabijo?«

Francek: »Jaz ne vem.«

Učitelj: »Da, da — prav te tri besede!«

Jok je glavno.

Gospod: »No, Mihec, ali tvoj bratec že zna govoriti?«

Mihec: »Ne. Saj mu tudi ni treba znati. Samo zajokati mu je treba, da dobi vse, kar hoče.«

DELA VSKI VESTNIK

„Za nov družabni red“

Napisal dr. Andrej Gosar. Založila Družba svetega Mohorja.

Doktor Andrej Gosar nam je napisal knjigo, kakršne ne premorejo niti veliki in bogati evropski narodi, knjigo, ki je dokaz, da se mi katoliški Slovenci zavedamo usodne odgovornosti pred Bogom, slovenskim ljudstvom in pred vso zgodovino radi vseh težkih vprašanj današnje dobe. Ta knjiga je vidno znamenje novega katoliškega socialnega pokreta, ki vstaja in raste z dneva v dan, se širi med vsemi stanovalci in poskuša postaviti temelje, ki so potrebni za to, da se ustvari nov družabni red.

Vsi Slovenci moramo biti te knjige silno veseli. Posebno veseli pa morajo biti te knjige vsi slovenski izobraženci, kulturni in socialni delavci in mladina, ki ji je reforma današnjega družabnega reda osrednje vprašanje med vsemi še nerešenimi vprašanji. Sedaj imamo smernice in kazipot v našem slovenskem jeziku.

S knjigo dr. Gosarja smo dobili Slovenci znano utemeljen in strogo sistematično zaokrožen krščanski socialni nazor, ki je zajel vse aktualne družabne in zlasti še vse družabno gospodarske probleme naše dobe ter jih rešil popolnoma v soglasju z modernim življenjem, njegovimi potrebami in zahtevami. Knjiga, ki nam jo Mohorjeva družba pravkar razpošila, obsega samo prvi del celotnega sistema, drugi del izide pozneje in bo obravnaval cilje in pota krščanskega socialnega aktivizma.

O čem govori prvi del?

Predvsem moramo povedati, da je knjiga silno obširna — obsega skoraj 600 strani večjega for-

matice kaže na stremeljenja in napore katoliške Cerkve, posebno papežev Leona XIII. in Pija XI., ki sta se energično lotila dela za reformo današnjega družabnega reda. O okrožnici »Quadragesimo anno« pravi, da se odlikuje po tem, da je ravno najvažnejša socialna vprašanja naše dobe zajela na povsem sodoben način. Razčistila in razpršila je mnogo nejasnosti in dvomov, ki so prej mučili najboljše kristjane.

V uvodu govori dr. Gosar o človeku, družbi in družabnem življenju. Dalje o družabnem redu, kjer podar razvoj družabnega reda od starega veka, preko dobe fevdalizma in cehovstva do moderne demokratične in kapitalistične dobe. Nato govori o postanku in bistvu ter o vzrokih socialnega vprašanja, o reformi družbe ter o različnih vidikih za reformo sodobne družbe. Uvod zaključuje poglavje o krščanskem socialnem aktivizmu, to je o pokretu, ki mora zajeti vse katoličane, če hočemo res usloviti nov družabni red.

V osnovah pa nam dr. Gosar prikazuje troje osnov krščanskega socialnega aktivizma in sicer najprej modroslovne in etične osnove krščanskega socialnega aktivizma. To so osnove, ki izvirajo iz naše vere in ki so izražene v posameznih prošnjah oče naša in v zapovedi ljubezni. Razlaga oče naša je nekaj edinstvenega! Dalje govori o socioloških in gospodarskih osnovah krščanskega socialnega aktivizma. Tu je govor o občestvih, stanovskih vzajemnosti, razrednem boju ter o nujnosti borbe v dru-

ŽENA IN DOM

Tudi žene morajo dobiti svoje zasloplstvo

Polagoma, pa vendar dokaj jasno se začrtava v bodočnosti stanovski red kot gospodarsko socialna oblika življenja v državnih enotah. Tudi v naši državi se snujejo mimo maloštevilnih prejšnjih vedno nove stanovske korporacije, stanovski zastopi. Imamo že zbornico za trgovino, obrt in industrijo, odvetniško zbornico, zdravniško zbornico in delavsko zbornico. Prvi nadaljni člen v tem kolu stanovskih zastopov bo nedvomno kmetijska zbornica.

V vseh teh stanovih korenini tudi sorazmerni del žentva, bodisi posredno — po svojih starih ali možih — bodisi neposredno (izvzemši odvetniško zbornico) po svojem lastnem pridobitnem poklicu. Razen v delavski zbornici pa se prepušča zastopstvo stanovskih koristi povsem moškemu. Zakonodajalec je moral biti pač mnenja, da se moški in ženski interesi v taistem stanu popolnoma krijejo ali pa, da žena za nastop v javnosti ni sposobna ali poklicana. Vsekakor imajo žene priliko, da povedo svoje mnenje in zahteve v strokovnih organizacijah, v katerih je pač redno kak član stanovske korporacije, zbornice.

Jasno pa je, da v bodoče ne bo moglo ostati brez posebnega ženskega zastopstva v kolu naše narodnogospodarske organizacije v obliki stanovskih zbornic. Konzum in gospodinjstvo sta danes splošno priznana kot važna činitelja narodnega go-

spadajo: poklicno posvetovanje, ustroj in vprašanja delovnega posredovanja za žentvo, dalje trgovina in obrt, rokodelstvo, umetna obrt, odnosi med industrijo in domačo obrtjo in celokupno poprišče vprašanj, ki se tičejo delodajalk in delojemalk. Šestemu odseku je prepuščeno žensko vprašanje v ožjem smislu, posebno, v kolikor posega v kulturno in socialno območje. Mimo vsega tega pa »imej država v ženski gospodarski zbornici instrument, da poneso po ženi svoje narodnopolitične in narodnogospodarske misli in najširše ljudske množice«, kakor je ob ustanovitvi izjavila narodnosocialna ženska voditeljica Martha Warnecke.

Vse tu označene naloge ima žentvo po vseh kulturnih narodnih in državah in se je zakonodajalec le čuditi, da tega še niso povsodi uvideli in niso poskrbeli, da bi se žentvo teh svojih nalog resnobno zavedlo in zanje usposobilo. Čuditi se je, da strši v javnosti še vedno toliko dokazov, da se vrednoti žena še vedno le kot predmet ugodja za drugi spol (glej reklamo za lepilna sredstva), v tem ko trka trdo življenje sedanjosti in prihodnosti neusmiljeno na vrata in zahteva resnega hotelja in napora vsakega in prav posebno tudi žentva. Ne smemo se moliti; samo narodi, ki so vseskozi prešinjani za močno voljo do življenja in pripravljeni na vsak napor in vsako žrtve, ki zavestno in dosledno izboljšajo iz svoje srede vsako mehkužnost in vse trote, ne glede na spol, samo

Marsikak član pozabi da ima naše I. DELAVSKO KONZUMNO DRUŠTVO v zalogi

in kdor ne dobi tam zaželenega blaga, naj se oglasi v našem manufakturnem oddelku, Kongresni trg št. 2. — — — — — Cene nizke! Blago solidno!

ma, — Zato je seveda nemogoče podati na tem mestu kaj več iz tega velikega dela.

Knjiga je razdeljena v dva dela: v uvod in v osnove. Pred uvodom se nahaja kratak predgovor, kjer nam pove pisatelj, da je od tega, kako bomo mi katoličani reševali socialno vprašanje naše dobe, odvisno tudi to, ali se bodo ljudske množice oklepale krščanstva ter tako našle edino pot do prave sreče in zadovoljstva, ali pa se bodo vedno bolj pogrezale v brezboštvo ter v zablodah živalskega življenja telesno in duhovno propadle. Da-

žabnem življenju; dalje je tu podana kritika gospodarskih osnov marksizma in krščanskega socialnega pokreta, omenjeni so tudi elementi zasebnega menjalnega gospodarstva itd.

Ne bomo navajali naprej vsebine knjige, ker se nam zdi nujno in neobhodno potrebno, da si vsak Slovenec takoj nabavi to knjigo ter se poglablja vanjo vedno in vedno in se tako usposablja za boj in za zmago novega, mladega katoliškega socialnega pokreta. Doktorju Gosarju smo in moramo biti za ta kažipot iskreno hvaležni. SmR.

Potreba za izgrajen socialen program

Na nekem sestanku, kjer se je debatiralo o socialnih programih in sistemih, je nekdo dokazoval, da niti programi in načrti za odstranitev rogov in izraskov kapitalizma niso prav nič potrebni, kajti dejal je, da je krščanstvo še samo na sebi dovolj močno in radikalno, da opravi to nalogo. Ali je to res in prav rečeno? Pa se malo bolj pobliže seznamimo s tem vprašanjem, da bomo vedeli, kaj je prav in kaj ni.

Kdor hoče danes uresničevati krščansko pravičnost brez določenega socialnega programa, dokazuje samo, da nima pravega pogleda v moderno gospodarstvo ter ne razume njegovega ustroja in ne njegovega mehanizma. Vsak delavec, pravijo, da sme že na podlagi krščanske pravičnosti zahtevati od svojega delodajalca za pošteno delo toliko plače, da bo lahko preživljal sebe in svojo družino. Tako naziranje je pa gotovo zmotno. Kajti pravica do človeka vrednega življenja za poedince in njegovo družino je čisto splošna in nima sama na sebi z razmerjem delavca do njegovega delodajalca ničesar skupnega. Res je, da ima pravico do primernega, človeka vrednega življenja prav vsak človek, tudi n. pr. če je bolan ali kako drugače za delo nesposoben. Toda to je zadeva, ki zavisi od splošne družabne reforme. Delavec je namreč od svojega delodajalca upravičen zahtevati le protivednost za ono, kar je naredil, in sicer toliko, kolikor je njegovo delo vredno, nič manj, nič več. Moderni podjetnik namreč ne odločuje sam, ali bo mogel v vsakem slučaju svojim delavcem dati take mezde, ki bi zadostale tudi za primerno preživljanje njihovih družin. To zavisi vedno le od konjunktura, narodnega ali celo od svetovnega gospodarstva. Razmerje moderne delavstva do podjetnikov ni navadna, čisto zasebna zadeva, marveč ima socialen značaj. Na obstoju in razvoju podjetja so zainteresirani — če tudi ne vselej enako vsi, podjetniki in delavci. Ne samo, da je zahteva po družinski medzi dejansko večkrat neizvedljiva, tudi hasnila bi le malo ali nič. Delavci bi zaradi tega ne dobili primernih plač, ker bi jih pač podjetnik ne mogel izplačevati — ali bi pa podjetje propadlo.

Delavec sme sicer v vsakem slučaju zahtevati, da se mu ustvari možnost človeka vrednega življenja. Toda tega ne sme uveljavljati vedno le nasproti svojemu delodajalcu, marveč mora to terjati od organizirane človeške družbe. Ta je dolžna, da s primerno gospodarsko politiko, s socialnim zavarovanjem zajamči ono, česar mu njegov delodajalec ne more dati.

Delavci se danes plačujejo v denarju in sicer sproti tedensko. V tako kratkih obdobjih pa je dejansko nemogoče določiti, koliko je vredno povprečno delo, ki ga je posamezen delavec prispeval k vrednosti izdelkov in koliko odpade na surovine in stroje. Če noče podjetnik zabresti v težak položaj, mora zaradi tega previdno računati in paziti, da ne izplačuje delavcem sproti preveč. Točno se pokaže šele pri računskem zaključku, koliko so bili delavci pri mezdah prikrasani. — Ako hočemo, da dobijo delavci svoj pravični delež, tedaj jim moramo priznati pravico do primerne udeležbe na čistem dobičku, ki ga podjetje napravi. Pa to še ni vse. Vsled prenikljivih plač puščajo delavci v podjetju tedno za tedno del svojega zaslužka, ki ima za podjetje sorazmerno isti pomen kot podjetnikov obratni kapital. Kakor pa ima podjetnik pravico, da s svojim kapitalom sam gospodari, prav tako morajo tudi delavci imeti priliko in možnost, da s svojim premoženjem, ki je neprostovoljno vloženo v podjetje, sami razpolagajo. Delavci morajo torej imeti vpogled v poslovanje podjetja in biti udeleženi pri njegovem vodstvu.

Socialne programe, načrte, ne delamo zaradi tega, da bi hoteli načelo krščanske pravičnosti nadomestiti s kakim drugim pravilom, marveč le, da jasno in določno povemo, kaj iz tega načela v obstoječih gospodarskih razmerah nujno sledi.

So ljudje ...

So ljudje, ki so prvi umetniki v tolažbi — samega sebe. N. pr. njihovim podjetjem ali pokretom gre vedno slabše in tedaj razglase strmečemu svetu novico, da pravzaprav tega niso oni krivi, ampak čas, razmere in ljudje. Ampak bo že bolje, pravijo, konec bo sigurno zmogovit.

So zopet drugi ljudje, ki pravijo, da so načelni in brezkompromisni kadarkoli in s komurkoli. Tudi to novico razglase v svojem glasilu. Seveda jih to ne moti, da sklenejo isti trenutek kompromis s komurkoli — magari z nasilnimi fašisti ali marksisti itd.

Pa tudi taki ljudje so, ki radi brskajo po starih ropotarnicah, da privlečejo iz njih kako podrtijo, jo prebarva in ponudijo strmečemu svetu kot veliko novotarijo. Na to podrtijo napišejo celo letnico — takole eno leto naprej, na primer 1934 in dajo kak mičen naslov: Naš svetovni nazor.

So ljudje, ki se pa vsemu temu iskreno smejejo.

Se nekaj vprašanj iz pokojninskega zavarovanja nameščencem

Dosedaj smo si na tem mestu ogledali kdo mora biti zavarovan pri pokojninskem zavodu za nameščence in do kakšnih podpor ima pravico. Danes si hočemo ogledati še nekaj vprašanj.

Zavarovane, ki je izstopil iz zavarovanju zavezane službe, se smatra še poldrugeto leto za upravičenca, tako da ima on in njegova rodbina še pravico do rente, če zavarovane v tem poldrugem letu postane nesposoben za poklic ali umre. Po poteku tega poldrugega leta izgubi pravico do rente in obdrži le še pravico, da se mu prejšnje zavarovanje vrati v novo, ako zopet vstopi v zavarovanju zavezano službo. Zavarovane, ki je bil vsaj deset let zavarovan, si pa tudi po preteku poldrugega leta lahko varuje pravico do pokojnine s tem, da plačuje priznalo pristojbino po 3 Din na leto, in prejema potem on ali njegova rodbina rento, kadar so pogoji zanjo spočeni.

Nameščence, ki je izstopil iz zavarovanju zavezane službe, pa lahko namesto povračila premij ali plačevanja pripoznalne pristojbine zavarovalne prispevke prostovoljno nadalje plačuje, s čimer se seveda pravica do pokojnine sorazmerno sproti povzbuje.

Službeno dobo do 18. leta starosti nazaj, v kateri je bil kdo brez posla ali v službi, v kateri ni bil zavezan zavarovanju, ali pa ni bil v resnici zavarovan, si lahko dokupi tako, da se mu tudi ta doba šteje v pokojnino. Kdor je bil zavarovan v nižjih plačilnih razredih z nižjimi premijami in želi, da se mu pokojnina ne računa po povprečni premiji vse dobe zavarovanja, marveč po kakvi višji premiji, najbolje po zadnji najvišji premiji, lahko z dopolnjenimi zvišani povprečni premiji.

Za plačilo dopolne vsote dovoljuje Pokojninski zavod 36 mesečnih obrokov.

Pri Pokojninskem zavodu za nameščence se vsak zavarovane v takozvanem oddelku za višje dajatve lahko zavaruje tudi za mnogo boljše pokojnino nego je zakonita, in sicer n. pr. za pokojnino v višini zadnje mesečne plače že po 35, 30, 25 itd. letih.

Pokojninsko zavarovanje nameščencev je po sedanjem zakonu obvezno le v bivši Sloveniji in Dalmaciji. V drugih delih države pa službodaletci svoje nameščence lahko prostovoljno zavarujejo pri Pokojninskem zavodu za nameščence v Ljubljani. Brez dvoma bo pa tako kot glede drugih zadev tudi glede pokojninskega zavarovanja nameščencev zakonodajalec končno izenačil in bo zavarovanje prisilno v vsej državi, kot je n. pr. tudi že na Češkoslovaškem, Poljskem, v Avstriji, Nemčiji in na Madjarskem.

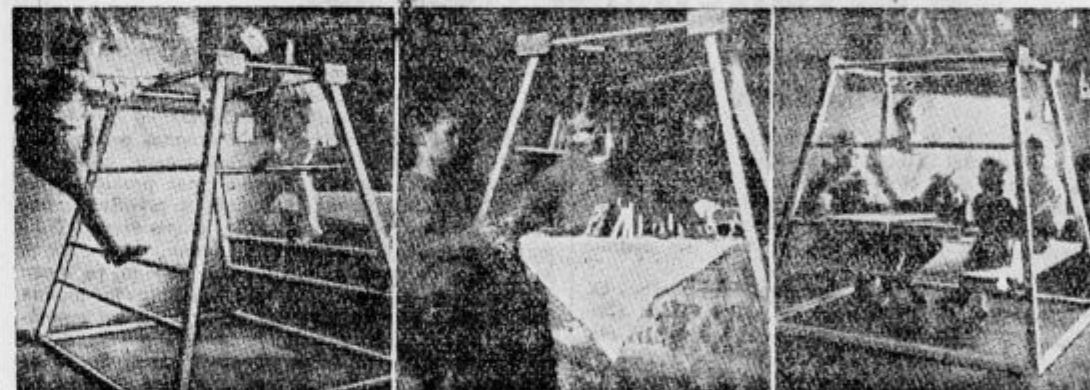
spodarstva. Kdo naj ju zastopa, kdo naj sprejema, oziroma daje smernice za njuno pot, da ne križata narodnogospodarskih koristi, marveč jih podpirata — ako ne žene, gospodinj, v čijih rokah sta?

A ženske naloge in dolžnosti v narodnem in državnem občestvu se nikakor ne omejujejo na ti dve poprišči, marveč so znatno obsežnejše. Naj zaenkrat samo kratko navedemo, kako so te naloge opredelili v ustroju prve ženske gospodarske zbornice v Nemčiji, ki jo je ustanovil hamburški senat z zakonom z dne 13. maja 1933. Zbornica ima šest oddelkov. Prvi oddelke: Narodno gospodarstvo in kmetijstvo obdeluje vprašanja o ženski delovni dolžnosti, kolonizaciji, zračni zaščiti. Drugemu odseku so podrejena vprašanja, ki se tičejo gospodinjstva, gospodinji, domačih nameščencev ter njih vzgoje in solanja. V tretji, četrti in peti oddelke

taki narodi prebijejo preizkušnjo naših dni in dočakajo lepšo bodočnost.

Samo v enem je pomanjkljiv program hamburškega zgleda za ženski stanovski zastop: družine nikjer ne omenja. In vendar mora biti osrednja točka takega programa skrb za zaščito in prospek družine. Toliko perečih vprašanj je — tudi zgolj socialnogospodarskih — ki bi se morala rešiti v družini prijaznem smislu, a se zavlačujejo ali rešujejo polovičarsko, ker na merodajnih mestih ni nikogar, ki bi se brezpogojno in neomejeno zavzel za koristi družine kot take. Sedajni položaj družine naravnost kriči po ženskem zastopstvu njenih naravnih pravic in koristi. Na to naj v naprej mislijo naše žene in naši zakonodajalci za čas, ko bomo tudi pri nas dopolnili vrzel stanovske organizacije z žensko korporacijo.

Praktična moderna igrača

Prav za prav se ta dva pojma izključujeta, ker bi dejal, da mora biti igrača le privlačna, bodisi po barvi, obliki ali fantastični uporabnosti. Da pa utegete biti igrača vendarle tudi praktična, ne da bi kaj izgubila na svoji privlačnosti, nam priča »pleznalnice«, ki jo vidimo na sliki.

V zimskih mesecih so posebno mestni otroci pravi jetniki v tesnih stanovanjih. Hitra rast jih sili k neprestanemu gibanju, zverzanju, plezanju, pa nimajo prave prilike za to. Pohištva se staršem škoda zdi za njihove vaje, pa tudi primerno ni v ta namen. Tako so otroci odraslim in sami sebi v nadlego, pa tudi zdrav razvoj je nemogoč ali vsaj oviran. Ta izkušnja na lastnih otrocih je vzpodbudila nemškega zdravnika dr. Zschekeja, da je zamislil igračo ali igralno pripravo, ki naj bi temu nedostatku kolikor mogoče odpravila. To se mu je, kakor vidimo, izredno posrečilo.

»Pleznalnice« zavzema na tleh 1,5 kv. metra prostora, visoka je 1,40 m. Protiv rhu se tako zožuje, da vedno varno stoji, pa naj počno na njej otroci, kar hočejo. Na njej morejo otroci izvajati vse vrste telovadbo, vaditi in utrjevati vse mišice. Treba jim je zvrstev le še mehkih telovadnih čevljev, ki so itak idealna obutev za sobo.

»Pleznalnice« se da na najenostavnejši način izpremeniti v lovski šotor ali indijanski »wigwam«, v cirkus ali prodajalno, v naselbinsko hišico in sploh v vse, kar si le more izmisliti otroška domišljija, ne da bi bilo prizadeto ostalo pohištvo in stanovanje. Kakšno olajšanje za mater!

A ne samo to! Ampak se da pleznalnice vrto uporabiti tudi za otroško mizo, dalje kot tekalističe

Žene, ki so s 25 leti zaničljivo izjavljale, da ne bodo nikdar vtikale nosu v lonec, so s 50 leti prepričane, da ima vsakdanja hrana velik vpliv na delovanje možganov; da — če se jim zdaj v kuhinji kakla del posebno počreči, so na to ravno tako ponosne, kakor so bile v svoji mladosti, če so dobro prestale izpit.

Ellen Key.

Najboljše knjige so kuharske knjige. Večino drugih ne bi bilo treba pisati. Ibsen.

FOTOAPARATE

svetloinž. tvrdk. Zeiss-Ikon. Rodenstock, Voigtlander Welta. Certo i. t. d. i. t. d. ima vedno v zalogi

FOTOTRGOVINA JUGOSLOVANSKE KNJIGARNE

o Ljubljani, Miklošičeva cesta 5

za najmlajšega, ki se šele uči hoditi, za obešanje obleke in perila itd.

Pleznalnice je torej res vsestransko privlačna in vsestransko praktična. Seveda mora biti napravljena iz trdega, najbolje jesenovega lesa, trdno in lično. Kdor jo naroči pri mizarju, seve ne bo cenena — v Nemčiji jih prodajajo z vsemi dodatnimi pripravami po 70 mark; a ker je njen ustroj tako enostaven, jo more izvršiti sam, kdor je le malo moštra v obdelovanju lesa.

MODNE NOVOSTI

Obleka z jopo iz robidnično rdečega volnenega blaga s temnosivim krznom. Zraven čepica iz istih snovi.

Obleka z jopo iz sive volnenine s temnim krznom. Ovrtnik se more zavijati.

Naš domači zdravnik

I. R. K. V zrasteh (menda dimljah) imate skalele boleline pri težjem delu, in sumite, da se vam dela kila. Najbolj verjetna je ta vaša domneva; mogoče pa so še katere druge nakaze, ki jih more razpoznati zdravnik, ki vas osebno preišče.

M. M. M. O vašem sporu z zdravnikom, ki se je zaključil tudi pred sodnijo z nepovoljnimi, trditve krivičnim izidom za vas, ne vem skoraj nič, zakaj tudi vaši enostranski podatki so tako nedostopni, da iz vašega obsežnega pisma meni ni razvidno, kaj se je sploh zgodilo, zato nimam niti podlage, da bi mogel presojati upravičenost vaše ogorčenosti proti zdravniku ali sodniku ali zdravniškim izvedencem, ki so iz kolegijskega ozirvarovalni nevednega in nevednega zdravnika. Vsekakor je pretrpana vaša zahteva, naj kot katoliški mož, ki mu je prvo resnica in pravica, do dna osvetljuje (pojasni), zakaj prevaran bolnik ne doseže pravice in odškodnine v naših krajih in razmerah. Ta naša pomenovalnica, ali če hočete posvetovalnica, je zdravstvena učilnica ali vzgojalnica, kjer se obravnavajo zdravstvene zadeve, ne spori, ki spadajo pred razsodišča z izvršno močjo. Vaše očitjanje, češ, da tudi jaz zagovarjam upravičljive in neopravičljive pomote stanovalskih lovaršev, ker pač spadam sam v tisto človeštvo nevarno svojat, priobčujem, ne da bi se kakorkoli zagovarjal, razsodi naj širša javnost, če sem kdaj v teh vrstah zastopaljal obče človeške koristi bolnikov stanovalskim koristim zdravnikov.

T. N. Lj. Počasno zastrupljanje ali razkrajanje krvi (kronična sepsa) se javlja na zelo različne načine. Časih so v ospredju revmatična obolenja sklepov ali mišic, časih prihuljena vnetja srca ali obisti, časih »nerazumljiva« motenja splošnega počutja kakor slabosti, potenje, slab tek ali nemirno spanje, težka glava ali splošna izčrpanost. Mnogokrat je vzrok očitno: zastarelo vnetje gola, nosnih duplin ali ušesa, morda celo žolčnika ali »slepica«, večkrat pa treba izvor splošnemu obolenju iskati, ki se skriva morda v gnoječi se zobni korenini ali v ponavljajočih se tvorih na hrbtu. Vse te ugotovitve in razpoznavne se dajo zanesljivo napraviti samo v dobro urejenem zdravilišču ali večji bolnišnici, kjer so poleg zdravnikov-strokovnjakov tudi pripomočki za raziskavo (Rentgen in bakteriološki laboratoriji). Vzdržajem se glede vašega primera vsakršnega nasveta, vi sami presodite, kje in kako naj se smotrno izvrši vse, kar otme vaše miljenca iz mučnega položaja!

A. O. C. Jelitka da se starih ljudi ne loteva več ali da celo v njih ugaša? To splošno mnenje je zmotno, resnica je prav narobe! Čuda mnogo starih krehavcev in nadošnikov je jeličnih, ki so se jeltike nalezli že v poznih letih ali se jim je stara skoraj uglašila jeltika mlajših let na novo razplamtela, kakor da je veter razpihal žrjavico, tlečo pod pepelom. Dosti t. zv. prehladov, hrip, pljučnic in zareznic pri starejših ljudeh je jelične narave, tudi starostna onemoglost kot vzrok smrti je mnogokrat samo lepši izraz za jelično izhiračnost. Stare ljudi, ki imajo kakršenkoli izmoček, treba priučiti, da skrbno in vestno ravnaajo glede pljuvanja, kašljanja in govorjenja, sicer jih treba kakorkoli osamiti (izolirati), da ne okužijo okolice. Posebno nevarni so stari kašljavci otrokom.

Kmetijski nasveti

Kmetovalčeva opravila v prihodnjih 14 dneh

Marsikje je že sneg zapadel in to za kmeta mnogo prezgodaj. Stelja za živino še ni pripravljena in drva za zimo še niso posekana. Ponekod čaka tudi na polju še delo, če ne spravljanje pridelkov, vsaj preoravanje strnišč. Kmet bo torej odlej mnogo navezan na dom, kjer mu pa tudi ne manjka opravil.

Na domu. Ko je gospodar pregledal strehe, če kje ne pušča, in jih zakrpal, je potem še ob stehah zamašil luknje in špranje, skozi katere bi mu veter pihal in donašal sneg v hlev, svinjak, pa tudi na skedenj. Zlasti mora paziti pri vratih, da pri odpiranju ne zapiha mrzi zrak živini pod noge, ker ta povzroči čisto obolenje nog. Ob slabem vremenu bo moral drva sekati in jih pripraviti za kurjavo. Orodje mora pregledati, očistiti, namazati in spraviti na določeno mesto. Kar je pokvarjenega, je staviti na stran, da se popravi, ko bo čas za to. Strojce je ponovno pregledati, namazati in jih zavarovati pred prahom. Če je gnojilnice slabo, naj ga gospodar popravi, kajti pozimi ni vedno to mogoče.

Poljedelstvo. Na njivah je ostalo še tupatam kaj repe ali pese, ki jo bo treba čimprej ob ugodnem vremenu spraviti pod streho ali v zasipnice. Vanje pa pride samo popolnoma zdravo in nepokvarjeno korenje, da se prepreči gnitje. Sedaj se lahko mlati tudi ajda in fižol. Strnišča je preorati za zimsko praho ter pustiti zemljo v odprti brazdi. To zaleže za pol gnojenja. Niti ena njiva ne sme ostati čez zimo nepreorana. Jesensko oranje ne škoduje, tudi če orjemo mokro zemljo. Hlevskega gnoja pa ni sedaj voziti na njivo, ker je zemlja še premokra. To delo pustimo za pozneje, ko bodo tla zamrzla ali vsaj deloma osušena.

Travnistvo. Sedaj je nastopil najprikladnejši čas za gnojenje travnikov. Kompost ali dobro razkrojen gnoj razvozimo in raztrosimo po travnikih; prav tako apno, apneni prah ali lapor. Tudi umetna gnojila sedaj trošimo, zlasti Tomasovo žlindro, kalijevo sol, apneni dušik, seveda le tam, kjer se to dandanes še izplača. Vsakemu gnojenju travnikov pa mora slediti travniška brana, ki razreže travno rušo, razdrobi travo in ga zmeša v zemljo. — Če so gnojilnice jame polne, razvozimo lahko tudi gnojnico po travnikih, četudi je za tako gnojenje bolj prikladna spomlad. — V kolikor vreme dopušta, začnemo slabe travnike in pašnike čistiti kamenja, grmovja in nepotrebnega drevja, ker s tem znatno povečamo in zboljšamo pridelek teh zemljišč. Odvodne jarkove treba tudi očistiti in otrebiti ali nove urezati, da se prepreči zamočvirjenje travnikov. — Čas je nastopil za napravo stetje: listje je grabiti, praprot kositi, smreče sekati, seveda v kolikor nam vreme to dopušta.

Živinoreja. Radi snega in splošno slabega vremena je živina navezana samo na hlevsko krmiljenje, ki bo trajalo vse zimski čas do spomladi — približno 180 do 200 dni. Vso to dobo moraš vse vrste domače živine s perutnino vred prekrmiti s pridelanimi krmili — raznimi vrstami sena, slamu, dobriimi plevami, krompirjem, krmsko peso, repo, korenjem itd. Za govejo živino in konje pride predvsem seno in slama v poštev, za prašiče pa okopavine (krompir, krmiska pesa itd.). Ako še nisi, prečni vsaj približno, koliko posameznih krmil imaš v zalogi. Vsak živinorejec mora točno poznati vsaj ob začetku zimekega hlevskega krmiljenja živine, ako že ne prej, vse zaloge krmil, neglede na to, ali jih je pridelal veliko ali malo. Le če veš za pridelek krmil, lahko preračunaš, kako boš shajal s

ki se radi sučejo okoli dobrih starih mamič ali tetk ali očkov in stricev!

M. T. Z. Receptov ne dajem na tem mestu že iz načelnih razlogov. Ako vam noče lekarnar napraviti sivega mazila brez zdravniškega recepta, je to njegova zadeva, in vam ne napravi mazila, tudi če mu prinesete na tem mestu nastanjen recept za sivo mazilo (ta recept pozna on še bolje od mene), zakaj veljaven recept, ki ga mora lekarnar izvršiti, mora imeti zapisano ime osebe, ki ji je zdravilo namenjeno, in pa podpis zdravnika. Ta je pa čisto neznan, kar pa ni škoda!

Ista. Odpravljanje glist je različno, način, ki drži za »žive nitke«, ne drži za druge vrste glist! F. S. B. Mokrice ali Mokrice sta staroznani gori, edini tega imena; med ljudmi pa, posebno med otroki je neverjetno mnogo mokricev in mokric, ki so sebi in drugim v nočnem in zadrego zavoljo neprostovoljnega, največ nočnega mokrenja. O teh stvareh je bilo že pisano v tem predelu vsaj dvakrat, letos menda še ne, zato ponavljam, ker je nadlega na jesen in zimo česča in silnejša. Ljubljanske dijaške gospodine so imele v dobi, ko sem jaz hodil v šolo, baše uspešno sredstvo za mokrice, v kaši ali godlji, ki sta bili običajni dijaški večerji, so skuhale miš. Ne jančim za uspešnost, zakaj pri petih gospodinjah, ki sem jih jaz imel, se to sredstvo ni rabilo, tudi ga ne priporočam. Svetujem pa v vsakem primeru, da otroka ali človeka s to nadlogo preišče zdravnik, zakaj časih je treba posebnega zdravljenja, kakor v primerih razvojnih nakaz ali obolenja sečnega mehurja ali pri »nočni padavici«. Takšni primeri so, hvala Bogu, redkejši; običajni vzroki nočnemu mokrenju so pregloboke sanje, nezdravo ležanje in preobilno pitje. Bolnik ne sme od poldneva naprej vžiti ne redke hrane ne pijače, v hladni letni dobi je lahko preostajati brez njih. Hudo jejo naj odpravi jabolko. Večerja naj bo zgodnja in lahka. Predno leže, naj se bolnik temeljito izprazni. Ležišče bodi ne premehko in ne pretrdo, za zglatje je pernica naravnost škodljiva, noge pa naj bodo dobro odete. Bolnik naj leži na strani, ležanje vznak je kvarno. Da se navadi bolnik ležati na strani, treba mu vstati v spalno srajco sredi hrbta ali nižje trd predmet (kamenček, droben oreh, breskovo kost ali kaj podobnega), ki ga tudi v spanju sili, da spremeni hrbtno ležanje. Po duvernem spanju treba bolnika zbuditi, da opravi svojo potrebo. Če opazimo, da bolnik smrči, kar pomeni, da v globokem spanju diha skozi usta, treba dati pregledati bolniku nos in morebitno oviro odstraniti. Strahovanje bolnikov s to nadlego vedno škodi kakor koristi, istotako tudi sramotenje nesrečnika, ki ga nadloga itak najbolj tare, ponaga pa sočutno osrčevanje in bodrenje, da si bolnik sam pomaga. Bolnik naj se navadi, da leže spat s trdnim sklepom: ko me začne tiščati, se zbudim čisto gotovo! Odločilne važnosti bodi vzgajanje zavesti, da more in mora vsakdo nadzirati in dopuščati hotna opravila svojega telesa vselej in tudi v spanju! S takšnim ravnanjem se da ozdraviti in okrečiti v bolehlavem človeku samozavest, ki je več vredna, ko devetindeset zdravljenj!

Isti. Štanič za veterijo sluje ponekod ko dobro domače zdravilo zoper nočno mokrenje. Isti učinek ima menda dobro soljeno presno maslo. Poskusite še vi in poročajte o uspehu čez 6 tednov!

krmili, ali jih bo dovolj ali ne za primerno krmiljenje do zopetne zelene krme in pašne. Pri zadostnem pridelku sena lahko pride 15 kg ali tudi več sena na odraslo ali veliko govedo (500 kg žive teže). (Na eno glavo velikega goveda računaj po dve telci ali pet telet, enega do poldneva konja ali dve žrebtici, deset ovac, štiri do pet prašičev.) Če pa je bil pridelek sena bolj slab, si prisiljen računati mnogo manj sena na veliko glavo živine. Najmanjša množina obsežnih krmil (sena, slame, plev), ki jo mora dobivati veliko govedo na dan, pa mora znašati vsaj 6 kg poleg drugih krmil (pesa, močna krmila itd.). Stvelo glav živine uravnaj po množini pridelanih krmil že zdaj in ne šele potem, ko je že prepozno. Če pridelek obsežnih krmil ne znaša najmanj 6 kg na dan za vsako veliko govedo za vso dobo (180 do 200 dni) zimskega hlevskega krmiljenja, potem je edino umestno, da že zdaj odprdaš eno ali več glav živine ali pa čimprej dokupiš primanjkujoča krmila. Vedno je boljše, da imaš malo živine v hlevu, pa tisto dobro krmiš, kakor pa, da imaš v razmerju s krmili preveliko živino in jo le slabo krmiš. Računaj tudi s tem, da boš moral del slame, ako ne vso, porabiti za nastil, če vreme ne bo dopuščalo napraviti drugovrstni nastil. Da slamo boljše izrabiš za nastiljanje, jo tudi reži. Živino varuj v hlevu pred prepihom, vendar zračni dober. Pomolzeno mleko odnesi takoj iz hleva, da se ne navzame hlevskega duha. Skrbi tudi ob slabem vremenu za gibanje živali, zlasti brejih, da olajšaš skotitev. Telet ne odstavljaj prehitro in prezgodaj ter pomni, da je za tele najboljše, najtežjeje in najnaravnaje močno krmilo — mleko; kar pri teletu zagrešiš, nikdar več ne popraviš. Za pitanje prašičev je zdaj najugodnejši čas. Ako le mogoče, se med pitanjem večkrat prepičaj o teži prašičev. Šele potem boš lahko prav in uspešno pital. — Misanje ali menjava perja, ki se je radi neugodnega vremena precej zavleklo, je pri kokuhih večinoma pri koncu. Vrši se prodaja, oziroma nakup prebranih mladih plemenitih kokuhi. Nakupi si zdaj lepe in dobre živali, ako jih imaš. Mladice so začele nesti, krmi in oskrbuj jih dobro. Uredi vse za zimsko nesenje kokoši.

Čebele je pustiti pri miru; vsako razburjenje škoduje dobremu prezimovanju. Kdor ima na čelni strani čebelnjaka vrata, naj jih zapre, vsaj čebelar pa priveze brade na panjih. Voščine naj se zberejo in pripravijo za kuho. Kuhanje voska je sitna reč in se rada ponesreči onemu, ki ji ni vajen. Škoda je pa tudi prodajati lepe voščine skoraj zastoj. Kdor nima priprav za kuhanje voska in ne v bližini čebelnjaka, ki se s tem ukvarja, bo storil še najboljše, ako lepe voščine ob priliki prinese v Ljubljano in jih v Društveni čebelnari proda. Tam bodo plačane boljše kakor jih plačujejo razni meditarji in lektarji. Najlepše se pa po našem mišljenju da rešiti vprašanje kuhanja voska na ta način, da si čebelarji ene ali več vasi skupno nabavijo potrebne pripomočke, zlasti prvovrstno stikalnico, ter se s kuho ukvarja le eden, ki stvar razume in potem za vse kuha.

Sadjarstvo. V drevesnici. Vlažen sneg, ki zapade na listje okulantov, lahko napravi s svojo težo v drevesnici mnogo škode, ker polomi vejice ali celo okulate same. Zato je potrebno v jeseni čimprej osmukati listje z okulantov. Tako pravočasno smukanje listja pospešuje tudi zoritev lesa. Ako v jeseni nismo globoko prekopali drevesnice, to lahko izvršimo v teku zime, ako bo le za to delo vreme ugodno. V primeru ugodnega vremena izkopavamo lahko tudi pozimi sadna drevesca. Pri tem delu moramo biti previdni, da razne sorte drevja ne zamenjamo. Pri razbiranju drevja v prvo in drugorazredno, moramo biti strogi in

natančni. Neograjene drevesnice moramo na vsak način ograditi tako, da dolgočas ne more do drevesc. — V sadonosniku. Ako hočemo, da nam sadno drevje ostane zdravo in rodovitno, je potrebno, da ga izdatno pognojimo. Najboljše gnojilo za vsako rastlino je hlevski gnoj. Okrog sadnega drevesa pod kapom krone izkopljemo pol do en meter širok jarek, ki ne sme biti preglobok. V ta jarek namečemo primerno količino hlevskega gnoja in pokrijemo nato jarek z zemljo. Od umetnih gnojil je prav dober nitrofoskal. Vlažen in težak sneg moramo stresati z dreves, da nam radi teže ne polomi drevesnih vrhov. Sadno drevje poskopljimo še pred zimo z arborinom in sicer jablane in hruske s 10—12 odstotno, a slive, breskve in marelice z 6—8 odstotno raztopino. Pred škropljenjem moramo z debel in debelejših vej ostrgati staro skorjo, mah in lišaje. To delo opravimo najboljše z drevesnimi strgljami in žičnimi ščetmi. Dobro je, da debela in debelejšje veje nanažemo z močnejšo arborinovo raztopino, v kateri je 20 do 25 odstotkov arborina. Kdor si radi pomanjkanja denarnih sredstev ne more nabaviti imenovano škropivo, naj vsaj očiščena debela in debelejšje veje nanažemo z mešanico iz vode, kravjaka, apna in ilovice. Drevje, namazano s to mešanico, je bolj varno pred pozebo. Skrajni čas je, da na debela navežemo lepljive pasove, odstranimo in sežgemo suhe in bolne veje ter posušena drevesa, da dalje zavarujemo drevje pred zajcem, suhe (bolne) plovce pa pobereemo z dreves in sežgemo. Sadno drevje sadimo lahko v jeseni, pozimi in spomladi. Zimsko sajenje ima zlasti to prednost pred spomladanskim, da lahko delo izvršimo v onem času, ko počiva več ali manj druga dela.

Vinarstvo. V vinogradu. Vinograde moramo v jeseni globoko prekopati. Kjer je trta oslabela, moramo vinograde izdatno pognojiti, da se trta zopet opomore. Tudi v vinogradu koristi največ hlevski gnoj, kompost, od umetnih gnojil pa nitrofoskal. Ko gnojimo vinograd, raztrosimo gnoj po celi površini in ga nato globoko podkopljemo. Ko je kop v vinogradu končana, je dobro, da napravimo v strmih legah počez odvodne jarkove, da nam ob večjem nalivu ne odnaša voda zemlje. — V kleti. Ako je sladki most prenehal kipeči, je znamenje, da kvasnicam primanjkuje zraka ali toplote; zato je potrebno v hladnih kletih segreti zrak s tem, da postavimo peč v kleti na primerem mestu in s kurjenjem segrejemo klet. Zrak do-

maže moštu na ta način, da most v sodu premešamo s čistim kolom, da iztočimo nekoliko skafov mošta iz sode in ga nato ponovno vlijemo v sod, ali pa, da enostavno potisnemo zrak v sod z navadno vinsko sesalko. Vsak vinogradnik naj pazi, da mu most že v jeseni čimprej in dobro prevre. Sode, v katerih je most že povrel, zalijemo do vrha in narahlo zamašimo. V kleti skrbni za največjo snago in red.

Vrtnarstvo. Slabo vreme, dež in sneg, je zaključilo vsa dela na vrtu. Vendar smemo pričakovati še prilike, da pospravimo z vrta to, kar nam je tamkaj še ostalo. Potem imamo samo še gredice prekopati, po možnosti jih še prej pognojiti s hlevskim gnojem, kompostom ali stranišnico. Tam, kjer so ilovnate zemlje in se ob cestah zbira cestno blato, je to za vrtno gnojilo, ki ga je navoziti in zmešati z vrtno zemljo. Kar je na vrtu ostalo neporabne zelenjave, plevela in drugih odpadkov, je najbolje, če jih spravimo na kup za napravo komposta. Tako mnogo bolj zaleže, kakor če to podkopljemo.

Neizplačane dote. K. J. L. Brat, prevzemnik domačega posestva, se je ostalim bratom zavezel izplačati dote pol leta po pogodbi. Ker se verovali in zaupali, svoje pravice niste vknjižili. Med tem se je brat zadolžil, razglašen je bil zakon o zaščiti kmetov in vprašate, če lahko sedaj iztožite dolg. — Če je bila izročilna pogodba napravljena pri notarju, potem lahko na temelju take izročilne pogodbe pri sodišču zahtevate vknjižbo že zapadle dote. Če ne, morate pač tožiti in na temelju pravomočne sodbe šele lahko dosežete vknjižbo svojih pravic. Radi sedanjega zakona o zaščiti kmetov pa ne boste mogli predlagati prisilne dražbe domačije, ampak lahko svojo terjatev le zemljknižno zavarujete in čakate — za Vas (a ne za brata) boljših časov, ko bo prenehala taka zaščita.

Tatvine, ki se preganjajo na predlog. I. R. B. Orožniki so našli pri neki osebi ukradenko blago. Oseba, ki je bila okradena, iz posebnih razlogov noče, da bi se proti prikrivaču njenega ukradenega blaga sodnijsko postopalo in je prosila orožnike, da ostane stvar tajna. Vprašate, če so dolžni orožniki zadevo javiti sodišču in kaj imate storiti, da pride ta nepoštena oseba v roke pravici, če orožniki ne bi javili. — Vsako kaznivno dejanje, ki se preganja po službeni dolžnosti, morajo orožniki javiti sodišču, dočim morajo za ostala kaznivna dejanja, ki se preganjajo le na oškodovančev predlog, čakati, da stavi oškodovanec predlog za preganjanje. Če oškodovančev predlog ni, sploh sodišče ne sme postopati. Če je tatvina izvršena v nuji in so ukradene stvari vredne največ 300 Din, oziroma tatvine med zakonic, med predniki in potomci, prikrivanje stvari, ki izvirajo iz gornjih tatvin, utaje, vse to oblast šele preganja, če oškodovanec sam zahteva in stavi tak predlog orožnikom ali pri sodišču. — Če mislite, da je storjeno kaznivno dejanje, ki ga orožniki niso prijavi, lahko napišete ovadbo in jo pošljete okrajnemu sodišču ali pa državnemu tožilstvu v Ljubljano.

Prispestevanje meje v gozdu. I. R. B. in L. P. Imate gozd, ki ga uživate v sedanjem obsegu že 30 let. Ker meja trdi, da je po mapi Vašega sveta manj, njegovega pa več, hoče, da prestavite mejo po mapi meji. Ali je ta zahteva upravičena? — Če ste Vaš gozd s sedanjimi mejami živili mirno in javno že 30 let, potem ste si sedanjí obseg prispestovali radi 30 letnega življenja. Po zakonu se s 30 letnim mirnim življenjem priposestuje svet brez ozira, če je to travnik, polje ali pa gozd.

Pravica obračanja živine pri oranju. I. C. T. Lastnica ste njive, ki jo orjete nad 30 let in obračate pri oranju že nad 30 let živino po parceli, ki je last sosedu, kateri ni nikoli ugovarjal. Sosed je to parcelo prodal, novi lastnik pa hoče parcelo zazidati in zagraditi in vam tako onemogočiti obračanje. Ali je po zakonu opravičen? — Pravico obračanja živine ste si s 30 letnim življenjem priposestovali. Čim bi vam sosed pri oranju res oviral obračanje po njegovem svetu, vam svetujemo, da takoj, v 30 dneh, tožite sosedu radi motenja posesti vaše pravice in tožbo mora sosed zgubiti.

Star dolg. V. N. S. Med vojno je posodila Vaša mati neki osebi 10 K. Ta oseba je letos izročila posestvo sinu. Na vprašanje matere je rekla, da dolg ni prevzel sin in da bo onih 10 K sama poravnala. Ponudila je materi za vsako krono po 2.50 Din, torej skupaj 25 Din za poplačilo dolga in obresti. Vaša mati tega denarja ni hotela sprejeti, ker se ji zdí premalo. Vprašate, koliko je vrednih med vojno posojenih 10 K z obrestmi v današnji valuti? — Res je, da se je za medvojnih 10 K več dobilo, kot danes za 25 Din. Vendar, če bi hoteli iztožiti posojilo v znesku 10 K, to bi sodišče vam priznalo le 10 K, spremenjenih po zakoniti zamenjavi po 4 K za 1 Din, torej le 2.50 Din s 5% obrestmi, od teh 2.50 Din za zadnja 3 leta.

Dobrota — sirota. A. K. Lani pred Božičem ste napravili neki služkinji, ki je imela 300 Din plače, obliko, in ji tudi na prošnjo posodili 400 Din, ki jih je rabila, ker je šla domov na svatbo sestre. Ko se je vrnila, vam je plačala le 80 Din za delo obseke, posojilo pa ni vrnila. Med tem je premenila službo, tako da ne veste za njen naslov. Brez Vaše vednosti si je sposodila od Vas nekaj perila. Vprašate, kako bi dobili nazaj svoj denar. — Svetujemo vam, da pišete njeni sestri, koliko vam je ostala dolžna, in da vam je vzela perilo. Upamo, da bo sestra skušala sestri prihraniti sramoto in bo za deveto poravnala. Če pa ne bi hotela poravnati, vam ne preostane drugega, da vse to prijavite policiji in jo bo policija sama ali pa s pomočjo žandarmerije izsledila in stvar izročila sodišču. Drugič pa bodite previdnejši in ne pomagajte lahkomiselnim ljudem s svojimi težko prisluženimi prihranki, da so na Vaš račun »nobele«.

Priporočamo Vam najboljšo šivalno strolo in kolesa

Adler - GRITZNER

Švicarski pletilni stroji

DUBIED

Edino le pri tvrdki

Jos. Petelinc, Ljubljana

Telet. št. 2013

za vodo

Telet. št. 2013

Izrazplaču punk v vazenju. Večletno jamstvo.

Zaloga v Kranju: Trgovina Levičnik

damo moštu na ta način, da most v sodu premešamo s čistim kolom, da iztočimo nekoliko skafov mošta iz sode in ga nato ponovno vlijemo v sod, ali pa, da enostavno potisnemo zrak v sod z navadno vinsko sesalko. Vsak vinogradnik naj pazi, da mu most že v jeseni čimprej in dobro prevre. Sode, v katerih je most že povrel, zalijemo do vrha in narahlo zamašimo. V kleti skrbni za največjo snago in red.

Vrtnarstvo. Slabo vreme, dež in sneg, je zaključilo vsa dela na vrtu. Vendar smemo pričakovati še prilike, da pospravimo z vrta to, kar nam je tamkaj še ostalo. Potem imamo samo še gredice prekopati, po možnosti jih še prej pognojiti s hlevskim gnojem, kompostom ali stranišnico. Tam, kjer so ilovnate zemlje in se ob cestah zbira cestno blato, je to za vrtno gnojilo, ki ga je navoziti in zmešati z vrtno zemljo. Kar je na vrtu ostalo neporabne zelenjave, plevela in drugih odpadkov, je najbolje, če jih spravimo na kup za napravo komposta. Tako mnogo bolj zaleže, kakor če to podkopljemo.

Pravni nasveti

Zenitbeno posredovanje. M. H. L. Po nekem pisnem oglasu ste dobili naslov posredovalnega urada za sklepanje ženitev v inozemstvu, ki dopisuje v 5 jezikih. Takoj ste morali plačati 40 Din za poštnino. Po 14 dneh ste dobili poziv, da vplačate 300 Din za trud in stroške posredovanja za damo, ki da popolnoma odgovarja Vašim v izpisani tiskalnici stavljenim zahtevam. Vprašate, če je ta posredovalnica poštna in če lahko pošljete zahtevani denar. — Mnenja smo, da vam bo posredovalnica po plačilu 300 Din gotovo sporočila naslov dame, ki bo na papirju imela vse lastnosti, ki ste jih Vi želeli. Jamstva za resničnost posameznih navedenih lastnosti »ženinov« in »nevest« nobena posredovalnica ne nudi. Upamo, da boste spoznali, da bi jako drago plačali tak dvomljiv naslov. Cenejše boste iztožili, če v domačem dnevniku priobčite primeren insert. Dobili boste več naslovov, izbira bo lažja in ne boste s svojo neumnostjo podpirali inozemske posredovalnice.

Odškodnina radi ponesrečene operacije. F. S. B. Svojo 4-letno hčerko, ki je imela pohabljen desno nogo, ste dali v bolnico. Mnenja ste bili, da bo noga dobra, če jo bodo dali za nekaj časa v gips, zdravnik pa je le rezal in tako krivo nogo še poslabšal. Sam primarij bolnice se je proti vam izrazil, da se je operacija ponesrečila. Ker otrok sedaj po skoraj 3 letih še težko hodi, vprašate, če lahko daste otroka šolati na zdravnikove stroške. — Alhko daste otroka šolati in zdravnikove stroške. — Tudi če je vse res, kar navajate, je zelo težko, sedaj, ko je skoraj že tri leta po operaciji, dokazati, da po krivdi zdravnika-operaterja hčerka ni okrevala. Vsaka bolnica hrani vsaj nekaj let opis in potek bolezni vsakega bolnika. Če bi o stanju bolezni Vaše hčerke v bolnici dobili ta opis o stanju in poteku bolezni, in če bi strokovnjaki-zvedenci ugotovili, da je po stanju tega opisa bolezní bila operacija nepotrebná in škodljiva, potem bi tekom treh let od dneva operacije mogli še vložiti proti zdravniku odškodninsko tožbo; v nasprotnem slučaju je vsaka tožba brezupna.

Skrbi krunskega očeta. N. R., barakar. Poročili ste ženo, ki je imela 3 nezakonske otroke. Dva sta Vaša, prvi pa ne. Sedaj živite vsi skupno, vendar s svojo skromno plačo ne shajate. Vprašate, če ste po zakonu dolžan rediti in šolati prvega nezakonskega otroka svoje žene in od koga bi mogli dobiti za dosedanje izdatke povračilo. — Za nezakonskega otroka je dolžan skrbeti v prvi vrsti nezakonski oče, če ta nič nima, pa nezakonska mati, odnosno starši nezakonske matere. Vi, kot mož nezakonske matere, po zakonu niste dolžan skrbeti za otroka. Izdatke, ki jih imate s tem otrokom, so dolžni vam povrniti nezakonski oče, oziroma nezakonska mati, to je Vaša žena. — Svetujemo vam, da se Vaša žena kot varuhinja otroka pobriga, da sodišče z ozirom na večje potrebe otroka, primerno poviša dolžni mesečni prispevek otroka. — Svetujemo vam, da Vaša dva nezakonska otroka pozakonite, tako da boste prejeli doklade za otroke in vam bo olajšano preživljanje cele družine.

Zalitev v tisku. F. B. U. Po našem mnenju je žalitev presplošna in se vam tožba ne izplača. Z majhno nado na uspeh bi riskirali velike stroške in — blamažo.

Preveč plačani davek. L. J. J. Zakon o neposrednih davkih določa v členu 169, da se preveč plačani davek vsteje davčnemu zavezancu v odplačilo še nedospela davka. Če je ves tekoči dolg poravnán, se vplačani presežek na izrečno prošnjo povrne. V vašem primeru pa, kakor pišete, davčna uprava preveč plačanega davka noče niti vam v dobro vpisati, niti povrniti. Iz tega sklepamo, da davčna uprava sploh ne prizna, da ste preveč plačali. Ker se niste zoper plačilne naloge, s katerimi vam je bil davek (pridobitina) po vašem mnenju previsoko, odnosno nepravilno odmerjen, pritožili v 30 dneh, računajoč od dneva, ki sledi vročitvi plačilnega naloga, na reklamacijski odbor bi po našem mnenju s pritožbo na upravno sodišče težko uspeli. Ta tožba se mora vložiti v 30 dneh od dne, ko se je davčnemu zavezancu vročil odlok reklamacijskega odbora.

Rok za rešitev prošnje. A. B. Radi bi vedeli, v katerem roku je državna oblast dolžna rešiti pravilno kolkovano prošnjo in kaj bi storili, da pospešite rešitev lete. — Splošnega predpisa, ki bi določal državnemu oblastu rok za rešitev vloge, ni. Le nekateri zakoni poznajo za posamezne vloge tak predpis. N. pr.: gradbeni zakon, zakon o občinah, zakon o družtvih, shodih in posvetih itd. Ker niste povedali, kakšno prošnjo ste vložili, ne moremo odgovoriti, če je za rešitev vaše prošnje predpisan kakšen rok. Prosite, naj se loti reši.

(Nadaljevanje prihodnjó nedeljo)

ČITATELJEM ZA NEDELJO

En večer v Monte Carlu

Monaco je kajpak zelo majhna država. Pičel poldrugi kvadratni kilometer jo je. Ampak na tem majhnem prostoru moreš več videti kakor v marsikateri mnogo večji državi. Če se vzpneš na polotoček, na katerem stoji glavno mesto male kneževine, po bolj ali manj strmih stopnicah ali potih, bo tvoj trud obilo poplačen po krastih razgledih, ki se ti odpirajo na vse strani. Pristanišče, v katerem se nahaja ta čas en sam prekoceanski parnik — naša ponosna, blesteča bela jahta »Stella Polaris« — prijazna mesta, odlične zgradbe, ves ta zeleni, cvetoči svet najkrajnjega rastlinja in sinje morje — ne veš, čemu bi podaril večjo pozornost.

Vedregra srca pohajam po skrbno negovanih nasadih, se oziram po širnem, neizmernem morju, ustavi se v belo blesteči romanski katedrali, obudem v prikupni gostilni na prostem, ogledujem ponosni knežji grad in se dolgo mudim v ocea-nografskem muzeju, ki je posvečen prav posebno raziskovalnim ekspedicijam kneza Alberta I. Tu bi moral človek prav za prav ostati dneve in dneve, da bi si ogledal vse zanimivosti, čudeša in strahote morja, ki se vrste tu v lepi znanstveni preglednosti. Pod muzejem se nahaja seveda tudi dobro urejen akvarij, ki po svojem bogastvu in raznolikosti izlepa nima para.

A vse te zanimivosti niso tisto, kar vleče ljudi v Monaco, in kar je razširilo njegovo slavo po vsem svetu, marveč je to Monte Carlo s svojim kazino. Krasna renesančna stavba v okviru morja in divnih nasadov, ki so ponosno bajno razsvetljeni. In v notranjosti so včasih čudovito lepe umetniške priveditve, na katerih sodelujejo moči svetovnega slovesa. Pa vse to je postranska stvar, vse to mora v ozadje pred močnejšim magnetom igralnih miz, kjer ljudje pri roulette-i ali trente-et-quarante dobivajo in izgubljajo ogromne vsote.

Seveda, gospodarski položaj sedanosti se pozna tudi v Monte Carlu. Tudi tam so postali znatno skromnejši in ponižnejši. Kdor je pred svetovno vojno obiskal igralni breg, so ga slovesno ogledali, če je po vseh družabnih predpisih brezhibno oblečen. Za 30 centimov mu je potem sluga odstranil s krtačo še zadnje morebitne praške s črtnine in šele zdaj je smel vstopiti v igralno svetlošče. V sijajne dvorane s prekrasnimi lestenci in slikami na presno. Topot je pa zadostoval, da sem uradnikom kratko izjavil: »Potnik iz jahte »Stella Polaris«, odrajal 10 frankov vstopnine, pa sem smel v svoji sivi potni obleki neovirano pohajati po kazini in sesti za igralno mizo, kjer so ljudje v vseh močnejših odličnih in manj odličnih oblačilih zasledovali tek usodne slonokoščene krogle. Danes kazini ni toliko na brežinski družabni obleki obiskovalcev, kakor na tem, da imajo v listnici potrebni denar za jetone — igrske znamke. In dočim se je prej igralo v sedmih velikih dvoranah, v katerih so stale navadno po štiri velike igralne mize, so bile toplot v rabi samo tri dvorane. In igralnica je postala celo tako skromna, da ob ničli — zéro — ne daje več kakor prej stavljeni denar vseh igralcev krohoteje pograbiti po svojih krupjerjih z nenasitnimi kovinastimi grabljami.

Vsekar, kadar je dovolj lahkomišeln, se more tudi danes še v Monte Carlu znebiti lepega denarja. Nad eno igralno mizo pove kratkobeseden napis, da znaša tu najmanjša stava pet tisoč, najvišja pa šest tisoč frankov, pri nasprotni mizi pa je dopuščena stava deset tisoč do dvanajst tisoč frankov. Razen tega dela kazini v neposredni bližini konkurenco nova igralnica, v kateri igrajo do zvedno nedolžnejše, za obiskovalca manj nevarne igre, pri katerih pa podjetniki, kakor so mi pravili, sijajno zaslužijo. A tega novega »kulturnega« zavoda žal ne morem opisati; sezona je bila ravno pri kraju in palača neprodušno zaprta, tako da si je nisem mogel niti ogledati.

Pa najsi bo, saj nisem bil prišel v Monte Carlo iskat svoje sreče in še manj zabit svoje skromne imovine. Hotel sem le okoliu na ljubo napraviti majhen poizkus in oditi nato zopet ven na sveži večerni zrak.

In tu sem imel takoj dovolj prilike za vsakovrstna proučevanja prečudne božje menažije na tem izrednem koščku zemlje. Levo od mene sedi starejša dama, ki napravlja nekoliko grozljiv vtis. Za svoja dokaj pozna leta je oblečena dobršno moderno in zračno. Igra pa, kakor da bi na svetu ne bilo nobenega zvečnejšega opravka. Igra kakor obsedena, kar po deset igri naenkrat, kakor sem enkrat natančno prešel. Tavi na vse močjoče istočasno, da bi na enem mestu izgubila, na drugem pa dobila, najbrž po kakšnem strašansko zapletenem »nezmotljivem« sistemu. Ker v kratkem času med »Faites vos jeux, messieurs« in »Rien ne va plus« na zlato obrobjeni mizi niti ne more prav namestiti vseh igrskih znamk, jih vrže nekaj istočasno enemu izmed krupjerjev in mu veli, kaj naj

stavi. Seveda mora ob taki igri priti do zmotnjav. Tako je velela staviti na številki 32 in 35 dvajset frankov, ko je pa krogla padla na 36, je v svo gotovostjo trdila, da je ukazala staviti na 36.

Kakor rečeno, me je bilo te dame nekako strah, in ker se je par sedežev na moji desni izpraznilo, sem se pomaknil dalje do konca mize, prav do krupjerja. Kakor znano, stoluje za vsako roulette mizo nič manj ko osem uradnikov: na sredi, na obeh straneh aparata, na obeh straneh dva in sredi za njima še eden in še po eden na obeh koncih mize.

Ni trajalo dolgo, pa sem bil priča drznega početja hilen, ki preže na plen po teh razkošnih dvoranah. Skromno dekle z našega parnika, mala norveška manikirka, ki bi pač tudi rada doma pripovedovala, da je v Monte Carlu »igrala«, je kupila par igrskih znamk in zdaj pogumno stavila »drugo dvanajstertico«. In glei, sreča ji je mila, k svojim petim frankom dobi še nadaljnih deset frankov. A še preden stegne roko po denarju, izgine deset frankov. Zaklical sem krupjerju: »Ta dama je bila stavila.« Toda ta je bil brez moči in je samo jekal: »Un monsieur...«, toda kateri izmed okoli stojičih »monssiours-ov« je bil tisti lump, ki je stegnil nesramno roko po dobitku revne namješčenke, tega ni mogel ugotoviti ne krupjer ne kdo drugi. In v tem se je bila začela nova igra.

Prazni prostor ob moji levi je bila v tem zavzela neka meni docela neznana gospodična. In ko

Reimmichl:

STAVA

Spodnjevaški gostilničar Jaka je bil velik prijatelj stave. Vsaka druga njegova beseda je bila: »Ali stavimo?« ali pa »Koliko staviš?«. Stavil je na kroglice in karte, na krave in teleta, na dež in sonce, in če že ni preostalo nič drugega, na težo svoje žene in obseg svojega telovnika.

Mežavega dne, ko pri »Konjičku« že štiri in dvajset ur niso bili videli v hiši nobenega gosta, sta pricincala dva sosedla, Obadnik in Komar, in široko sedla za mizo. In že je bil pri njima Jaka in ju pozdravil kakor rešitelja iz teh pustih in dolgočasnih dni. Ko je natakarka postavila na mizo penec še vrčke piva, je bila prijateljska trojica že zapletena v živahen pomenek. Komar je kakor slučajno spjel pogovor na glumača, ki je bil na včerajšnjem semnju v Suhi Gori kazal svoje umetnje. Obadnik je menil, da je dosti takih stvari na svetu, ki se zde na prvi pogled otroško lahke, dejansko jih pa noben človek ne zmore. Tako je na pr. čisto nemočen, da bi kdo sedel pred uro, opazoval nihalo in eno uro ponavljal: »Zdaj gre sem, zdaj gre tja«, ne da bi kaj drugega izpregovoril.

»No, to pa že ni nič takega«, je pripomnil gostilničar Jaka, »to pa pač ni nobena cernjola.«

»Pa le ne zmoreš — za noben denar ne«, je trdil Obadnik.

»Ali stavimo?« se je vnel gostilničar.

»Kolikor hočeš?« — »Kovača?« — »Velja!«

Oba sta položila po enega kovača na mizo. Komar je hinavsko opomnil:

»Jaka, nikar, tega ne izpelješ, je nemogoče.«

»Ali bi rad stavil tudi ti?« ga je osvrknil gostilničar.

»Če je tebi prav, meni tudi«, je izjavil Komar.

Na mizo sta prišla še dva kovača; gostilničar pa se je z zmagočnim nasmehom žuril, da namišljeno umetnijo kar koj izvrši. Ritenško je zasled stol pred steno stensko uro, tako da je imel naslonjalo pred seboj in se je nani oprl z rokami.

»Ali naj začnem?« je vprašal. — »Da, le kar!«

»A ne smeta mi nagajati in me moliti.«

»Tebe in tvojeja stola se ne dotakneva... samo govoriti nama ne smeš braniti.«

»Govoriti smeta, kolikor hočeta«, je izjavil gostilničar.

»Ampak da veš, vso uro ne smeš izpregovoriti nobene druge besede, kakor natančno ob vsakem nihaju zmerom le eno ter isto: Zdaj gre sem, zdaj gre tja!« sta določila pogoj sosedla.

Gostilničar je pritrdil in zložno sedel na stolu.

»Zdaj je ura natančno štiri«, je rekel, »zdaj začnem in neham ob petih; torej: Zdaj gre sem, zdaj gre tja — zdaj gre sem, zdaj gre tja —«

Oba sosedla sta segla vsak po dveh kovačih na mizi, se postavila pred gostilničarja in ju pred njegovimi očmi spravila v žep.

Gostilničar se je malo nasmešnil in še bolj vneto ponavljal: »Zdaj gre sem, zdaj gre tja...«

Sosedla sta se glasno in živahno pomenkovala o tržnih cenah, gostilničar se ni dal motiti. Komar je zopet sedel za mizo, Obadnik pa je odšel v kuhinjo in iztikal za gospodinjo. Ko je prišla, je ves prepaden dejal:

»Če bi zdaj mogel dobiti svoj del po materi, potem bi se nastanil v kaki hiralnici tod okoli. Poslej bi rad ostal blizu domačije. Zdaj so vendar že...«

Z raskavo roko si je segel v lase, »da, kaj sem hotel reči... zdaj so ognji pogasili in človek misli na svojo zadnjo pot. Nemara me razumeš, Magdalena...«

Gospodinja je razumevaje prikimala in z velikim usmiljenjem gledala usločno postavbo svojega brata.

»Jan, zakaj si bil vedno tak? Kako dobro, redno življenje bi bil mogel imeti pri nas...«

Jan ne reče ničesar. Kakor da bi bil zatopljen v težke misli. Parkrat privzdigne grčavo palico in jo zopet spusti na tla. Potem se nasmehe. Pogled mu gre v daljo.

»Da, če bi bil v meni mir. A tako bi v tesni zapregi tega našega življenja nikdar ne bil srečen. Tako ima pač vsako življenje svojo posebno pot. Če bi zdaj mogel dobiti denar, Magdalena...«

»Kakor hitro pride domov moj mož, bom govorila z njim. Ampak najprej se moraš malo okrepčati. In potem greš tja k staremu ogljarju in tam mirno počakaš, dokler se vsa stvar ne uredi.« —

Pri starem ogljarju Jan ni imel drugega posla, kakor da premišlja o svojem dolgem cestovanju krizem svet, in če njegove sestre, imovite Tomaževke, ne bo kmalu les, potem se prav lahko zgodi, da se njegovega starega srca znova poloti neugnano hrepenenje po cesti in daljini.

Nekega popoldneva je Jan krenil iz hiše in šel po stezi čez travnik do ceste. Ta migota v soncu in se izgublja v vabeči dalji. In v to daljo se zagleda Jan. Njegovo srce bije hitro in poželjivo.

Zdajci pa se pojavi iz te daljave temna pika. Postaja večja, zavzema čudne oblike. Slika je silno razgibana in se hitro približuje. Prah se dviga. Grmeč topot konjskih kopit. Slika raste v pošast. Potem se razjasni in Jan razbere spletenega konja in za njim odskakuje voz. Voza se krčevito opti-

sem smelo stavil 10 frankov na šest sosednjih števil, obnem, se je opogumila tudi gospodična in po nekakem nagonskem posnemanju — kar sem bil opazoval že v igralnicah v Luzernu in Interlakenu — stavila svojih pet frankov na ta iste številke. In res, krogla je padla na eno izmed šestih števil, kar je dalo petkratni dobiček zastavljene vsote: jaz sem dobil 50 frankov, gospodična poleg mene pa 25 frankov. Eden izmed krupjerjev nama vrže 75 frankov, dama si vzame svojih 25, jaz sem pa ravno pobral prvih 25 frankov, ko je stegnila po drugih 25 frankov svojo roko besna priletla igralka — madame, iz čije bližine sem se bil prej umaknil, in jih potegnila k sebi. »Saj vi tu niti niti niste bili,« sem ji zaklical. A še mar ji ni bilo mojih besed. Krupjer na moji desni je potrdil, da sem bil jaz stavil 10 frankov. Nadaljna priča je bila moja sosedla, ki je bila prej sledila mojemu zgledu in seveda natančno opazovala dogodke na tem mestu. »Vous avez vu...« in takoj je potrdila moji trditvi. Toda stara igralška pošast tamle se zadere: »C'est votre amie!« Tedaj sem pa postal robat in ji zalučal v obraz skrajno neparlamentaren izraz. Krupjer je obupan zaklical: »L'inspecteur!« In že se stal tu nadzornik in krupjer mu je v kratkih besedah poročal. Nato je priletel čez mizo na daljnjih 25 frankov v mojo korist. A stara coprnica svojega plena ni hotela več izpustiti in montecarjska igralnica je bila dovolj velikopotezna, da je prešla k nadaljnji igri.

Naslednje jutro sem odpotoval čez Genovo v Milan — tako zaključuje svoj opis J. Mayrhofer — in čez par dni sem bil že v ljubici Švici.

»Ja, Katka, kaj za božji čas pa je danes z Jaka?«

»Zakaj?«

»Tako čudno se obnaša, kakor da bi se mu bilo v glavi potrolo kako kolesce — da, poglej sam!«

Gostilničarka je krenila v izbo, in ko je zagledala svojega moža v tako nenavadnem položaju in slišala njegovo otroško lajno, ji je kosti prešinil hipen strah.

»Kaj pa počneš, za božjo voljo, ti neuma ti neuma?« je zaklicala možu.

»... Zdaj gre sem, zdaj gre tja...« je odgovoril ta.

»I, kaj pa ti je, Jaka?« Ali si bolan? ... Ljubi Jaka, ali se ti je kaj zgodilo?«

»... Zdaj gre sem, zdaj gre tja — zdaj gre sem, zdaj gre tja...«

»Jaka, Jaka, nehaš s to otročarijo, pojdi v čumato, leži, bolan si,« je prosila gostilničarka in vlekle svojega zakonskega druga za roko. Ta pa jo je odrinil s tako silo, da je zletela do klopi pri peči, in renčal ko medved: »... Zdaj gre sem, zdaj gre tja...«

Gostilničarka je začela glasno jokati.

»Vsa kri mu gre v glavo,« je rekel Obadnik, »če bi bil na tvojem mestu, bi poslal po zdravnika.«

»Zdravnik se je prejje odpeljal,« je jadrkala žena, »a kri puščati zna tudi babica.«

Katka, zadnji čas je, je priganjal Komar, »le poglej, kako postaja Jaka vedno bolj zaripel v obraz, nazadnje ga še prizadene.«

»Vsi svetniki, pomagajte!« je zavpila gostilničarka in stekla v vas.

Kmalu nato je prišla v izbo Rezika, gostilničarjeva starejša hči. Najprej se je smejala, ko je videla očeto v tako nemočno počeje.

»Ampak, oče,« je zaklicala, »ali niste pri pravi, ka-li?«

»... Zdaj gre sem, zdaj gre tja...«

»Ali ne veš, da se je očetu zmešalo?« je resno rekel Komar, »mati je šla po Dolgo Lizo.«

»Oče, oče,« je zdaj zavpilo dekle in objelo očeta okrog vratu.

»... Zdaj gre sem, zdaj gre tja...« je hropel gostilničar in v naslednjem trenutku je Rezika z vso silo odletela v kot.

Tedaj so se oglasili v veži koraki in v izbo sta stopili gostilničarka in Dolga Liza, ki je v Spodnji Vasi opravljala babiško službo. Ob njunem prihodu se je gostilničar strahovito nasrnil in gledal kakor zaboden vol.

»Jaka,« je dejala gostilničarka, »bodi zdaj pameten in vstani!«

»... Zdaj gre sem, zdaj gre tja...«

»Jaka, ali ne bi kaj jedel? Prinesem ti kavo.«

»... Zdaj gre sem, zdaj gre tja...«

»Gostilničar, da, da ti potipjem žilo,« je rekla Dolga Liza in se je približala stolu. A dobila je tak sunk v rebra, da se je opotekala nazaj.

Pristopili sta gostilničarka in Rezika in skušali držati očeta. Ta pa je začel z obema rokama opletati okrog sebe in je strašansko rjovel:

»... Zdaj gre sem, zdaj gre tja...«

»Proti večeru se Jan prebudi iz nezvesti. Pogled mu nemirno bega od predmeta do predmeta. Ne razume, zakaj leži v lepi, čisti postelji. In tako svetla soba... Pri ogljarju ni take.«

»Jan... Magdalena glas je čudovito nežen in mehak. Njena roka gladi Janovo, kakor je delala njegova mati — rahlo in ljubo. Tedaj Jan pogleda Magdalena in se začuden nasmehlja.«

Pa saj stoji tu tudi gospodar, ki ga ni nikdar maral v svoji hiši. Kaj pa bi to?

»Naš fant je bil, Jan,« sliši kakor iz velike dalje gospodarjev glas.

Zdaj Jan hipoma razume. Obraz se mu jasni.

»Ali se mi ni zgodilo hudega?« šepeče.

Magdalena mu stisne raskavo roko:

»Tebi se imamo zahvaliti, da ne.«

Jan nič ne odgovori. Pogled se mu napoti v daljo. Brazde v njegovem obrazu se omeče in vsi viharji življenja so kakor izbrisani.

Potem še nekaj zašepeče. Toda Magdalena, ki se nagne nadeni, ne razume nobene besede.

Jan je odšel na svojo zadnjo pot...

»... Zdaj gre sem, zdaj gre tja — zdaj gre sem, zdaj gre tja...«

»Besni,« je izjavila Dolga Liza, »treba bo prsilnega jopca.«

»Komar in Obadnik,« je prosila Rezika, »pomagajta nam držati očeta!«

»Jaz že ne,« je rekel Komar, »utegnil bi me ugrizniti.«

»Pobesnelega se ni dobro dotikati,« je izjavil Obadnik.

»S pijavkami in puščanjem krvi se tu ne da nič narediti,« je zatrdila Dolga Liza, »poskusiti moramo drugače, da divjo kri pomirimo.«

Zenske so nekaj šepetale med seboj, nakar je Rezika odšla in se kmalu vrnila z neko pokrito stvarjo. Gostilničar pa je bilšal v uro in goreče ponavljal:

»... Zdaj gre sem, zdaj gre tja — zdaj gre sem, zdaj gre tja...«

Rezika je stopila za očeto v hrbet, privlekla izpod predpasnika velik vrč vode in ga poda materi. Ta se je po prstih približala možu in mu iznenada zliha na glavo ves vrč vode. Gostilničar, ki je bil silno občutljiv in se svoj živ dan bal vode kakor peklensček kropilnika, se je stresel po vsem telesu. Puhal je in pihal kakor skopan maček: »Kit, pit, brrr...« Glas mu je zastal in ko je začutil vodne curke, ki so mu lezli kakor mrzle kače po vsem telesu, je izgubil vsak premislek in v resnici zbesnel. Skočil je pokonci in vpil:

»Vražja babja svoja! Vam že pokažem!«

In tekal je od ene do druge in delil bunke, da se je vse prašilo in so ženske na ves glas večale. Ker se je pa iznenada zopet domislil stave, je začel sredi mlave ponavljati svojo lajno:

»Zdaj gre sem, zdaj gre tja — zdaj gre sem, zdaj gre tja...«

Obadnik in Komar sta se smejala, da bi bil kmalu počila. Potem sta urno položila na mizo vsak svoje dinarje za pivo in jo pobrisala iz gostilne. Ker je gostilničar zdaj sprevidel, da je stavo izgubil, je začel šele prav besneti.

»Trapaste koze, neumne kavke, ste me pripravile ob štiri kovače!« je kričal in znova pretel s pestmi. Šele zvečer v postelji se je malo pomiril. Na Obadnika in Komarja je imel dolgo hudo piko, stave se pa le ni odvalil.

Joža Herfort:

Mi smo pa tam doma...

Na mali ravnici je sedel bosopet pastirček in kljub mrazu glasno pel. Skozi raztrgan in razcapan klobuček so gledali proti pustomu jesenskemu nebu šopi kustravih las; raztrgana suknjica pa ga je le za silo varovala pred mrazom. Za grmovjem skrit sem sedel in poslušal otožno otrokovo melodijo, melodijo otroka, ki ni nikdar okusil sreče, ki mu življenje ni pokazalo kljub mladosti radostnega lica. Prenehaj. Je kraj mene se je pričela gibati in dvigati prst in vzbudila mojo pozornost. Pa spet me je premotil pastirček s pesmijo, otožno žalostno, z ono, ki se pričena: »Mi smo pa tam doma, kjer se sonce ne smehlja...«

Mršava kravica se je pripelala do mene, fantek je poskočil, utihnil in hotel iti kravo zavrniti. Zagledal me je, se malo prestrašil, ko pa je videl, da gledam zdaj v tla na dvigajočo se zemljo, zdaj nanj, se je ojunčil in prišel bliže.

»Gospod, krt bo prišel ven, jaz ga bom pa ujel.«

»Zakaj?« — sem ga vprašal.

»Veste, v mestu poznam gospo, katere kupuje krtove kože, bo imela plašč iz teh črnih kož. Ali ga smem ujeti?«

»No, le ujeti ga!« Obrazek, premrl od mraza je začel, postavil se je s palico, s katero je dajal kravici pravo smer, ob dvigajoči se zemlji in napeto čakal. Kmalu se je prikazal rožnati smrček podzemeljskega lovca. Pobó je urno zamahnil s palico in pobil krtla. Še zbogom mi ni dejal, pa je že odbrzel.

Zvečer sva se spet videla. Pokazal mi je kaka dva dučata kožic in možato dejal:

»Poldrug dinar za vsako, dva, če Bog da srečo, pa še kaj za priboljšek, če bo gospa dobre volje.«

Potem sva se prav možato pogovarjala o krtih. Bil je strokovnjak v tem lovu, kljub svojim desetim letom.

Imam pet pastirk, je dejal, tri nastavljene, dve pa doma. Pokazal mi je okroglo, v pero zvito past za krtle.

»Te so dobre, one druge, in mi pokazal železno z obročkrom, pa niso prida, ker mi ta obroč obrne krt počevno in gre naprej.«

»Ti, kaj misliš, ali bi jaz ujel kakega krtla?« sem ga vprašal.

»Vi že nikoli, saj še zajcev veliko ne postrelite, pa jih je več kot krtov.«

»Oho, to pa ne bo držalo.«

»Oja, veste, lovec na zajce je pet, nas na krtle pa dvanajst. Zato je krtov manj.«

»Kako pa veš, kje moraš nastaviti krtu past?«

»Veste, tam, kjer ima krt veliko krtino, tam je doma. Blizu tam nastavim past, prej pa nakopljem deževnikov in jih dam med prst. Drugo jutro je že v pasti!«

»Pa ne pozabiš, kam si nastavljal?«

»Kje neki! Zraven pasti zataknem vejico, pa tako, da je drugi ne vidi, sicer ukrade krtla in past. Veste, pa to ni lovsko!«

Drugo jutro sem odšel v mesto, mali lovec na krtle pa je spet pel ono žalostno: Mi smo pa tam doma, kjer se sonce ne smehlja...

Vrtar Marko mi je prinesel lepega krtla in počel, kakšno škodo mu dela. »Poglejte je dejal, kakšen je, debel kot pujske, zavajen kot valjar: kožuh ima žametast, noge kot plug, smrček in nos kot sveder. Saj je lep, toda pridite pogledat, kaj delajo krti pri meni na vrtu! Vse sadike uniči, ko razriva zemljo, pa še vse deževnike polovi, ki črno zemljo delajo.«

»Pa vse ogreje in bramorje,« sem pristavil.

»Vseeno, toda povejte, kako naj se ga rešim. Jeseni izgine, spomladi jih je pa pet mesto enega!«

»No da, jeseni gre za deževniki in gre globlje pod zemljo, pa je zato na vrhu ne razriva! Več, kaj, nalomite trnja in ga položite v rove, pa se bo preselili!«

»Dobro je dejal pa odšel.«

Čez dober mesec je obhajal zmagoslavje, sadike so lepo uspevale, krtov ni bilo več, tudi drugo leto ne, le črvi in ogrevec je bilo mnogo in ti so se mlačevali za preganega krtla.

Osabna gospa je imela dragocen plašč iz krtovih kožic. Kakor dragocen baržun, so bile lepe, svetle. Z gospodom doktorjem sta hodila v gledališče; ko sta šla domov, je ni smel peljati pol pazduho, osorno mu je dejala:

»Plašč je dragocen, krti dragi, krznarjev

Pantelejmon Romanov:

Predpisi

Pred odhodom predmestnih vlakov se je gnetla množica s culami, zavoji, vrečami ob zapori na peronu. Vmes je bila žena, ki je držala v rokah gajbico s ptičkom.

»Dalje, dalje, kdo pa tu zapira izhod?« je zaklicala.

»Vozovnice preštipavajo.«

»Kajpak: tukaj preštipavajo, v vlaku preštipavajo, nič kakor ščipanje.«

»Ker so ljudje zdaj tako lokavi. Enkrat bi bilo premalo. Zdaj je tudi nov predpis. Natančno pazijo na prtljago. So, ki bi hoteli pol vagona napolniti s svojo prtljago. Kdo ima škodo? Država.«

»Mojo prtljago izlaha pregledajo,« pravi žena in dvigne ptičgo.

»Morda se počuvoriti potlej in greš zdaj naprej,« jo nahruli vratar in ošine s pogledom skozi očala.

»Vozovnico, prosim! Hej ti s ptičem, stoji Vozovnico!«

»Saj sem jo že pokazala.«

»Za ptiča.«

»Za ptiča? Saj je nimam.«

»Potem ne smeš naprej.«

»Za božji čas, kako pa to?«

»Pojdi v prtljažnico, daj si napraviti pobotnico, potem se vrni.«

Potislil je ženi njeno vozovnico nazaj v roko, pokazal s prstom na skrajni konec perona in začel zopet odpravljati druge potnike.

»Pa če zamudim vlak?«

»Saj prideš še pravočasno!«

Žena je malo privzdignila dolga krila in stekla v označeni smeri.

»Hej, ti s ptičem! Kaj pa bežiš? Postavi se v vrsto!«

»Ko pa moram na prvi vlak. Samo ptiča dam stehlati.«

»Vseeno. Red mora biti.«

»S ptičem gre na izprehod, ker nima drugega dela, tu morajo pa delavci tri ure stati.«

Žena je molčala in se s svojim ptičem postavila v vrsto.

»Škorec?« je z zanimanjem vprašal zgubaneč možiček v ogromnih galošah.

Ker žena ni takoj odgovorila, si je otrtil sam.

»Da, saj vidim, da je škorec.«

»Hej ti, kaj pa stojiš tu,« je zaklical orjaški nosač s predpasnikom in pločevinasto ploščico.

»Stojiš za pobotnico, pa še stehatno ni. Tjekaj-le pojdi.«

Žena je ostrašena stekla k tehtnici, kjer sta dva močna korenjaka zlagala zaboje s soljo. Tehtničar je pravkar vzel iz za ušesa kosček svinčnika in nekaj računil in zapisaval na tablo.

»Kaj hočeš?«

»Stehnam naj.«

»Kaj pa?«

»Tegale tukaj.«

»Prihodničit prinesite tehtat še svoje bolhe, svojat brezglava taka.«

»Velika gospa to, ki še na pot ne more brez svojega ključa,« je zaklical nekdo iz množice.

Tehtničar je vzel gajbico in jo postavil na železno okovano ploskev.

»Pazite, da se ne vdre!« je zaklical nekdo.

»Zakaj pa ga daješ tehtati z gajbo, saj je treba le živo vago!«

W. Auffermann:

Tako je življenje

Ko se je nebo prekrilo s sivo melanholijo, ki se je le še redko in za kratke dneve umaknila milemu sončnemu nasmehu, je prinesel vpokojeni učitelj nekega dne domov novo železno petico. Njegova majhna, debelušna žena je bila od začudenja kar ob sapo. Tudi pes je veselo mahljajal z repom. Vsem se je zdelo, kakor da bi se družina zdaj nanovo ustanovila, in pričakovali so od bodočnosti toplote in velike sreče in zadovoljnosti. Toda pričakovati moreš pač od človeka, da svoja dejanja usmeri na razveseljiva pota, da dela in živi v miru s seboj in drugimi. To more vsak človek, če hoče. Ne pa peč. Tudi tedaj ne, če je nova, če dobro gori in se ne kadi.

Nova učiteljeva peč ni bila nič posebnega, podobna je bila tisočerm drugim pečem. Da je bila vzbudila učiteljevo pozornost, je bilo pripisati velikemu slavošpevu prodajalca o njeni izredni dobroti.

»Veš, to ti je vražje dobra peč,« je dejal svoji ljubi Pavli. »Pet litrov vode ti zavre v sedmih minutah in v tem času segreje obnem prostor petinsedemdesetih kubičnih metrov. In peč ti podarim. Zdaj je naša.«

Odstranila sta zarjavelo, ožgano in sajasto staro peč in postavila na njeno mesto v kotu novo. Gospa Pavla je napolnila svoj največji lonec z vodo in ga takoj postavila na peč, da bi preizkusila, če bo peč lepe obljube držala. Učitelj pa se je z vso vneto totil kurjave in skrbno naložil v peč drva. Slovesno je podžgal z gorečim papirjem in bil ves zmeden od veselja, ko se je steklo na vratih zasvetilo v plamenih kakor zlato.

Pečica je trenutno zagorela in veselo zaplapolala.

V tem pa, ko si je učitelj veselo mel roke in vedro kramljal o bodočih toplih zimskih večerih, je vsa slava iznenada zopet potemnila, plamen v pečici se je zmanjšal v plamenček in še ta je pojemal, kakor da bi ga bilo strah.

»Ugaša,« je rekla ostro gospa Pavla. »Naša stara peč je vedno takoj gorela.«

»Preveliko in prenenadno razočaranje je poglalo učitelju kri v glavo. »Morebiti sem bil pa naložil mokra drva,« se je opravičevalje hlilni in peč izpraznil.

Imel je srečo. Drva so bila mokra.

»Osel,« je menila njegova žena, »potem seve ne more goreti.«

Tako je življenje,« si je mislil pet minut pozneje učitelj, ko tudi suha drva niso hotela goriti. »Če hočeš drugim ljudem dobro storiti, potem največkrat samemu sebi prizadeš hudo.« Vendar se je spomnil, da trdka jamči za dobroto peč. Zdaj je vse svoje nade osredotočil na pečno cev kakor na steber, ki je še edini opiral njegovo živ-

»Rada bi dala državi kaj zaslužiti.«

Tehtničar je molčal. Poiskal je najmanjše uteži, jih potehtaval na dlani, se vprašuje ozrl na železno ploskev in jih položil zopet nazaj.

»Brž, brž, saj zaradi tebe še zamudimo vlak.«

»Saj sploh ne potegne,« je nejevoljno izjavil tehtničar, »postavil sem že na zadnjo zarezo.«

»Daj se s škorcem vred zvagati,« je zaklical neki glas. »Debela si dovolji!«

»Ali me kanite še dolgo trapati?« se je zdaj razsrdila žena. »Zlomek vas vzemi z vašo vago vred.«

»Tehta počasi, zato pa natančno,« jo je nekdo potolažil.

»Hej, tehtničar,« se je oglasilo iz blagajniškega okenca »kaj pa se je zataknilo?«

»Ej, s tole vražjo živaljo se ukvarjam.«

Prišel je mož v uradniški uniformi in se ustavil pred tehtnico.

Živalca je z nasršenim perjem žalostno ždela v gajbico, gledala z enim očesom, drugo je pokrivala siva kožica.

»Ali je bolan?« je vprašal uradni.

»Kaj vem? Če bi le crknill!«

Zdaj se je vse zgrnilo okrog tehtnice, vrsta se je razpustila. Vsi so molče strmeli v ptiča.

»Vrag ga vzemi, saj nič ne vaga!« je zavpil tehtničar in pljunil na ploskev.

»Nekaj mora vagati, to je enkrat ena!«

»Ali me slednjič odpravite ali ne?«

»Počakaj, roke proč!«

»Utegnil bi se zmotiti za pud in ženska bi morala potem preveč plačati.«

»Vprašajte načelnika, nemara ga pa tako spusti skozi.«

»Ivan Dimitrič,« je zavpil tehtničar tja čez, »ali ga moremo spustiti brez vage?«

Iz pisarniškega okenca se je pomolil začuden nos.

»Ali ste brali svoj predpis ali ga niste?«

»No, torej.«

»Hej,« so se zdaj besno oglašali od vseh strani, »kaj pa ta zadržuje tako dolgo? Ali je cela čreda?«

»Ptič.«

»Veliko?«

»En sam.«

»Vražja žival, vlak nam jo pobriše.«

»Ze ven do ceste stoji ljudje.«

»Kaj pa morem za svoj predpis,« je zdaj viharilo butilo iz tehtničarja, »ne potegne, pa je.«

»Tu imaš pobotnico za en pud, zdaj pa glej, da se zgubi,« je zaškrtil oni v uniformi in grozeče s pestjo požugal ženski.

Lokomotiva je predirljivo zapiskala.

»Sveta Pomagalka!« so zavpili ljudje okrog tehtnice. Nastala je strahovita gnječa.

»Odhaja, odhaja!«

»O ti preteta mrcina ti, zaradi tebe nam je ušel vlak.«

»Kje pa je, kje pa je?«

»O, ta je prekanjena, speljala nas je na led, je že kdove kje!«

»S kom pa je bila?«

»S ptičem, tako ušivo paro.«

»Deset takih ptičev,« je menil nekdo, »in naš celokupni promet bi šel za teden dni k vragu...«

Frtaučku Gustl ma beseda

No, vite, dons mam pa spet jest beseda. Mal putrpet je holi treba, pa gre. Veste, zdej sa tak časi, de ni tku ajnih pridit du kašne besede, ke če ze usaka čenča čenčat. No, pa kua vam bom tu prpoudvov, sej sami dobr veste, kuku je ta zadeuca.

Veste, jest b učaseh, keder mam kej zmahting pa puvedat, sklicu kašn shod, magari h Kulouratari, al pa u Prešernu hram. Ke hodja ta prau vajnpajari, in takeh se še ta nar bl beseda prime. Ce preh ne, pr ta desetem ferkleke pa prou gvišn. Ampak men ni glih za kašn kurit. Jest sm iz šalca ali pa sklada tud cefriden, zatu kurita rad prepestim pujskem, ke sa ih že vajen.

Vite, zatu pa raj mal putrim, de pridem trela na vrsta. Sej učaseh me jezek strašn srbi. Ze h dohtari sm šou zaule tega, ke me je skrbel, kua u iz tega. No, pa dohtar m ni vedu puvedat nē ta prauga Reku je, de se me murde prijemie kašn diabetes, al kuku se ze prau tak pušat. No, pa gvišnga ni nē, je reku. Murde je tud kašn druh uržah. Bat se t ni treba glih. Ampak bl pametn pa nardiš, če skriješ jezek lepu za zobe, kedr te u začeu srbet, kokr de b ga prasku al pa brusu, ke nasreča nkol na pučiva, sej sam veš.

Moje znanke in znanci, ke ih mam za svine futrat, sa pa spet družga mneina. Te pa prauja: Gustl, ti kar naprej in naprej brus jezek in puvej use, kar t na src leži. Če na gre drgač, pa shode sklicu, pa še radio uzem u štant. Radio še ta nar

več zaleže. Pa še tu je dobr, ke t na more nu-bedn u beseda segat z medklici, žvižgajnam, ce-petajnam in drugem takem prpuočkem, ke gu-vornka sam gor držeja in motja. U radio lohka use puveš, nej u kermu prou al pa ne. Ce u radio guvariš, na pride nkol du kašnga incidenta, al pa vn metajna, kokr se večkat zgudi na kašnem na-bito pouhnem shode. Kdur neče pušlušt, nej pa na pušluša. Če b kermu toj guvarejne na biu ušeč, se lohka jezi, kulker se mu lušta. Lohka duma use piskre pubije od jeze. Ti uš pa lepu naprej guvuru, dokler na uš usega puvedu, kar s mou za puvedat.

Ja, tku sa m svetvale moje znanke pa znanci. Pa še velik družga sa m skp naklubeštral. Ampak jest na tak klubeštrajne na dam dost. Dohtar je le dohtar. Dohtar je štederan in prec ve, kua t fali, če mu puveš. Tist je že res, de jezek še ta nar več zaleže, če ga znaš nucat in u pravem čas stegnt. Ampak, de b s jest zavle jezika kašna taka latinska bulezen nakopu! Tku naumen pa spet nism. O ne!

Zdej za enkat u mogl že še tku ustati, kokr je blu du zdej. Jezika scer na um mogu držat glih za zubmi, kokr m je dohtar nasvetvu, že zatu ne, ke ih nimam. Ampak um že skusu tku kok nardet, de u za use prou. Tulk um že merku, de m na u kej tacga z jezika ušlu, de b prou na gauge. No, pa gauge še glih nisa ta nar huš. Tist je ta nar huš, ke člouk pol, ke ga ubesja, zgebi tud use držaulanske pravice. Tu pa čluveka buli. Jest na vem, kua b jest naredu, če b se men kej tacga zgudi. Scer je zdej že velik takeh na svet, ke nimaja nubeneh držaulanskeh pravic, pa ni nē za pumagat. Nahter lde se usega hmal pravdaja. Če ne zlepa, pa zgrda. Jest sm pa čist drgačen člouk. Jest vem, če b jest zgubu držaulanske pravice, in b se zavle tega na mogu udeležit b prou gvišn od same žalast iz kože skoču, pa b biu fertik.

F. G.

Šah

Na turnirju v Parizu je imel Aljehin nevar-nega nasprotnika samo v Tartakowerju, s katerim je remiziral. Z ostalimi mojstri je igral Aljehin mnogo sigurneje kot Tartakower, ki je izgubil z Lilienthalom, katerega je preje v dveh matchih premagal, ne da bi izgubil kako partijo. Edino z mladim mojstrom Reizmanom je bil Aljehin že v veliki nevarnosti in se ima zahvaliti samo Reizmanovi neizkušeniosti, da je nevarnost srečno pre-stal in partijo nazadnje še celo dobil. V tem je Aljhin zelo podoben staremu velemojstru dr. Las-kerju, ki je tudi zelo pogosto iz izgubljenih pozicij rešil remis, ali pa še celo zmagal. To je en dokaz več, kako zelo prekaša Aljehin po moči druge moj-stre. Precej mu pomaga pri tem seveda njegova velikanska rutina in volja do zmage. Aljehin bo odptoval sedaj v Čehoslovaško, kjer bo odigral po večjih mestih šahovske simultanke. Za Jugoslavijo se pa baje zanimajo Bogoljubov, Flohr in Kostić. Flohrova turneja bi pomenila za naše šahiste ve-liko senzacijo in bi bila mogoče še najlažje izved-ljiva, ker bi bilo zanimanje zanjo zelo veliko.

Iz turnirja v Parizu prinašamo danes najboljšo Aljehinovo partijo, v kateri je premagal poljskega mojstra Cukiermanna, ki živi stalno v Parizu. Par-tija je zanimiva in poučna posebno tam, ko Aljehin izsili menjavo dam in potem s svojimi skakači uniči nasprotnika.

DAMSKI GAMBIT.

dr. Aljehin : Cukiermann.

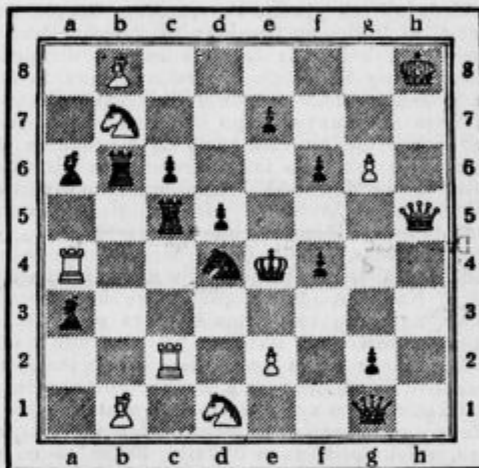
1. d2—d4, d7—d5, 2. e2—c4, e7—e6, 3. Sb1—c3, Sg8—f6, 4. Lc1—g5, Lf8—e7, 5. e2—e3, Sb8—d7, 6. Sg1—f3, 0—0, 7. Ta1—c1, b7—b6 (Tukaj je sedaj običajnejše c7—c6.), 8. c4×d5 (da bo ostal na d5 črni pešec in zapiral lovca na b7 diagonalu.) e6×d5, 9. Lf1—b5 (Običajnejše je Ld3. Na b5 pro-vocira beli lovec oslabitev črnega damaškega krila.) Lc8—b7, 10. 0—0, a7—a6 (Boljše je mogoče c7—c6.), 11. Lb5—a4, c7—c5, 12. La4×d7, Sf6×d7 (Na D×d7 pride L×f6 in po L×f1 d4×c5 poleg Sa4.), 13. Lg5×e7, Dd8×e7, 14. d4×c5, De 7×c5 (sicer pade pešec d5.), 15. Sf3—d4 (Aljehin si je priporil pozicijsko prednost in njegova precizna igra je se-daj obudovanja vredna.), Ta8—c8, 16. Sd4—f5. (preti Sc3×d5, ker črni s svojo naslednjo potezo parira.), Kg8—h8, 17. Sf3—e2, Dc5—b4, 18. Dd1—d4! (Velemojstrska poteza! Aljehin je imel že tukaj preračunjen konec.), Db4×d4 (Izsiljeno.), 19. Se2×d4, Te8×c1, 20. Tf1×c1, Sd7—c5 (Te8 že ni šlo,

ker stane figuro. Lovec b7 je v veliki nevarnosti.), 21. Sf5—d6! Lb7—a8, 22. b2—b4, Sc5—d3, (Na Se4 sledi S×f7+), 23. Te1—c7!, Kh8—g8, 24. Sd6—c8! (Beli sedaj z vsemi figurami, razen kralja, naska-kuje ubogega črnega lovca.), Sd3×b4, 25. Sc8—b6, Tf8—b8 (sicer bi Ta7 takoj odločilo), 26. Sb6—d7, Tb8—d8, 27. a2—a3, Sb4—d3, 28. Te7—a7, Td8—c8, 29. Kg1—f1 in črni se je vdal, ker proti Sb6 nima nobene obrambe več. —

Problem št. 43.

van L. Apro.

Črni: Ke4, Dg1, Tb6, c5, La3, a6, Sd4, P: c6, d5, e7, f4, f6, g2 (18 fig.).

Beli: Kh8, Dh5, Ta4, c2, Lb1, b8, Sb7, d1, P: e2, g6 (10 fig.).

Mat v dveh potezah.

V Beogradu je izšel drugi zvezek učbenika »Kako ču postati šahovski mojster« izpod peresa advokata J. M. Ovadije. Pisec ima v naštretu še osem zvezkov, tako da bo celotno delo obsegalo deset zvezkov. Snov je vzeta iz najboljših svetovne šahov-ske literature. Kdor se hoče naročiti, naj piše na naslov: J. M. Ovadija, Beograd, Obiličev Venac, št. 3. Cena posameznemu zvezku je 5 Din, pošlje se na čekovni račun 54260 belgr. poštne hranilnice.

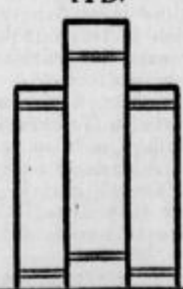
NEVESTE! GOSPODINJE!

Najlepši okras Vašega doma je perilo, zavesa, po-stelina pregrinjala! Najfineše in najtrpežnejše ga okrasite z vezanjem od trvdke

MATEK & MIKEŠ, LJUBLJANA,
poleg hotela Štrkelj.

Izdelujemo gumbnice, prebadamo šablone, pred-tiskujemo čisto ženska ročna dela. imamo spe-cijelni entel za obleke in volane. ažuriramo in entlamu. Vsakdo že ve, da imamo največjo in naj-modernejšo vezilnico. Ker sami delo sprejemamo, ga sami nadziramo. zato Vas najboljše postrežemo

SALDA-KONTE
STRACE - JOURNALE
SOLSKÉ ZVEZKE - MAPÉ
ODJEMALNE KNJIZICE
RISALNE BLOKE
ITD.

K. T. D.
V LJUBLJANI
KOPITARJEVA ULICA 6
IL NADSTROPJE

Gospodarska zveza, Ljubljana

F. Z. Z. O. Z.

Prodaja deželne pridelke, žito, mlevske izdelke, seno, slamo, kolonijalno in specerijsko blago, kmetijske stroje in orodje, umetna gnojila, cement, premog itd.

Prvovrstna moka Desider Forgacs Bačka Topola zopet stalno na zalogi.

Najnovejši modeli dvokoles, otroških in igračnih vozilov, prevznih tricik-lev, motorjev in šivalnih strojev Velika izbira — Najnižje cene — Ceniki: Franko

Tribuna F. B. L., tovarna dvokoles in otroških vozilov
Ljubljana Karlovska cesta št. 4 191

BANKA BARUCH

15. RUE LAFAYETTE
PARIS

Telef.: Trinité 81-74 — Telef.: Trinité 81-75
Naslov brzojavkam: Jugobaruch Paris 22

Banka Jugoslovanskih izseljencev v Bel-giji, Franciji, Holandiji in Luksenburgu. Odpremilja denar v Jugoslavijo najhitreje in po najboljšem dnevnem kurzu.

Vrši vse bančne posle najkulantneje.

Postni uradi
v Belgiji, Franciji, Holandiji in Luksen-burgu sprejemajo plačila na naše čekovne račune:

BELGIJA: No. 3064-64 Bruxelles,
FRANCIJA: No. 1117-94 Paris,
HOLANDIJA: No. 1458-65 Ned. Dienst,
LUKSENBURG: No. 5967 Lux-embourg.

Na sahtevo pošljemo brezplačno naše čekovne nakaznice.

Preds. št. 63/33.

Razglas

o izidu volitev delegatov in namestnikov za občni zbor Pokojninskega zavoda za nameščenice v Ljubljani

V Ljubljani, dne 14. novembra 1933.

V smislu § 50 a zakona o pokojninskem zavarovanju nameščenic z dne 12. V. 1922, Službene novine št. 125, in § 26. statuta Pokojninskega zavoda za nameščenice v Ljubljani, je proglasila volivna komisija Pokojninskega zavoda na svoji seji, dne 14. novembra 1933 naslednje kandidatne liste kot uradne liste strank:

STROKOVNA EDINICA: I.

Denarni zavodi in zavarovalnice.

Skupina: službodajalci.

Kandidatna lista: Združeni delodajalci.

Delegati:

1. Kralj Anton, prokurist Zdravne zveze v Ljubljani.
2. Dr. Rekar Ernest, podpredsednik Ljubljanske kreditne banke, Jesenice.
3. Dr. Dermastija Josip, upravni svetnik Zdravne gosp. banke, Ljubljana.
4. Trček Fran, ravnatelj Zveze slovenskih zadrug, Ljubljana.
5. Doko Pavao, ravnatelj Gospodarske štedionice, Split.

Namestniki:

1. Cestnik Anton, načelnik Ljudske posojilnice, Celje.
2. Vrcan Juraj, direktor Pučke trgovinske banke d. d., Split.
3. Jerič Franc, ravnatelj Ljudske posojilnice, Celje.
4. Dr. Lajovic Ladislav, ravnatelj zavarovalnice Triglav, Ljubljana.
5. Kršul Bartol, dirigent Zdravne gospodarske banke, podr. Split.

STROKOVNA EDINICA: II.

Trgovina in špedicija.

Skupina: službodajalci.

Kandidatna lista: Združeni delodajalci.

Delegati:

1. Kavčič Josip J., trgovec, poslov. in družabnik tt Elegance, Ljubljana.
2. Gregorc Ivan, trgovec-družabnik Gregorc & Co, Ljubljana.
3. Soss Karel, trgovec-lastnik tt Sinkovec A., nasl. Soss K., Ljubljana.
4. Pinter Ferdo, trgovec-družabnik tt Pinter & L., Maribor.
5. Sušnik Alojzij, trgovec-lastnik tt A. Sušnik, trg. z želez., Ljubljana.
6. Koomur Alojzij, ravnatelj I. delavskega konzumnega društva, Ljubljana.
7. Aljinović Franc, trgovec-družabnik tt Paschke & Aljinović, Split.
8. Rimondo Luj, član uprave Jadranske plovbe d. d., Split.
9. Dr. Račić Stefan, član uprave Dubrovačke plovbe d. d., Dubrovnik.
10. Gjunio Rudolf, dr., direktor Brodarskega a. d., Boka, Kotor.

Namestniki:

1. Smrkoli Albin, trgovec-družabnik tt Nikelsbacher & Smrkoli, Ljubljana.
2. Čebin Dominik, trgovec-lastnik tt Čebin Dominik, Ljubljana.
3. Ranzinger Rajko, car. posrednik tt Ranzinger, Ljubljana.
4. Oset Miloš, trgovec-lastnik tt s specerijskim blagom, Maribor.
5. Dobovčnik Franc, trgovec-lastnik trgovine z manufakturnim blagom, Celje.
6. Hren Ignacij, trgovec-družabnik tt Maček, Hren, Gregorič, Logatec.
7. Bonacič Jerko, trgovec-družabnik tt P. & M. Bonacič, Split.
8. Ilič Gaston, trgovec-družabnik tt P. Ilič, Split.
9. Glavič Tomo, član uprave Dubrovačke plovbe d. d., Dubrovnik.
10. Lučič Andrija, trgovec-družabnik tt Lučič i drug. Sibenik.

STROKOVNA EDINICA: III.

Rudarstvo in kovinarstvo.

Skupina: službodajalci.

Kandidatna lista: Združeni delodajalci.

Delegati:

1. Dr. Obersnel Maks, prokurist Kranjske ind. družbe d. d., Jesenice.
2. Dr. Vrhunec Vinko, direktor Trboveljske premogokopne dr. d. d., Ljubljana.
3. Jovan Janko, član uprave Kranjske ind. dr. d. d., Ljubljana.
4. Dr. Lavš Vjekoslav, predsednik »Rude« d. d., Split.

Namestniki:

1. Twerdij Egon, prokurist Kranjske ind. družbe d. d., Jesenice.
2. Operman Branko, prokurist »Titan« d. d., Kamnik.
3. Djinovski Ljubomir, član uprave Strojnih tovarn in livarn d. d., Ljubljana.
4. Ferić Marin, solastnik tvornice M. Ferić & Comp., Split.

STROKOVNA EDINICA: IV.

Ostale industrije in obrt.

Skupina: službodajalci.

Kandidatna lista: Združeni delodajalci.

Delegati:

1. Krejči Anton, ravnatelj Tvornice za dušik d. d., Ruše.
2. Čuč Karol, ravnatelj Jugoslovanske tiskarne r. z. o. z., Ljubljana.
3. Ribnikar Adolf, predsednik Delniške tiskarne d. d., Ljubljana.
4. Goligranc Konrad, stavbenik, Celje.
5. Vidmar Stane, tovarnar, Ljubljana.
6. Sirc Franjo, tovarnar, Kranj.
7. Knez Zdenko, poslovođači upravni svetnik Zdravne opekarn d. d., Ljubljana.
8. Dr. Kalan Ernest, član uprave Zvezne tiskarne, Celje.
9. Prepeluh Albin, predsednik J. Blasnika nasl. d. d., Ljubljana.
10. Dečman Anton, tovarnar, Ljubljana.
11. Ing. Lenarčič Milan, industrialec, Josipdol na Pohorju.
12. Dr. Bulat Tomislav, upravni svetnik »Dalmatije« d. d., Split, Kaštel Sućurac.

Namestniki:

1. Dračar Oskar, solastnik tvornice »Zlatorog«, Maribor.
2. Ing. Remec Vladimir, solastnik Remec & Comp., Ljubljana-Dupica.
3. Naglas Viktor, tovarnar, Ljubljana.
4. Martinčič Avgust, klučavničarstvo, Ljubljana.
5. Kuster Avgust, ravnatelj »Peko« d. z. o. z., Trzin.
6. Smolčić Vlado, poslovođa »Dalma« d. z. o. z., Split.
7. Žnidaršič Anton, šef-poslovođa in družabnik »Pekatele« d. z. o. z., Ljubljana.
8. Heinrihar Franc ml., industrialec, Škofja Loka.
9. Birolla Guido, lastnik apnenice, Zagorje.
10. Dekleva Josip, član uprave Jugosl. tvorn. Mautner d. d., Ljubljana.
11. Kalin Savel, lastnik Mokronoške tov. usnja d. z. o. z., Mokronog.
12. Dr. Vuletić Marin, upravni svetnik Jadranskega anonimnog d. d. za cement Portland, Split.

STROKOVNA EDINICA: V.

Ostali poklici.

Skupina: službodajalci.

Kandidatna lista: Združeni delodajalci.

Delegati:

1. Kuhar Andrej, javni notar, Ljubljana.
2. Avenek Ivan, član konzorcija »Slovenec«, Ljubljana.
3. Dr. Lipold Franjo, odvetnik, Maribor.
4. Dr. Adlešič Juro, odvetnik, Ljubljana.
5. Dr. Gospodnetič Franjo, odvetnik, Supetar — Brač.
6. Dr. Jereb Peter, javni notar, Radeče.
7. Bakartič Gvido, mag. pharm., lekarnar, Ljubljana.
8. Dr. Leskover Josip, odvetnik, Maribor.

Namestniki:

1. Kukovec Vinko, župan, Celje-okolica.
2. Dr. Žitko Stanislav, odvetnik, Ljubljana.
3. Dr. Novak Fran, odvetnik, Ljubljana.
4. Dr. Žvokelj Dominik, odvetnik, Kamnik.
5. Rebek Josip, predsednik Okrožnega urada za zavarovanje delavcev, Ljubljana.
6. Dr. Bartol Anton, javni notar, Maribor.
7. Posavec Andro, mag. pharm., lekarnar, Celje.
8. Dr. Mohorič Jakob, odvetnik, Ljubljana.

STROKOVNA EDINICA: I.

Denarni zavodi in zavarovalnice.

Skupina: nameščenici.

Kandidatna lista: Združena lista nameščenikov organizacij.

Delegati:

1. Vrančič Vlado, uradnik, Ljubljanska kreditna banka, Ljubljana.

2. Lekan Jože, uradnik, Zdravna gospodarska banka, podružnica Maribor.
3. Štih Ludvik, prokurist, Zavarovalnica Croatia, Ljubljana.
4. Skasa Fran, uradnik, Ljubljanska kreditna banka, podružnica Maribor.
5. Markov Nikola, podravatelj, Ljubljanska kreditna banka, podružnica Split.

Namestniki:

1. Rabić Viktor, uradnik, Kreditni zavod za trg. in ind., Ljubljana.
2. Andoljšek Janez, blagajnik, Vzajemna posojilnica, Ljubljana.
3. Lapajne Zoran, uradnik, Zavarovalna banka Slavija, Ljubljana.
4. Viskanić Tomislav, uradnik, Prva hrvatska šted., podružnica, Maribor.
5. Petrić Miloš, knjigovodja, Prva pučka dalmatinska banka, Split.

STROKOVNA EDINICA: II.

Trgovina in špedicija.

Skupina: nameščenici.

Kandidatna lista: Združena lista nameščenikov organizacij.

Delegati:

1. Likar Ciril, carinski deklarant, R. Ranzinger, Ljubljana.
2. Svetek France, upravitelj, Konzumno društvo za Slovenijo, Ljubljana.
3. Cvikl Josip, poslovođa, Nabavljalna zadruga usl. drž. žel., Ljubljana.
4. Miklavčič Franjo, carinski deklarant, Car. posred. Toroš, Maribor.
5. Božić A. Ivo, gl. knjigovodja, I. Del. konzumno društvo, Ljubljana.
6. Ročić Bruno, uradnik, Priv. gospodarska zadruga, Split.
7. Berdajs Jože, uradnik, Konzumno društvo za Slovenijo, Ljubljana.
8. Kovačević Mate, pom. kapetan, Jadranska plovdba, Split.
9. Nagode Leopold, korespondent, Gospodarska zveza, Ljubljana.
10. Grčić Ante, uradnik, Split, tovarna cementa, Solin.

Namestniki:

1. Pišof Drago, uradnik, R. Ranzinger, Ljubljana.
2. Munda Franc, knjigovodja, Stermečki R., Celje.
3. Ing. Ferline Bogdan, ravnatelj, Kmetijska družba, Ljubljana.
4. Pivec Franjo, car. deklarant, Špedicija Marič, Maribor.
5. Videnič Josip, poslovođa, I. del. konz. društvo, Ljubljana.
6. Sicek Kazimir, uradnik, Zagreb. del. piv., Split.
7. Haderbolec Viktorija, uradnica, Konzumno dr. za Slovenijo, Ljubljana.
8. Vekarić Živko, uradnik, »Progress« par. dr., Sušak.
9. Milavec Mila, poslovođkinja, Mohorjeva družba, Celje.
10. Jurjević Ciril, uradnik, Jadranska plovdba, Metković.

STROKOVNA EDINICA: III.

Rudarstvo in kovinarstvo.

Skupina: nameščenici.

Kandidatna lista: Združena lista nameščenikov organizacij.

Delegati:

1. Volčanšek Franc, kanclist, Trboveljska premogokopna družba, Trbovlje.
2. Čop Feliks, knjigovodja, Kranjska industrijska družba, Jesenice.
3. Ing. Uršič Franc, uradnik, The Central European M. Ltd., Mežica.
4. Ing. Meichsner Vladimir, uradnik, Premog Monte Promina, Siverić.

Namestniki:

1. Sluga Franc, jamski paznik, Trboveljska prem. družba, Hrastnik.
2. Podlogar Jože, jamski paznik, Trbov. premog. družba, Hrastnik.
3. Gnuš Kazimir, knjigovodja, »Titan« d. d., Kamnik.
4. Cvitanović Tomislav, uradnik, La Dalmatienne, Split.

STROKOVNA EDINICA: IV.

Ostale industrije in obrt.

Skupina: nameščenici.

Kandidatna lista: Združena lista nameščenikov organizacij.

Delegati:

1. Zemljšč Joško, uradnik, Medič-Zankl, Ljubljana.
2. Novak Josip, knjigovodja, Avg. Ehrlich & Co, Maribor.
3. Kobenter France, uradnik, Zdravne papirnice d. d., Vevče.
4. Šimenc Josip, obratovodja, I. Seunig. tov. kov. izd., Tacen.
5. Kozuh Vinko, knjigovodja, Jugoslovanska tiskarna, Ljubljana.
6. Ing. Rus Jože, teh. uradnik, Elektrarna Fala d. d., Maribor.
7. Pelikan Hubert, knjigovodja, Ljudska tiskarna, Maribor.
8. Ing. Petriček Janko, kemičar, Hutter & drug, Maribor.
9. Vreva France, prokurist, Stora d. d., St. Vid nad Ljubljano.
10. Pitterle Gustav, disponent, Glanzmann Gassner, Trzin.
11. Stempihar Tone, uradnik, Južnočeška, tekst. tov., Kranj.
12. Bartulica Drago, uradnik, Dalma d. z. o. z., Split.

Namestniki:

1. Kokalj Pavel, uradnik, Medič Zankl, Ljubljana.
2. Erben Viktor, uradnik, Ljudska tiskarna, Maribor.
3. Michalek Otmar, ravnatelj, tiskarna »Merkur«, Ljubljana.
4. Palme Ferdinand, uradnik, Zdravne papirnice, Vevče.
5. Habič Ivan, blagajnik, Kemična tov., Moste.
6. Vigele Miroslav, prokurist, Tovarna strojil, Majšperk.
7. Pivka Dora, uradnica, Zlatorog, Maribor.
8. Operman Dragotin, uradnik, Petovija, Ptuj.
9. Kelbić Zlatko, knjigovodja, Stavn. gradb. dr., Moste.
10. Štambuk Vjenceslav, poslovođa, I. dalm. kles. zdr., Selca na Braču.
11. Kališnik Ivan, uradnik, Glanzmann-Gassner, Trzin.
12. Ing. Petrič Vinko, uradnik, Električno podjetje, Split.

STROKOVNA EDINICA: V.

Ostali poklici.

Skupina: nameščenici.

Kandidatna lista: Združena lista nameščenikov organizacij.

Delegati:

1. Tavčar Ivan, referent, Delavska zbornica, Ljubljana.
2. Golmajer Joža, referent, Delavska zbornica, Ljubljana.
3. Vičič Janko, upravnik, Kmetijski list, Ljubljana.
4. Gálvert Dragotin, pis. ravnatelj, dr. Stanjko M., Maribor.
5. Zdešar Ivan, organist, župni urad Sv. Petra, Ljubljana.
6. Veble Avgust, strok. tajnik, Srečko združenje trgovcev, Celje.
7. Dr. Podoljšak Stjepan, uradnik, Delavska zbornica, Split.
8. Ghigo Franjo, uradnik, Borza dela, Split.

Namestniki:

1. Ing. Miklav Otmar, nadupravitelj, Dr. F. Attems, Brežice.
2. Vuk Ivan, tajnik, Strokovna komisija, Ljubljana.
3. Mr. Ph. Kraut Igor, lekarniški asistent, Lekarna Ramor, Ljubljana.
4. Vojska Drago, pisarniški ravnatelj, odvetniška pisarna dr. Kukovec, Maribor.
5. Dr. Vatovec Franc, urednik, »Slovenec«, Maribor.
6. Ažman Karol, uradnik, Mestna občina, Kranj.
7. Žutek France, knjigovodja, Borza dela, Ljubljana.
8. Tocič Ivo, uradnik, Delavska zbornica, Split.

★

Ker je bila radi doseženega sporazuma med službodajalci na eni in med nameščenici na drugi strani vložena v vsaki posamezni strokovni ednici obeh skupin (službodajalcev in nameščenic) samo po ena kandidatna lista, ki sta zgoraj objavljena, je volivna komisija na svoji seji dne 14. novembra 1933, po predpisu § 26., t. 23. statuta Pokojninskega zavoda za nameščenice, proglasila za izvoljene vse kandidate, ki so zapisani na vloženi in zgoraj objavljeni uradni kandidatnih listah.

Radi tega odpade vsako oddajanje glasov v vseh strokovnih ednicah obeh skupin (službodajalcev in nameščenic).

Predsednik Pokojninskega zavoda in volivne komisije:

Dr. Baltič, I. r.

Aleksandra Rahmanova:

Dijaštvo, ljubezen, Čeka in smrt

25. aprila 1917.

Oče zelo toži, da je nižje medicinsko osebje izgubilo vsak čut za odgovornost. Namesto da bi se brigali za bolnike, postopajo po hodnikih in pritojajo zborovanja. Zahtevajo povišanje plač, zmanjšanje dela, uvedbo četrtega posada, obleko itd. Delati pa noče nihče, povsod je polno nesnage, zdravnikom se drzno odgovarjajo. Pripetili so se že nekateri primeri zastrupljenja krvi radi nesnagečnosti in premale pazljivosti. Če hoče oče kaj naročiti, odgovarjajo, da so časi gospodov minuli, nastopili so časi ljudstva...

Oče je strašno potr.

Danes sta prišla k meni dijaka Šapošnikov in Utjakov kot odposlanca in sta rekla:

»Opravičujeva se za včerajšnje nepremišljene besede tovariša Gvozdejva in vam predlagava, da poiščemo skupno pot za odklonitev izpitolov.«

Odgovorila sem:

»Tovariš Gvozdejv je razljal mene in s tem vso fakulteto, ki jo zastopam, javno pred vsemi dijaki, vidva se pa opravičujeta tu v mojem stanovanju, kjer vaju nihče ne sliši. Poleg tega ne potrebujemo filozofije nikakega skupnega nastopa z medicinci. Mi bomo z delom nadaljevali.«

Včerajšnji shod se je razbil, ker smo odšli, in vprašanje izpitolov je ostalo neodločeno. Medicinci

beene, ker nočejo delati. Uredba medicinske fakultete se močno razlikuje od uredbe ostalih fakultet. Medicincem ni bilo treba služiti pri vojakih. Zato so se vpisovali na medicinsko fakulteto vsi, ki so se bali fronte, brez ozira, če je imel kdo veselje do študija ali ne. V njihovih domovih so pijančevali, kvarta in razuzduje in nikjer se toliko ne politkuje kot na medicinski fakulteti. In zdaj, ko je prišel čas za izpite, jih hipoma vleče med ljudstvo! To je seveda gola preteveza. Med ljudstvo jih pojde v najboljšem primeru kakih dvesto, ostalim pa je popolnoma vseeno.

26. aprila 1917.

Dogodek z Arkadijem Selinskim se je razmerno dobro končal. Profesorski zbor je vse storil, da bi zadevo potlačil. Denar so vrnil banki, nakupljene stvari trgovinam in Arkadija so izpustili iz zapora. Z vseučilišča so ga morali vsakega izključiti.

27. aprila 1917.

Danes je bilo zanimivo predavanje znanega ruskega pesnika S. Nosi poleti in pozimi modro svileni rubesko, ne obleče nikoli toplih oblach in je vedno brez klobuka. Že prej je sodel po svojem izrednem življenju. Sam se imenuje »prijatelj narave, solnce in ljubezen«. Predavanje je globoko prevzelo dijake. Priznati moram, da je izredno »lepe« mož, zdrav, velikanski, z debelim vratom, ki sili izza ovrtnika svilenke bluze. Okrog vratu ima liki redove tri zlate predmete: orla, solnce in sree. Najbolj je ugajalo dijakom njegovo načelo: Vsakega je vse dovoljeno.

»Revolucija nam je prinesla svobodo!« je zaklical s preroško kretnjo. »O svobodi, enakosti in bratstvu vam drugi zadosti govore; jaz bom danes govoril o prostosti telesa, o solnčnem veselju ubogega človeškega telesa, ki je doslej ječalo pod jarmom npravnosti in predsodkov!«

Dolgo je govoril o tem, da moramo biti čim manj oblečeni:

»Telo potrebuje solnce in ljubezen. Solnce naj ga pozlati, vaje naj ga utrdi in naredi gibčnega, ljubezen naj mu podeli mladostni cvetja! Pojem »zarjavele device« naj revolucija odstrani za vedno! Vsakdo ima pravico do ljubezni! Cerkevni zakon je neumnost. Če srečaš na ulici človeka, čigar telo te miče, predaj se mu! Jutri srečaš drugega, ki ti ugaja, dobro, predaj se tudi temu! Vsaka ženska mora biti mati; ali potem ni brez pomena, čigar telo te odvrže stare predsodke, dajmo našemu ubogemu telesu solnce in svobodo, telesu, ki je doslej hiralo v ječi spodobnosti in npravnosti!«

Parkrat sem že hotela vstati in oditi, tako se mi je stidil njegov demagoški nastop; toda videla sem, da so ljudje z mirnimi obrazi sedeli okrog mene, kot da govori o najnavadnejših stvarih. Ko je predavanje minilo, sem slišala, da so dijaki v moji okolici govorili, da je cerkevni zakon zastarel in da mora biti ljubezen popolnoma prosta. Spomnila sem se guvernerjevih besed: Porušiti je lahko, toda kaj bodo zgradili na ruševinah?

28. aprila 1917.

Danes sem bila pri predavanju našega znanega advokata Pjotra Vasiljeviča Bykova, ki je bil že

prej znan po revolucionarnem mišljenju. Toda, kar sem slišala, nisem pričakovala. Tudi njegovo predavanje »o lepoti« je izzvenelo v stavek: vsem je vse dovoljeno. Res, kot bi bili vsi ob pamet. Najbolj neumna se mi je zdela odvetnikova trditev, da je tudi v zločinu, v grehovi lepoti. Pjotr Vasiljevič je predaval v prav posebnih okoliščinah. Dvorana je bila čisto temna, samo na govornikovem pultu je gorela majhna rdeča svetilka. Pjotr Vasiljevič se trudi, da bi bil čim podobnejši Mefistofelu. Nosi črno brado liki Mefisto, ustnice si rdeči, brke in lase si češe temu primerno, prav kot bi mu gledališki lasničar vse to prilpil na obraz. V govorništvu mu ni enakega; ni čudno, da ga čisto pokličejo celo v glavno mesto, da zastopa pred sodiščem kako izredno težko zadevo. Pred njim sta stali na pultu dve veliki beli krizantemi. Okna so bila na stečaj odprta in topla pomladna noč je bila v dvorano z vonjem ključnega brstja, svetlikanjem zvezd in daljnim grmenjem plavajočega ledu. In zdelo se mi je, da se je tudi v življenju naše ruske domovine začel tajati led: led je bil razbit in za ledenimi gradami je drvela prekipeljava voda. Kaj nam prinese?

Zvečer po predavanju je bil polkovnik Orlov pri nas: dejal je, da mu preostaja samo eno: da se ustrelji. Vojska razpada, je rekel, in inteligenca se trudi, da ljudstvo čisto pripravi ob pamet.

Pridobivajte novih naročnikov!

Spedijsko podjetje**LJUBLJANA**

TELEFON ŠTRV. 20-60 IN 81-60

R. RANZINGER

prevzema vse v to stroko spadajoče posle. Lastno skladišče z direktnim tirom od glavnega kolodvora Mestne trošarine proste skladišče. — Carinsko posredovanje. — Prevoz pohištva s pohištvenimi vozovi in avtomobili.

Mali oglasi

V malih oglaših velja vsaka beseda Din 1.—; ženilovanski oglasi Din 2.—. Najmanjši znesek za mali oglas Din 10.—. Mali oglasi se plačujejo takoj pri naročilu. — Pri oglaših reklamnega značaja se računa enokolonska, 3 mm visoka petlinna vrstica po Din 2'50. Za pismene odgovore glede malih oglasov treba priložiti znamko.

Gorko zimsko perilo, damsko in moško, nogavice vseh vrst pri

F. M. SCHMITT

Ljubljana Pred škofijo 2. Lingarjeva ulica 4

Pozor na razstavo 19. novembra!

Vajenci**Mesarskega vajenca**

poštenih staršev, sprejme Ivan Baš, Kodeljevo pri Ljubljani. (v)

Pekovski vajenec

poštenih staršev in zdrav, ki ima veselje do te stroke, se sprejme. I. Gabrijele, Ljubljana, Sv. Petra cesta 3. (v)

Vajenec

priden in pošten, ki ima veselje do mesarske obrti — se sprejme. Anton Belhar, mesar in preka-jevalec, Tržič. (v)

Učenec

dober računar, priden in pošten, se sprejme v trgovino z mešanim blagom v mesto na Gorenjskem. Ponudbe na upr. »Slovenca« pod št. 13488. v

Dekle

23 let staro, pridno in pošteno, revnih, krščanskih staršev, se želi izučiti za šiviljo z vso oskrbo. Gre tudi na deželo. — Naslov v upravi »Slov.« št. 13410. (v)

Vajenca

sprejememo v pohištveno mizarstvo delavnic — iz št. Vida ali okolice. Ponudbe se pošlji na upravo »Slovenca« pod »Takoj« št. 13611. (v)

Službe isčijo**Kleparski pomočnik**

vojašine prost, išče primerno službo. Nastop takoj. Položi tudi kavčijo. Naslov v upravi »Slovenca« št. 13441. (a)

Oče devetih otrok

išče službo skladiščnika, služba ali kaj sličnega. — Zmožen slovenščine in nemščine. Ponudbe pod »Poštenjak« št. 13516 na upravo »Slovenca«. (a)

Osemnajstletno dekle

prosi službo k boljšim ljudem samo za obleko. Ponudbe na upravo »Slov.« pod »Za obleko« 13538.

Prodajalka

izučena v specerijski trgovini, išče nameščenja v mestu ali na deželi. Pomagala bi tudi pri gospodinjstvu. Naslov po upravi »Slovenca« pod št. 13439. (a)

Službo majerja

ali oskrbnika išče 50 letni mož, treznega značaja, zmožen tudi nemščine. Andrej Leber, Griže. (a)

Mesarski

in prekaševalski pomočnik z daljšo prakso in z dobrimi spričevali, vojašine prost, išče službo. Nastopi takoj ali pozneje. Naslov v upravi »Slov.« pod »Mesarski pomočnik« št. 13592. (a)

Službo hlapca

iščem. Vajen sem vseh konjskih in gospodarskih del. Nastop takoj ali pozneje. Naslov v upravi »Slovenca« št. 12975. (a)

Družabnika (-co)

sprejme večja kuhinja v Zagrebu. Prednost ima strokovna izučena moč, ki razpolaga z nekaj gotovine kot kavčijo. Ponudbe, ki jim je priložena znamka za odgovor, je pošlji na upravo »Slovenca« pod »Dobra moč« št. 13641. (a)

Prikrojevalka

dobra moč v urezovanju pletenin, dobi stalno zaposlitev. Cenj. dopise na upravo »Slovenca« pod »Prikrojevalka« 13497. (b)

Krojašk. pomočnika

za velike kose sprejme takoj Ciril Tomše, kroj. mojster, Pristava 21, p. Križe na Gor. (b)

Kravar in dekla

Išče se samski kravar, zanesljiv in pošten, dober molzač, 25 do 40 let star, ki se razume na oskrbovanje živine in živinske porode, za večji moderni hlev do 25 glav montafonske živine. Istotam se sprejme tudi dekla za vsa poljska dela, ki zna pravilno molsti. Ponudbe s prepisi spričeval in navedbo zahtevkov na upravo »Slovenca« pod »Kravar in dekla« št. 13600. (b)

Mizar. pomočnika

rabim za pohištvena dela. Franc Zavadnik, št. Vid nad Ljubljano. (b)

Gospodična

ki ima veselje do barvanja, sprejem takoj. Če bo pridna in zmožna, bo imela stalno delo. Ponudbe pošlji na upravo »Slovenca« pod »Veseli do barvanja« št. 13657. (b)

Zasluzek

6000 Din mesečno lahko vsak zasluži! Pošlji za 5 Din znamk na upravo »Slovenca« pod »Sigurno« 13586. (z)

Denar**Družabnika**

k opekarni sprejem s primernim kapitalom v svrhu povečanja produkcije z ali brez sodelovanja. Ponudbe na upravo »Slov.« pod »Sigurno« št. 13500. (d)

Družabnika(-co)

iščem za večjo, dobro idočo, brezkonkurenčno trgovino z mešanim blagom na Štajerskem, v lastni hiši, vsled smrti dosedanjega družabnika. Vložiti bi bilo ca. 50.000 Din. — Resni reflektanti naj se izvolijo javiti pod »Družabnik« na upravo »Slovenca« št. 13540. (d)

Družabnica

se sprejme za trgovino z mešanim blagom na Jesenicah. Kavčija 6000 do 8000 Din. Ponudbe na podružnico »Slovenca« — Jesenice. (d)

Posojilo 50—60 tisoč

iščemo na večje posestvo proti vknjižbi na prvo mesto. Vzajem tu di hran. knjižico ter mu dam na željo dosmrtno oskrbo. Naslov v upravi »Slovenca« št. 13581. (d)

Pouk

srednješolce; pripravljam za izpite. Sprejem 1—3 diake v vestno oskrbo. Ponudbe na upravo »Slovenca« pod »Uspeh« 24—št. 13633. (u)

Šoferska šola

bivši Camerikova šoferska šola; Ljubljana, Dunajska c. 38. Šola za poklicne šofere in amaterske. Prospekti in poslušanje sestanj in franke.

Klavirski pouk

začetnikom ali spretnejšim daje izredno poceni strokovnjak. Naslov v upravi »Slov.« št. 13561.

ŠOFERSKA ŠOLA

I. Gaberščik, bivši komisar za šoferske izpite, Slomškova ulica. Garaža Stupica. — Vožnje v zaprtem avtomobilu.

Dijaki

dijakinji dam brezplačno hrano in stanovanje proti nadzorstvu otrok. — Naslov v upravi »Slovenca« pod št. 13568. (D)

Stanovanja

ISCEJO: Stanovanje manjše, dvosobno, ali večje, enosobno, iščem za poznejše v okolici Sv. Petra cerkve. Ponudbe na upravo »Slov.« pod »Državni nameščenec« št. 13539. (a)

Stanovanje

2—3 sobe, s pritliklinami, čisto, solčno, v Mariboru, išče družina 3 odraslih oseb za 1. december. Ponudbe na upravo »Slov.« pod »December« 13517. (b)

Stanovanje

dveh ali treh sob in pritliklin, iščem za takoj. — Ponudbe na upr. »Slov.« pod »Mirna stranka« št. 13664. (c)

Soba

s posebnim vhodom in vso oskrbo iščem v pasu od pošte do Rimske ceste. Naslov v upravi »Slovenca« št. 13609. (c)

ODDAJO:

Dvosobno stanovanje se odda takoj ali za februar 1934. Vodovodna cesta 4. (b)

Stanovanje

obstoječe iz dveh sob, kuhinje, kleti, drvarnice, Tržaška cesta 11 (Glince) odda takoj za 450 Din. Zglasi se je v pisarni na Kongresnem trgu 2. (b)

Enosobno stanovanje

kuhinja, elektrika, vodo-od, takoj poceni oddam. Bučar, Zg. Šiška 241 — Pod hribom. (b)

Poceni stanovanje

oddam v ljubljanski okolici, 5 minut od železniške postaje, pripravo za železničarja ali upokojenca — za takoj ali pozneje. Naslov v upravi »Slovenca« št. 13603. (b)

Enosobno stanovanje

oddam. »Juljana«, Rožna dolina 8/23. (b)

Enosobno stanovanje

polog tramvajske proge, se takoj odda. Cena in naslov v upravi »Slovenca« št. 13644. (b)

Stanovanje

center, lepa lega, solčno, 6 sob s posebnimi vhodi, popoln komfort — se odda za februar dobri stranki — po zelo zmer- ni najemini. Pojasil: Dvočakova ulica 6/III — telefon št. 3314. (b)

Za 240 Din

oddam dvosobno stanovanje z nekaj vrta. Jurčkov- va pot 67, pri Ižanski mitnici. (b)

Soba s štedilnikom

oddam. Zadržna ulica 1, Kodeljevo. (a)

Opremljeno sobo

oddam takoj ali s 1. decembrom mirni, solidni oseb v Tavčarjevi ulici št. 1/II, levo. (a)

Soba

s posebnim vhodom, električno, z ali brez hrane, se takoj odda. Rožna dolina, cesta VIII., št. 22. s

Opremljena soba

lepa, solčna, parketirana, s posebnim vhodom, v centru mesta, se odda boljsemu gospodu ali gospodični. Naslov v upravi »Slovenca« št. 13616. (s)

Opremljena soba

se odda mirni, solidni oseb v Gledališki ulici št. 7-I., stanovanje št. 4.

Prazno sobo

oddam v Trnovem. Star- etova 31. (s)

Dva boljše delavca

se sprejmeta na stano- vanje. Loška 5/I, vrata 7, Maribor. (s)

Opremljeno sobo

oddam pri Sv. Krištofu. Poizve se: Bežigrad 3. s

Preprosto sobico

oddam. — Podmilščakova št. 27. (s)

Gospodično

sprejme na stanovanje Bučar, Pred škofijo 21/II.

Lepa soba

opremljena, v bližini kolodvora, se odda gospo- du. — Naslov v upravi »Slovenca« št. 13610. (s)

Vnajem**Pozor brivci!**

Odda se v najem lokal za brivnico, predeljen za moške in ženske, še nov, tik cerkve v industrijskem kraju. Prednost imajo samci ali če bi prevzel kakšen brivec kot filijalko. Naslov v upravi »Slov.« pod št. 13349. (a)

Trgovino

(vogljalno) z mešanim blagom, konfekcijo, specerij- o in trafikom, na Star- rem trgu v Ljutomeru, dam takoj podjetnemu trgovcu v najem. Ponud- be na naslov: A. Herzog, Ljutomer. (a)

Specerijska trgovina

dobro idoča, v prometni ulici, se zaradi prezaposlitve odda. Ponudbe na upravo »Slovenca« pod »Takojšen prevzem« št. 13522. (n)

Lokal

sedaj foto-atelje — se za poljubno stroko odda. — Florjanska ulica 22. (n)

Poizvedbe**Poizvedbal**

Komur je znano, kje se nahaja Brečko Maki, delavec, pristojen v občino Senovo, se naproša, naj sporoči proti povrnitvi stroškov njegov naslov Josipu Vrčaku, Rajhen- burg. (e)

Objave**Poziv pričam!**

Dne 28. septembra 1933 okoli 8. ure zjutraj sta trčila na križišču Reslje- ve ceste in Komenskega ulice tovorni avto in mot- ciklist. Priče tega dog-odka prosim, da se pri- javijo v pisarni dr. Ru- dolf Krivica, advokata v Ljubljani, Pražakova ulica 15/II. (o)

Auto-motorHarley Davidson motor, 350 cm³, malo vo- žen, proda za 4500 Din Elektroindustrija, Ljub- ljana, Gosposvetska cesta št. 13. (f)**Posestva****Kupim**

proti plačilu v gotovini posestvo 20 do 30 ora- lov na Gorenjskem oziroma Sp. Štajerskem. Po- nudbe na upravo »Slov.« pod »Takojšnje plačilo« št. 13470. (p)

Novozidana vila

se odda za 500 Din me- sečno. Pojasnila v upra- vi »Slov.« pod »Kresni- ca« št. 13548. (p)

Hišos 1000 m² zemlje prodam za 72.000 Din na Ježici št. 82. (p)**Prodaj**

več krasnih stavbnih par- cel na Bledu zelo ugod- no. Jakob Bernard, Bled.

Hišo

v predmestju ali parcelo kupim. Ponudbe upravi »Slovenca« pod »Posre- dovalci izključeni« št. 13604. (p)

Enodružinska hiša

naprodaj. Zgornja Šiška št. 74. (p)

Proda se:

vinogradno posestvo, pri- merno za letovišče, z novo stanovanjsko hišo, viničarje in gospodarski- mi poslopi. Vinograd, travniki, njive, gozd, sa- dosnosnik, 11 oralov, vse v dobrem stanju. Cena po dogovoru. Pojasil daj Posojilnica v Slov. Bistrici. (p)

Hiša

s sadnim vrtom, z do- hodki, brez izdatkov — naprodaj. Nadgorica 16, p. Ježica. (p)

Hišo

v št. Vidu nad Ljubljano poceni prodam. Planin- sek (poleg šole). (p)

Posestvo

v dobrem stanju in v ravnini, ne daleč od železniške postaje in šole, na Dolenjskem ali Štajerskem — kupim. Cena 40.000 Din. 30.000 Din hranilne knjižice Kmečke posojilnice, drugo v go- tovini. Marija Ponikvar, Predstruga št. 2, p. Vi- dem-Dobrepolje. (p)

Trgovska hiša

v Ptuj, s 7 sobami, 3 ku- hinjami, 1 lokalom, hle- vjem in remizo naprodaj. Proda se tudi proti hrani- nim knjižicam Ljub- ljanske kreditne banke. Vprašati: Heller, Maribor, Vrbanova 8. (p)

Trgovino

s prima odjemalci, dobro idočo, prodam radi dru- žinskih razmer. Ponudbe na upravo »Slovenca« pod »30.000 in postranski zaslužek« št. 13591. (p)

Kupim

srednje posestvo v Sa- vinjski dolini, v kraju, primernem za manufak- turno trgovino. Ponudbe na upravo »Slovenca« pod št. 13585. (p)

Prodaj

manjše posestvo na de- želi z dobro idočo manu- fakturno trgovino, edino v občini. — Ponudbe na upravo »Slovenca« pod značko »Ugodna prilika« št. 13584. (p)

Dvostanovanjska hiša

naprodaj. Naslov: Koro- ščeva 14. Moste pri Ljub- ljani. (p)

Posestvo

se proda v Dobrovec št. 32. Meri 20 oralov, travnik, zemlja in gozdo- vi. Leži pol ure od glav- nega kolodvora. Hoče in četrt ure od glavne ce- ste Maribor—Ptuj. Vpra- šati v Loki pri Ptuj št. 12. (p)

Modna trgovina

za gospode — naprodaj v sredini Ljubljane le resnim interesentom. Po- nudbe na upravo »Slov- enca« pod »Uspeh 1934+«/13566. (p)

Tristanovanjsko hišo

nekaj vrta, sredi Ljub- ljane, prodam — delno za knjižice. — Naslov v upravi »Slovenca« pod št. 13638. (p)

Prodaj dve lepi**gospodarski poslopi**

vsake s 6—7 jehov zemlje. I goz. 25 jehov Hanon, Trate pošta, Marija Snežna

Gozd, njiva in travnik

iz prve roke, po nizki ceni naprodaj. Spada pod mesto. Kolodvorska ulica št. 25. (p)

Parcele,

njive, travnike, v raznih krajih ljubljanskega pred- metja, za hranilne knji- žice naprodaj. Ponudbe pod »Redka prilika« št. 13634 na upravo »Slov- enca«. (p)

Majhno posestvo

na Dolenjskem, pol ure od mesta in postaje — prodam za 12.000 Din ali zamenjam za parcelo v okolici Ljubljane; tudi na hranilno knjižico. L. K., Jarše št. 23, Moste pri Ljubljani. (p)

Enostanovanjska hiša

z velikim vrtom, ugodno naprodaj. Naslov v upr. »Slov.« Maribor št. 1205. (p)

Radi selitve

se proda hiša z gospo- darskim poslopjem in 2 orala zemlje v Sv. Juriju ob j. z. Cena 18.000 Din. Naslov v podružnici »Slov.« Celje. (p)

Razno**Najboljša****nogavica!****Prvovrst. zastopniku**

katerekoli stroke nudimo lepo eksistenco pri veliki mednarodni zavaroval- ni družbi. Ponudbe z življenjepismom in referenca- mi pod »Reprezentativen« št. 13511 na upravo »Slov.«

Novi gospodarski krediti

v delu, gotovini, izme- njavi blaga, imetju. Dol- žnikom, upnikom, sploh interesentom daje poja- snila: »Marstan«, Mari- bor, Slovenska 22. Vpis- nina 10 Din (vnaprej). (r)

Pohištvo

vsakovrstno, iz trdega in mehkega lesa, kakor tudi tapetne izdelke dobite po konkurenčni ceni v zalogi pohištva Vegova 6. Sprejemajo se tudi naro- čila. (s)

Spalnice

iz orehove korenine — spalnice od 2000 Din, ku- hinja od 800 Din dalje nudi mizarstvo Josip Go- liar, Gosposvetska 13. (s)

Spalnice

moderne, orehove kore- nine, različne, iz trdega in mehkega lesa, kuhinje in drugo pohištvo, dobite najceneje pri Andlovic — Komenskega ulica 34. (s)

Kupimo**Generator**

380/220 Volt, ca. 6—10 KW, 1000—1500 obratov, kupi Elektroindustrija, d. d., Ljubljana, Gosposvet- ska cesta 13. (k)

Zlato, srebro, platin

kupi po najvišjih dnevnih cenah Mariborska Afinerija zlata, Orožnova ul. 8.

Kdo prodaj

Prosvetnemu društvu v Novi cerkvi pri Vojniku poceni skioptikon na karbid, normalne veliko- sti. (k)

Zlato in srebro

kupujem — Ure, zlatino popravljam. IGNAC JAN, urar, Maribor, Glavni trg.

Italijansko-nemški

slovar obsežen, kupim. Naslov v upravi »Slovenca« pod št. 13618. (k)

Venkovratno**zlato kupuje**

Modelirja

čevljarске stroke, perfektnega v kreiranju okusnih lastnih osnutkov (modelov), večšega v izdelavi temeljnih (grund) modelov in celih serij (brez gradirnašine).

išče

prvorazredna domača tovarna čevljev. Ponudbe z opisom dosedanjega službovanja, z originalnimi spričevali in z navedbo plačilnih zahtevkov je nasloviti na upravo lista pod „Modelir.“

Kislo zelje, repo, sarmo

prvovrstno, v sodih, po najnižji ceni dobavlja: Homan, Sv. Petra c. 83.

VATO

v tablah in za odeje — preden naročite za Vašo potrebo — zahtevajte moje vzorce in cenik.

Arbeiter-Maribor

Kislo zeljo, repo

prvovrstne in cele glave za sarmo, v sodčkih dobavlja po brezkonkurenčni ceni Gustav Erklavec, Ljubljana, Kodljevo 10, telefon 25-91. (I)

Nogavice, rokavice

robce, perilo, torbice, kravate

nizke cene, samo pri

PETELINC-u

Ljubljana, ob vodi blizu Prešernovega spomenika.

Za živinorejce

neobhodno potrebno Težakovo olje za živino — se dobi samo pri trdki M. Težak, Zagreb, Gunduličeva 13. — V ročkah od 5 kg za 100 Din, po ročki s plačano poštnino.

Mizarji

Najcenejše vezane plošče jelšve, bukovne, Okoume, Panel v velikosti 250/122 in 200/122 dobite po najnižjih cenah v vrniskem ul. 13. (I)

LJUBLJANA, Dunajska 31

Puh za pernice

Ia beli Din 230—

sivi „140—

Lepo perje po Din 25—,

35—, 56—, 95—, 180— kg.

Puhaste odeje po naročilu najcenejše izdeluje

RUDOLF SEVER

MARIJIN TRG ST. 2.

Jabolka

zimsko, okusna, po 4 Din kg franko vsaka postaja, povzeto razpošilja: Postržin, Maribor, Gozdna ulica 56. (I)

OTROŠKE VOZIČKE najmodernejše in najcenejše iz eluje tovarna otroških vozičkov Stanko Kučer, Ljubljana, Celovška c. 42

VINA

vseh vrst kupite najugodnejše pri

Centralni vinarni v Ljubljani.

Otroški vozički,

igralni vozički in tricikli, najnovejši modeli, nizke cene, M. Tomšič, Sv. Petra cesta 52. (I)

Sveže najljepše norveško

ribje olje

iz lekarne dr. G. Piccolija v Ljubljani se priporoča bledim in slabotnim osebam.

Sadna drevesa

visokodebelna in tudi prtilična, od najboljših vrst, v primakvaliteti, nudi najpovoljnije Banovinska trsnica in drevesnica v Kapeli, pošta Slatina Radenci. Zahtevajte ponudbo! (I)

Pozor!

Nudim prima sveže in kislo zelje ter repo iz svoje že nad 30 let obstoječe tovarne po najugodnejših cenah v sodih po 25, 50 in 100 kg. Zeleničarji poseben popust. Tovarna kislega zelja Oražem, Moste pri Ljubljani. (I)

Bale za oglje

ima v zalogi M. Mlakar nasl., Slomškova 11. (I)

Specialno izbire

modnih hlač in pumparc dobite najceneje pri Preskerju, Sv. Petra c.

Za Miklavža

cenjenim trgovcem (sejmarjem) ter občinstvu sporočam, da tudi letos dobijo čedno okrašene miklavže, parkelne in namizno medeno pecivo k čaju, vinske prigrizke itd. pri Blažu Grah, medicinarju, Ljubljana, Kolodvorska ulica 11, na dvorišču.

Perjel

gosje, čohano, kg 36 Din; purje, čohano, kg 26 Din; II. vrste 16 Din; beli puh kg 160 Din. Razpošiljam po poštne povzetju najmanj 5 kg. L. Brozović, Zagreb, Ilica 82. (I)

Volna, svila, bombaž

stalno v bogati izbiri v vseh vrstah. Za strojno pletenje in ročna dela po najnižjih cenah pri trdki Karl Prelog, Ljubljana — Zidovska ul. in Stari trg

Zimska jabolka

raznih vrst ter prvovrstna jabolka mošančke prodaja

Gospodarska zveza v Ljubljani

Poročne prstane

ure, verižice, uhane, kakor tudi očala, kupite zelo ugodno pri Josipu Janko, urarju v Kamniku na Šutni — nasproti farne cerkve. (I)

Dva pletilna stroja

znamke Walter št. 8/70 z 2 nitovodjema, s krajnimi ključi in s kratkim menjalom ter št. 10/30 z 1 nitovodjem, rabljen zelo malo, prodam. Cena nizka. Naslov v upravi »Slovenca« pod št. 13562. (I)

4 sedežne sani

luksuzne, lepe, prodam po nizki ceni. Naslov v upravi »Slov.« pod št. 13515

Naprodaj imam

250 kg lepih suhih gob, med njimi mnogo takozvanih plohov. Naslov v upravi »Slovenca« pod št. 13582. (I)

Kompletne stroje

za izdelovanje dimnih cevi in kolen — ugodno prodam. Ponudbe prosim na upravo »Slovenca« pod št. 13536. (I)

Psica

nemška doga, 1 leto stara, dobra čuvajka — se poceni proda. Privoz 16, Ljubljana. (I)

Direktna dobava za trgovce!

Železnino, otroške igračke dobavljamo najceneje. Zahtevajte cenike! Sommer i Drug, tvornica željezne robe i igračk, Bačka Topola.

Prodaj

400 do 500 komadov hrastovih pražov po 30 Din za komad — dimenzije 14/24, 15/25 in 16/26, vsi po 2.60 m dolgi. — Dalje dva vagona jelovih, paralelno rezanih desk monte 18 in 24 mm. Naslov v upravi »Slovenca« pod št. 13635. (I)

Otroški voziček

lep — se poceni proda. Sv. Petra cesta 49, dvorišče. (I)

Šivalni stroj »Singer« poceni naprodaj. Naslov: Wolfova 4. (I)

Majhna slamoreznica naprodaj. Poizve se: Marija Jerinc, Dravljice 38. (I)

Vinske sode

rabljene — prodaj Hotel Strukelj, Ljubljana. (I)

Vežalke

za čevlje, svilene moderne, za ženske čevlje vse vrste, za ski, za gojzerske in vse ostale, razne vrste, po najnižji ceni — edino pri družbi Triumf, Mačacin, Kolodvor. ul. 11. Odda tudi prostor nasproti Uniona, pripraven za boljšo delavnico ali skladišče. Poizve se pri lastnici: Kolodvorska ul. št. 11. (I)

Na javni dražbi ugodno naprodaj:

Mosko kolo, pisalni stroj, osebni avto, stružnica, vrtni stroj, motor, no kolo in drugo, dne 20. 11. 1933 ob pol 8, Ljubljana, Vegova 8.

Pisalni stroj, radio-aparat, konj in voz ter drugo, dne 24. 11. 1933 ob pol 16, Ljubljana, Devinska 5.

Hladilne omare in drugo, dne 20. 11. 1933 ob 16, Ljubljana, Jenkova 6. Več zidne in druge opeke, dne 21. 11. 1933 ob 12, Podbošt 10, p. Jezica.

Mlatilni stroj, dne 22. 11. 1933 ob 11, Kovaški vrh, p. Oplotnica.

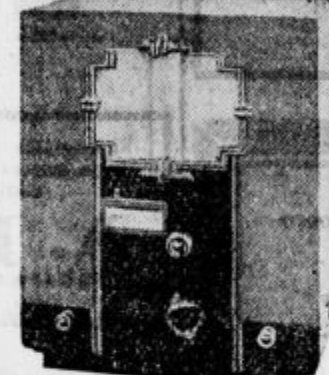
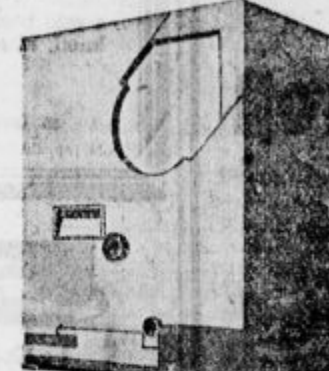
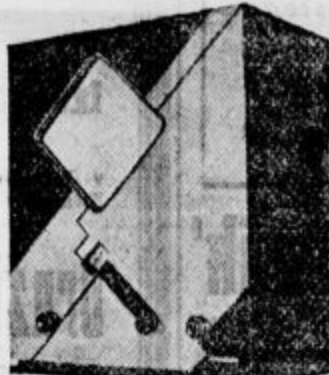
2 moški kolesi, 1 lovčka puška in drugo, dne 20. 11. 1933 ob 7 v Limbušu 32 pri Mariboru.

Različno novo pohištvo dne 21. 11. 1933 ob 14, Nova vas, Strelška ul. 1, pri Mariboru.

Razno novo pohištvo in drugo, dne 22. 11. 1933 ob 7, Boh. Bistrica 14 in Sv. Janez 105 ob 11.

Več novih radio-aparátov, 2 gramofona in drugo, dne 22. 11. 1933 ob 13, Jesenice, Murava 13.

1 mali in 1 velik vrtni stroj na električni pogon, hrušilni stroj in drugo, dne 22. 11. 1933 ob 9, Jesenice, Na Savi, Industrijska ul. 1.

Standard radio

SERIJA ZA SEZONO 1933 - 1934

RX

aparat za vse valovne dolžine 2+1 cev.

Cena Din 2.890—

Naplačilo Din 250—, 12 obrokov po Din 220—.

Super-Olimpikón

nedosegljiva kvaliteta. 3+1 cev.

Cena Din 4.950—

Naplačilo Din 450—, 12 obrokov po Din 375—.

Super 34

luksuzna izvedba, največja selektivnost 4+1 cev.

Cena Din 5.980—

Naplačilo Din 580—, 12 obrokov po Din 450—.

Vsi aparati z elektrodinamskim zvočnikom. Zastopstva v vseh večjih mestih. Zahtevajte brezplačna predavanja.

Harmonije

za pevsko društva in cerkve dobite na obroke po 200 Din v tvornici Ivan Kacin, Domžale. — Zahtevajte cenik! (I)

Kratek glasovir

(Wirth Bösendorfer) — skoraj nov, prodam. — Dobrajc, Maribor, Tattenbachova 21. (I)

Klavir

kratek, črn, kakor nov, strune navskriž, pancer plošča, krasen glas — znamka »Luner« Dunaj, prodam. Zwitter, Maribor, Taborska 7. (I)

Dva šivalna stroja

eden ženski, eden krojaški — poceni naprodaj. Zabjak 10. (I)

3 postelje

ter nekaj moske obleke poceni prodam. Strelška št. 24-L. levo. (I)

Gostilna

v Mariboru se ugodno proda ali zamenja za privatno hišo v Mariboru. Gostilna je prav dobro vpeljana in je tudi za vinogradnike priporočljiva. Ponudbe na upr. »Slov.« Maribor pod »Gostilna« št. 13852. (I)

Glasba

Pianino ali glasovir

kupim. Plačam takoj. — Ponudbe pod »Pianino« št. 13544 na upr. »Slov.« Maribor. (I)

Klavirje,

pianine prvovrstnih inozemskih znamk nudi najceneje tudi na obroke. V plačilo sprejemam tudi hran knjižice Uglasuje in popravila Muzika, Ljubljana, Sv. Petra cesta 40.

Obrt

Striženje 5 Din

britje 3 Din: Salon Jože Strgar, Miklošičeva cesta št. 13. (I)

Modroce

postelne mreže, železne zložljive postelje otomane, divane in tapetniške izdelke nudi na cenene

RUDOLF RADOVAN

tapetnik Mestni trg 13. Ugodni nakup morske trave, žime, cvilha za modroce in blaga za prevleke pohištva.

Nakup in prodaja vret

Ljubljana, Dunajska 36, Alojzij Grebenc. (I)

Usnjate suknjiče

od Din 420— do 580—

dobite pri Fr. Zalokar - Mengeš 41.

Dame pozor!

Kroje (šnite) zapesljuje, dobite v krojnem učilišču in modnem atelieu za izdelovanje damskih oblek, kostumov, plaščev itd.: Roza Medved, Ljubljana, Gledališka ul. 16, pritičlie, preje: Mestni trg 24. (I)

Naznanilo!

Svojim cenjenim naročnikom sporočam, da sem preselil svojo mizarstvo delavnico v lastne prostore v Dravljice št. 176, Celovška cesta, poleg remize. Za cenjena naročila se v nadalje priporočam: Menard Matija, izdelovanje stopnjic in splošno mizarstvo. (I)

Usnjene suknjiče

plašče, telovnike itd., izdeluje najbolje Ivan Cernanc, Črnuče št. 71 pri Ljubljani. (I)

Inserirajte v 'Slovenca'!

Ljudska posojilnica v Celju

registrovana zadruga z neomejeno zavezo v novi lastni palači

sprejema hranilne vloge in jih obrestuje najbolje

Denar te pri njej naložen popolnoma varno, ker jamči zanj poleg rezerv in hiš nad 5000 članov-po sestnikov z vsem svojim premoženjem

SLOVENSKA MATICA naznanja, da je umrl v 93. letu starosti nekdanji njen podpredsednik in predsednik, gospod

Peter Grasselli

bivši ljubljanski župan

Ž njim je odšel v večnost zadnji Bleiweisov sodelavec, ki se je uveljavil v naši javnosti kot časnikar, politik in organizator.

Bodi mu ohranjen časten spomin v zgodovini slovenskega naroda.

V Ljubljani, dne 18. novembra 1933.

ODBOR

Zopet znižane cene

za VSE brivske potrebščine iz svetovnoznanege jekla pri Trgovskem domu STERMECKI.

Brivski aparati Din 9, 15, 17
brivke Din 27, 30, 50
lasestrižniki Din 30, 36, 76
škarje Din 15, 18, 23

dalje čopiči, mila in vse druge toaletne potrebščine po izredno nizkih cenah.

TRGOVSKI DOM

STERMECKI

TOVARNA PEPKA - 11 - OBLEK

Celje št. 15

Zahtevajte novi veliki ilustrirani cenik, kateri je pravkar izšel z več tisoč slikami. Kar ne ugaja, se zamenja ali vrne denar.

"Riviera"

odlikovano terpentinsvo milo
izdelano na bazi čistega
olivnega olja
hrani Vaše perilo!

Poskusite! Prepričajte se!

Opozorjamo na „Mali oglasnik“
v našem dnevniku. — Poslužite se ga ob vsaki priliki!

Pfaff
šivalni stroji

Večletna garancija!
Mesečna odplačila!
Brezplačen pouk v vezenju!

Kupiš ugodno pri
Ign. Vok, Ljubljana,
Tavčarjeva ulica

Podružnici: Kranj, Glavni trg
Novo mesto, Glavni trg

ZAHVALA. Ob prerani izgubi našega ljubega soproga, nepozabnega očeta, starega očeta itd., gospoda

Franca Komana

izrekamo vsem, ki so ga v tako častnem številu spremili na njegovi zadnji poti, našo najiskrenejšo zahvalo. Posebno smo dolžni zahvalo častiti duhovščini, č. o. kapucinom in g. dr. Fajdigu za podelitev zadnje tolažbe, g. dr. M. Hubadu za skrb in nego v bolezni, bratom Sokolom za spremstvo in v srce segajoče žalostinke, požarni brambli, gg. tovarišem zelene bratovščine, gg. zastopnikom oblasti z g. županom na čelu, uradništvu in odboru Mestne hranilnice, Seširja in vsem, ki ste počastili njegov spomin. Zahvaljujemo se vsem za poklonjeno krasno cvetje, s katerim so obsuli njegov zadnji dom. Nadalje vsem, ki so na katerikoli način skušali ublažiti našo bol, bodi tisočera zahvala.

Škofja Loka, dne 18. novembra 1933.

ZALUJOČI OSTALI

KARITAS

ZAHVALE:

Za hitro izplačilo cele zavarovane vsote po rajni materi se zavarovanju >KARITAS< najtopleje zahvaljujem >KARITAS< je res pravo in pošteno zavarovanje. Maribor, 16. XI. 1933.

Tement Franc. l. r.

Za kulatno izplačilo pogrebne ob smrti matere se zavarovanju >KARITAS< iskreno zahvaljujem in to solidno zavarovanje vsem priporočam. Limbuš, 15. XI. 1933.

Marica Šabec, l. r.

KURJE PERJE

nečehlano kg Din 5.- pri najmanjšem odjemu 15 kg pošilja proti povzetju
VILJEM ABT,
izvoz perutnine, Maribor.

Veliko stanovanje

posebno primerno za odvetnike, zdravnike, večje pisarne, družbe i. t. d., skupno 7 sob s pritliklinami in mnogimi postranskimi prostori se odda s 1. dec. 1933 v Mariboru, Trg Svobode, v najem. Vse sobe so parketirane, prvovrstna izdelava in razdelitev.

Vprašati pri Mariborskem kreditnem zavodu, Maribor, Grajski trg, Scherbaumov dvorec.

Dražba

nove dvostanovanjske hiše št. 150, cela podkletena, vodnjak, elektrika in vrt ter mizarška delavnica s stanovanjem št. 108, lepa lega, v Dravljah, poleg nove šole v Zg. Šiški — bo dne 24. novembra 1933 ob 9 na okrajnem sodišču v Ljubljani, soba št. 16. — Najmanjši ponudek 120.000 Din. — Natančnejše na sodišču.

Izšla je Izšla je

in se dobiva

v Jugoslovanski knjigarni. Prodajalni Ničman, v vseh drugih knjigarnah in boljših trgovinah

Družinska Pratika

za leto 1934

z zelo bogato vsebino in krasnimi slikami, ki so same vredne nabavne cene

Din 5.-

za izvod, po pošti 50 par več.

Oskrbljena (stan, hrana in postrežba) dnevno 75 Din.
Zdravnik: Dr. Fr. Dergane, šef-primarij v p.

Raznovrstne knjigoveške potrebščine platno usnje, marmor, papir, zlato, sukanec itd. Vam nudim po najnižjih cenah

A. Janežič

Ljubljana, Florjanska ul. 14

TELEFON 3220 TELEFON 3220

Vrnimo se hitro domov...

SEDAJ OB OSMIH
PRENAŠA RADIO
PARIZ.

POHITIMO,
DA NE ZAMUDIMO!

ODKAR SMO SI NABAVILI NOVI
PHILIPS „SUPER INDUCTANCE“
SPREJEMNIK, JE V HIŠI POPOLNO
ZADOVOLJSTVO.

Reprodukcija je odlična. Slušajoči ima vedno vtis, da je v gledališču. Zabeležite si naš naslov in nas pokličite. Sprejemnike vam hočemo brezobvezno na Vašem domu predvajati. Prodaja tudi na dolgoročno odplačila.

PHILIPS zastopstvo:

H. SUTTNER,
LJUBLJANA, Aleksandrova cesta 6

**PHILIPS 834
634**

“SUPER-INDUCTANCE”

Novost! Gospodinje pozor!
Na kurjavi štedite le, ako imate na Vašem št. dlniku najnovejšo ploščo ali obroč

„STED-REGULATOR“

Domači izum in izdelek konstruktivno najboljši in brez konkurence. Nudi 40% prihranka na kurjavi, zvišuje toploto in varuje posodo ~ Prodaja se v trgovinah z železnino. ~ Bogata izbira vseh dimenzij pri: Josip ZALTA, Ljubljana; D. RAKUŠ, Celje in PINTER LENART, Maribor. ~ Glavna zaloga livarne: A. SMOLE, Opekarska cesta 33

Gavrilovičeva nova salama je v prometu!

Vsem cenj. odjemalcem

tvorke F. Terdina

Ljubljana, Stari trg štev. 17

uljudno naznanjam, da sem z dnem 13. novembra 1933 prevzel njeno speerijsko in kolonijarno trgovino, katero bom vodil pod firmo

Mlakar Srečko, prej F. Terdina

Prosim vse dosedanje in ostale konsumente, da mi blagovolijo posvetiti doseženo naklonjenost, za kar jim obljubujem največjo solidnost cen in najskrbnejšo postrežbo.

Srečko Mlakar

dosedanji uslužbenec tvrdke F. Terdina

Dražba parne pekarnice v Lescah

dne 4. decembra 1933 ob 10 pri sodnihi v Radovljici. Obrat moderen, lega lepa, poleg kolodvora. Ponudek 332.000 Din, varščina 50.000 Din. — Pojasnila: sodišče in dr. Goljar, odvetnik, Ljubljana, Gosposvetska.

Vinogradniki pozor!

Za pomlatanski nasad imamo na razpolago še cepjenke sledečih vrst:

Bouvierova ranina, zeleni silvanec (selekcija „Fröhlich-silvanec“), bela klevna, biser iz Csabe, Muškati Madame Mathias, žlahtnina, muškati žlahtnina itd. na podlagah Kober 5 BB, Teleki 8 B in Goethe 9 v prvovrstni kakovosti.

Izključno selekcioniran, izvrsten material. Prosimo interesente, da zahtevajo naš seznam s ponudbo.

Trsnice

tvrdke

Clotar Bouvier,

vinogradniško veleposrestvo

Gornja Radgona, Dravska banovina.

Trta „Bouvierova ranina“ je imela tudi letos relativno največji donos in najvišjo gradacijo (18—21°)

GABRIJELA MLAKAR roj. TURK naznanja v svojem, v imenu hčerk LJERKE in JANJE ter ostalih sorodnikov bridko vest, da je njen nad vse ljubljani soprog, očka, brat, stric, zet in svak, gospod

Ljudevit Mlakar

profesor drž. učiteljskega

dne 18. t. m. ob 6 zjutraj nenadoma mirno v Gospodu zaspal.

Pogreb nepozabnega bo v ponedeljek, dne 20. novembra 1933 ob 4 popoldne iz hiše žalosti, Prisojna ulica št. 3, na pokopališče k Sv. Križu.

Ljubljana, dne 18. novembra 1933.

Učiteljski zbor drž. učiteljske šole in obeh vadnic v Ljubljani javlja pretresljivo vest, da je njegov ljubeznivi tovariš in vzorni vzgojitelj učiteljskega naraščaja, gospod

Ljudevit Mlakar

profesor drž. učiteljske šole v Ljubljani

danes zjutraj nenadoma umrl.

Pogreb idealnega narodnega delavca bo v ponedeljek, dne 20. novembra t. l. ob 16 popoldne iz Prisojne ulice št. 3 na njivo miru pri Sv. Križu, Blagemu tovarišu ohranimo trajen in svetel spomin.

V Ljubljani, dne 18. novembra 1933.